

BOG JE SVET TAKO LJUBIL, DA JE DAL SVOJEGA EDINOROJE-
NEGA SINA, DA BI SE NIHČE, KI VANJ VERUJE, NE POGUBIL,
AMPAK IMEL VEČNO ŽIVLJENJE.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO XVI • LA VIDA ESPIRITUAL • MAREC 1949

SVETI JOŽEF - NAŠ ZVESTI PRIJATELJ

Kakor zvezd na nebu in še mnogo več je svetnikov v nebesih. Kakor zvezde na nebu se tudi svetniki ločijo med seboj po svoji veličini in svojem sijaju. Med največjimi in najlepšimi blesti sveti Jožef, svetnik, ki ga pozna in ljubi ves krščanski svet, naš skrbni varuh in branitelj v nevarnostih, zvesti vodnik in kažipot v naših romanjih po svetu.

Sveti Jožef! Kdo izmed nas ne nosi v duši od najzgodnejših otroških let njegove ljube podoobe? V domači hiši je visela njegova slika, v domači cerkvi smo ga imeli vsako nedeljo in praznik pred očmi. Ko romamo po svetu, ga srečujemo povsod, kjer biva jo verni ljudje. Z malim Jezusom v naročju, z belo lilijo v roki, ves dober in blag, potrpežljiv in tih, ljubezniv in usmiljen, zvest prijatelj in priprošnjik, tak stoji med nami, takega nosimo v srcu.

Od doma navaženi se pripravljamo na njegov god s posebnimi pobožnostmi. Tridnevno obhajamo. Možje in fantje na njegov praznik opravljajo svojo velikonočno dolžnost. Njegove litanijske molimo, v katerih nam Cerkev riše njegovo podobo, njegov svetniški značaj v čudovitih barvah: ženin božje Porodnice, čisti varuh Device, rednik Sina božjega — prosi za nas! Jožef, najpravičnejši, najčistejši, najsrčnejši — prosi za nas! Ogle dalo potrpežljivosti, ljubitelj uboštva, zgled delavcev, kras domačega življenja, tolažnik

bednih, upanje bolnikov, zavetnik umirajočih, strah hudožnih duhov, zaščitnik svete Cerkve — prosi za nas!

Oj, koliko čudovitih klicev in nazivov je zbranih v tej molitvi! In kolikó vere je v njih, koliko zaupanja cele Cerkve, vseh krščanskih ljudi.

Kako velik stoji pred nami sveti Jožef, slavni potomec kralja Davida.

Vemo, da so svetemu Jožefu v posebno varstvo izročene slovenske dežele. Svoj čas jih je rešil strašnega jarma nevernih Turkov.

V dnevih vojnih strahot, ko smo trepetali za usodo naroda in domovine, smo ga prosili podobne milosti. V posebni devetdnevni smole priporočali njegovemu mogočnemu varstvu, da bi nas s svojo priprošnjo pri Bogu rešil sovragov, hujših od Turka. V njegovi veliki cerkvi v naši Ljubljani se je zbiral naš moški svet k mesečnim duhovnim obnovam, v stotinah, v tisočih. Toliko vere in zaupanja je bilo v nas: Ne bo nas pozabil sveti Jožef, naš zvesti patron. Kakor je rešil Jezusa pred Herodom, tako bo rešil naš narod pred brezbožnim nasiljem.

Ni nam izprosil zmage, kakor smo želeli,

kakor smo upali in prosili. Naša ljubljena domovina je postala plen rdečih trinogov. Tisoči onih, ki so se k svetemu Jožefu zatekali, so šli v krvavo smrt. Tisoči drugih v grenko izgnanstvo. Narod doma pa ječi kakor v vročici, stiskan, teptan in morjen od nasilnikov.

Sveti Jožef! Sveti Jožef! Ali smo zastonj molili? Verovali in upali zastonj.

Dobri sveti Jožef, ki je v življenju toliko hudega prestal, ki je prav vse težave in bridkosti ter preizkušnje življenja sprejemal iz božjih rok tiho in vdano in jih nosil z junaško stanovitnostjo, gleda iz nebes na nas ves ljubezniv in blag, poln srčnega sočutja in usmiljenja. On dobro ve, kaj je trpljenje in izgnanstvo in tujina. Pozna nasilje in njegove strahote. Ve, kako grenak je kruh, ki ga vsak dan močijo solze trpljenja in hrepenenja. Pa on, ki mu je bilo dano vtopiti se v božje skrivnosti, pozna tudi smisel trpljenja in pomen križa. Za svoj god, ki ga bomo begunski Slovenci že četrtri obhajali na tujem, nam govori iz nebes milo in dobro besedo tolažbe in vzpodbude:

Moji dragi slovenski prijatelji! Nikar vendar ne mislite, da sem pozabil na Vas in preslišal molitev tisočerih src, celega naroda, ki je klical in upil k meni v stiski. Bila je božja volja, da gre slovenski narod na ta križev pot, ne v svojo pogubo, marveč v svoje očiščenje in vstajenje. Moralo je priti to trplje-

nje, da se izkaže pravica in hudobija, da se razodenejo misli mnogih src.

Ne mislite z obupom v srcu na one, ki so šli v mučeniško smrt, saj sem jim z Jezusom in Marijo jaz stal ob strani in tisti težki in tesni uri. Tu so zdaj, kjer sem jaz, kjer ni več joka ne gorja, zmagovalci nad zlom, veliki vaši priprošnjiki in zagovorniki pred Bogom.

Ne mislite, da pozabljam na narod, ki doma trpi in joče in čaka odrešenja. Z vseni božjimi angeli varuhi in svetniki, z Marijo, svojo zaročeno ženo, s samim Jezusom, svojim nejmim varovancem in našim Odrešenikom neprenehoma prosim, da se približa in pospeši ura božjega usmiljenja. Zaupajte, prišla bo ta ura. Prišla bo ura Boga, ko bo zmagala resnica nad lažjo, pravica nad krivico, ljubezen nad sovraštvom. -Ne samo na Slovenskem, ampak po vsem svetu. Božji mlini meljejo. Božja roka ni skrajšana. Hudobija ne bo zrasla do nebes.

In vi, Slovenci moji na tujem, ki so vam srca bolna od domotožja, ne bodite v skrbeh, da bi ne mislil s posebno ljubeznijo tudi na vas. Vsak čas, vsako uro, noč in dan sem pri vas, ki me častite z zaupanjem in kličete k meni v stiski svojega življenja. Eno vam kličem, enega vas prosim: Ostanite zvesti! Zvesti stari veri in lepim krščanskim navadam stari veri in lepim krščanskim navadam svoje verne mladosti. Glejte, da vas zvita kača nikov in krivih prerokov, ne poslušajte jih. Mnogo je zapeljevanja, bližnjih priložnosti in slabih zgledov, ne sledite jim. Sebičnost in pohlep se oglašata, ne pustite, da ugasneta ogenj ljubezni v naših srcih. Bil sem sam v tujini, med neverniki in pogani, izgnanec, begunec z družino, vera v Boga in božjo Previdnost mi je bila v oporo, v tolačbo, v odrešenje. Trda je tujina, če si rojaki med seboj ne pomagajo. Lajšajte si, dragi Slovenci, skupne težave s skupno ljubeznijo. Tudi meni so pomagali rojaki v Egiptu. Kri ni voda. Nikdar naj med vami ne zamre zavest narodne povezanosti. Možje slovenski, ostanite zvesti svojim ženam in družinam, zlasti vi, ki so vam žena in družina doma. Zlato se preizkuša v ognju, zvesta ljubezen v trpljenju. Vsak dan naj romajo domov vaše ljubeče misli. Žene, ostanite zveste svojim možem v nevarnostih velemesta, v zanjkih tujega sveta. Kakor jaz v Mariji, tako naj imajo vaši možje in vaše družine v vas svojo močno oporo v viharjih življenja. Otroci, ne pozabite nauk in svetov vaših staršev. Bodite jim pokorni in vdani. Tolažite jih, podpirajte jih. Mladi slovenski fantje in dekleta, cvet svojega naroda, ne pozabite na vzore čistega krepostnega življenja. Skozi blato tujega sveta nesite visoko dvignjen prapor neomadeževane mladosti, čuvajte lilijo, biser svojih src.

Ne bojte se! Z vami sem, moji verni Slovenci. Z vami na vseh vaših potih, v vseh vaših težavah in borbah. Z vami v tovarni pri težkem delu, ki je mnogim rokam tako nevajeno in trdo; z vami v vaših skromnih stanovanjih, ki so često še bolj skromna in revna kot je bila moja hišica v Nazaretu. Z vami vsemi sem in ostanem, ki se v tujem svetu pogumno borite za obstanek in verujete in upate, da se vrnete domov. Iz dna svojega srca vam kličem: Le verujte, le zaupajte! Bliža se ura odrešenja. Bog ne pozablja svojih zvestih, kakor ni nikdar pozabil mene in moje družine, čeprav je pustil, da so prišle nad nas mnogotere težke in temne ure. Videli boste, kako resnično je, kar je sv. apostol Pavel vsem vernim ljudem v tolažbo zapisal: "Tistim, ki Boga ljubijo, vse pripomore k dobremu."

Verujte in zaupajte v Boga! Verujte in zaupajte tudi v mojo zvesto ljubezen!

* * *

Rojaki! Bratje in sestre! Vsaj malo pridobico svetega Jožefa za njegov god v naša stanovanja. Za njegov god — duhovna obnova src. Za njegov god — nov plamen vere, upanja in ljubezni, onih nadnaravnih sil, ki zmagujejo nad svetom in njegovo hudobijo.

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Sv. Jožef v oknu taboriščne barake.

ČLOVEK

Letalo se je mirno dvignilo nad mesto. Z lahkimi sunki se je vzpejalo vedno višje in višje nad Buenos Aires. Kmalu so bila videti le še polja s posameznimi hišami. Še viš-

je. Spodaj pelje vlak in zdi se mi, kot da bi se vlekla črna nit nekje daleč pod menoj. Vrata v pilotovo kabino so odprta. Tam sedi človek, mož, ki drži krmilo. Mirno, nekako samozavestno vodi letalo. Na vsak najmanjši mig mu je pokorno; dviga se in pada, ubira smer, kakor on hoče. Nad gorami nas je srečal močan veter; zaletaval se je v nas, stresal letalo, a kljubovalno je vztrajalo in hitelo naprej. Oblaki so nas skušali zajeti, pa se je dvignilo nadnje in bilo je, kakor da hitimo k soncu, ki je zahajalo za zasneženimi brdi tam za Mendoza.

Moje misli pa so predle naprej: Nekaj veličastnega, kljubovalnega, zmagovitega je letalo. Zamislil in ustvaril ga je človek in človek ga vodi. Vedno bolj in bolj izpolnjuje v silnem tehničnem napredku božje naročilo: Podvrzi si zemljo in gospoduj ji! Vedno bolj postaja gospodar vsega zemskega. Zmaguje nad silami narave, uklepa jih v svojo službo, izrablja v svojo korist. Njegova samozavest raste; ve, da je on tisti, ki mu je vse drugo na zemlji podrejeno in ki naj mu vse služi. Zaveda se v tem svojega človeškega dostojanstva.

Na drugi strani pa pozablja sebe. Ve, da je večji od svetnega stvarstva, a pozablja, da je neskončno manjši od Boga. Hoče, da mu vse služi, a sam noče služiti Bogu. Močan je, ko gospoduje stvarstvu; šibak, ko naj bi gospodoval sebi. Varno vodi svoje stroje, krmila

svojega življenja pa ne zna naravnati proti soncu. Upira se viharjem v zraku, na suhem in na morju, podlega pa že lahnim sapicam strasti in razpoloženj. Ponosen zbira moč in bogastvo v svojih umrljivih rokah, bogastva duše in srca mu ni mar. Zaveda se dostojanstva svoje moči, ki jo ima nad stvarmi, pozablja pa dostojanstvo, ki ga nosi v sebi.

V čem je to človekovo notranje bogastvo in dostojanstvo? Je dvojno: nadnaravno in naravno.

Po nedoumljivi božji dobroti je človek otrok božji. Kaj to vsebuje, ne moremo niti slutiti. Vemo le, da je nekaj tako velikega, da vse drugo, kar človek je in ima, ni nič. Je nekaj na poseben način božjega. Človek je deležen božje narave, pravimo, in s tem le povemo isto na drug nedoumljiv način. Je to naša najgloblja in najbogatejša skrivnost. Je to najvišja višina, do katere se je mogel človek po Bogu v svojem poletu kvišku povzpeti. Je najvišja bližina božjemu Soncu za zemskega človeka, daleč daleč nad vso zgolj človeško veličino. In to največje človeško dostojanstvo je prav tako resničnost, realnost, kakor zemlja, ki jo tipa s svojimi rokami. Kolikokrat se ne zavedamo te svoje veličine! Kolikokrat jo pozabljam, ubijamo v sebi! Vselej, kadar mislimo, govorimo, delamo, živimo tako, kot je nevredno otroka božjega. Otrok božji živi po razodeti volji svojega Očeta, saj je njegov otrok. Živi in dela v skladu s svojim dostojanstvom: torej v ozračju božjem, po božjih "pravilih vedenja" in ravnanja, po božjih zamislih in sklepih, izraženih v evangeliju, rekel bi: "primerno svojemu stanu otroka božjega. Le tak je zares velik človek, ki dosega svoje dostojanstvo. V tej luči se nam odpre nov pogled na greh: je izdajstvo nad samim seboj, teptanje lastnega dostojanstva, padeč iz sončne višine v teman prepad.

In človekovo naravno dostojanstvo! Ni žival. Je človek, to je: umno bitje. Um in svobodna volja ga dvigata visoko nad druga zemska bitja. V umni naravi je njegova naravna veličina, njegovo dostojanstvo. Po njej je podoba božja. Iz uma in volje je izšlo vse, kar je velikega ustvaril človek tekom stoletij na zemlji. Po umu in volji gospoduje naravi in njenim silam. Um in volja ga vodita v obvladovanje sveta, in morala bi ga voditi tudi v vladanje samega sebe v njegovem last-

nem življenju. A tu človek odpove. Pusti iz rok krmilo pameti in se preda vetrovom, naj gre, kamor hoče: vodijo ga slepi nagoni, neurejene strasti, hipna razpoloženja, ki mu kralijo um in prevpijejo njegov glas. Sicer vsevedni človek postane naenkrat slep; ravna po načinu brezumne živali — in zdrkne na njeno stopnjo. In človeško dostojanstvo, njegova prava duhovna veličina je poteptana. Drugič spet mu odpove volja: ve, kaj je prav, kaj mora in česa ne sme — in on, ki zmaguje naravne sile, ki zna in more premagati ovire, ki se mu stavijo na pot njegovega tehničnega napredka, ki s silno vztrajnostjo in močno voljo išče novih poti in izumov, da doseže svoj namen, — ta močni človek je slabič, ko je treba premagati sebe, ko gre za to, da doseže svoj končni namen in s tem smisel svojega življenja. Kje je sedaj njegova moč, njegov ponos, njegova veličina!?

Na zunaj močni človek je pozabil besede sv. pisma: vsa lepota in slava človekova je

znotraj, v njem samem. Kaj pomaga človeku, če si ves svet osvoji...! Kaj mu pomaga, če ne osvoji samega sebe! V tem bi bila zares popolna zmaga, prava moč in veličina! Človek bi bil res človek!

Življenje je kakor let v višine proti soncu. Vsak ima svoje krmilo: eni ga spuste iz rok in življenje pada, dokler se ne razbije v temnem prepadu; drugi ga naravnavaajo prav, zmagujejo viharje, vztrajajo, se borijo, da ostanejo v višini — do pristana. Prvo je polom, drugo zmaga; prvo smrt, drugo življenje.

Letalo je zdrknilo po lepo tlakovanem letališču. Zbudil sem se iz svojih misli in se znašel na trdnih tleh, sredi ljudi, morda prav takih, kot sem o njih razmišljal... Sonce je že bilo zašlo za vrhove in mrak je legal na zemljo. V mestu so prižigali prve luči.

Dr. Ignacij Lenček

PROSIM, DUHOVNI OČE, ZVELIČAVNE POKORE IN SVETE ODVEZE

Greh... Pravijo, da ni moderno govoriti in pisati o grehu in spovedi. Greha se svet več ne boji, ga ima le za neizogibno slabost, radi katere se ni vredno razburjati. A Bog, večna resnica, ima druge pojme o grehu. Knjige božjega razodetja pišejo, da je Adamov in Evin greh ugrabil prvim staršem in vsemu človeškemu rodu posvečujočo milost, odvzel božje prijateljstvo, zaprl nebesa in na tem svetu raj, zbudil strasti, zatemnel razum, oslabil voljo, rodil trpljenje, bolezen, žalostne in hude čase in še smrt. — Tisti, ki je rekel: "Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle" (Mt 24, 35), je v svojem življenju tolikokrat razlagal resnico o peklu. In prav zato, ker bo prenekatere ob poslednji sodbi našel obložene s smrtnimi grehi, jim bo moralo njegovo neskončno usmiljeno Srce govoriti: "Proč izpred mene, prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angelom" (Mt 25, 41). Kako drugače sodi danes o grehu tisti, ki mora s pogubljenim bogatinom klicati: "Silno trpim v tem plamenu" (pr. Lk 16, 24). — Nekoč je angel iz nebes razlagal Jožefu, kaj pomeni ime Jezus: "Rodila bo sina, ki mu daj ime Jezus, zakaj on bo odrešil svoje ljudstvo njegovih grehov" (Mt 1, 21). A "bridke martre": križi v Bogkovih ko-

tih, križi na naših razpotjih, misijonski križi po cerkvah, pretresljivi obred odkrivanja križa na veliki petek, nam vsaj medlo kličejo v spomin, kaj je na prvi veliki petek moral preстати Sin božji, da je zadostil za hudobijo greha. V starem katekizmu smo se prav učili, da je greh edino zlo.

Grešnik pred Kristusom.

Zoper to edino zlo je Gospod zaslužil na križu brezmejne milosti. Iz njegovega prebodega Srca se je rodila Cerkev. V tej Cerkvi je posebej ustanovil dva zakramenta za odpuščanje grehov: krst v odpuščanje grehov in zakrament sv. pokore. Na velikonočno nedeljo zvečer je apostolom, naslednikom apostolov: škofom in njihovim pomočnikom duhovnikom govoril: "Prejmite Svetega Duha; katerim grehe odpustite, so jim odpuščeni; katerim jih zadržite, so jim zadržani" (Jn 20, 22-23).

Ob času svojega javnega delovanja je Gospod kazal nedopovedljivo ljubezen do grešnikov, da bi jih rešil: do Samarijanke, do žene, ki so jo zasačili v grehu, do grešnice, ki mu je skesano močila noge s solzami, do mrtvoudnega, do Petra, ki je padel na dvorišču velikega duhovnika, do razbojnika na križu. Možno so izjeme, ker so duhovniki in škofje tudi ljudje, a po večini so si škofje in duhovniki vedno skušali prisvojiti Kristusovo ljubezen do grešnikov. Ta ljubezen jih je silila, da so se do skrajnosti žrtvovali za grešnike prav v spovednici. Že iz stare dobe sta znana sv. Ambrozij v Milanu in sv. Janez Zlatoust v Carigradu po svoji ljubezni do grešnikov. Pozneje Ignacij Lojolski članom svoje družbe priporoča, naj se na vso moč žrtvujejo pri spovedovanju. Vincencij Pavelski pošilja svoje sobrate med najbolj revne, da bi jih poučevali in spovedovali. Vianeyevo duhovniško bivališče je bilo skoraj vse življenje spovednica v Arsu. Že v našem stoletju pa je skromni kapucin p. Leopold Mandić prešel skoraj 40 let neprestano v spovednici v Padovi. Znano je, kako je kaplan Baraga v Metliki hodil v cerkvi od klopi do klopi in vabil k spovedi; škof Jeglič je sedel ure in dneve v spovednici.

Cerkev dobro ve, da tiste, ki so po sv. krstu padli v smrtni greh, veže božja zapoved, da se spovedo vsaj v smrtni nevarnosti in kadar hočejo prejeti kak zakrament živih, pa ne morejo obuditi popolnega kesanja. Za sv. obhajilo ne zadošča popolno kesanje, ampak je (vsaj po cerkveni zapovedi) izrecno ukazana sv. spoved, če je le mogoča. Po davni cerkveni zapovedi so tisti, ki so v smrtnih grehih, dolžni iti k sv. spovedi vsaj enkrat na leto.

A Cerkev tudi ve, da je za tiste, ki so v velikih nevarnostih za greh, največkrat sveta spoved edino sredstvo, da se izkopljejo iz grehov. Zato sta prav razumela Cerkev n. pr. sv. Filip Neri, ki je posamezne fante rad tudi vsak dan spovedoval, kadar je bilo treba, in sv. Janez Bosco, ki je imel spovedno stolo vedno pri sebi. Zelo prav je

imel dr. Eduard Poppe, ki je začel z iskrenim duhovnim vodstvom že pri otrocih, ki jih je navajal k tedenski sv. spovedi, prav je ravno tako imel madžarski vzgojitelj škof Tihamer Thot, ki odraščajočim fantom priporoča stalnega spovednika in tedensko sv. spoved. V Senju se je podobnih spovednikovih navodil vestno začel držati dijak Zvonko Benzia in iz slabotnega grešnika je postal svet duhovnik in umrl v sluhu svetosti. Če so pri nas doma katoliška akcija in kongregacije kaj dobrega storile, je brez dvoma največje dobro delo, da so navajale na zelo pogosto, tudi tedensko sv. spoved. Prenekateri fantje so nam danes že v nebesih hvaležni.

Kdor je resno mislil z obnovo pri sebi ali v Cerkvi, je na zakrament sv. pokore veliko dal. Pastor n. pr. v svoji Zgodovini papežev navaja papeže in kardinale, ki so se vsak dan spovedovali, ker so poznali moč zakramenta sv. pokore.

Te dni je govoril slovenski begunski duhovnik, da bo imel lepše spomine na dušno-pastirsko delo v taborišču v Spittalu ob Dravi kot na delo v domovini. Nekateri ljudje pa pravijo, da jim je bilo težje zapustiti Spittal kot prej svoj rodni dom. Saj so morali ogromno trpljenja prestati v taborišču, a živeli so v prijateljstvu z Bogom. Saj je bilo med dva tisoč Slovencev v taborišču na leto okoli 300.000 sv. obhajil.

In v tujini živimo v izredno hudih nevarnostih za dušo. Držimo se tudi tu božje in cerkvene zapovedi glede zakramenta sv. pokore, upoštevajmo z vso iskrenostjo tisočkrat preizkušeno navodilo o pogosti sv. spovedi. Obujajmo dnevno vsaj zvečer popolno kesanje. Izbirajmo si delo, če je le mogoče, tako, da bomo imeli blizu cerkev in duhovnika. Če do slovenskega duhovnika ne moremo, se zapujajmo popolnoma kar tujemu duhovniku. A božja Ljubezen je poskrbela, da boste imeli skoraj povsod po večjih krajih slovenskega duhovnika. Opravljajte pri njem pogosto sv. spoved. Posebno mladina bo utonila, če ne bo zelo pogosto iskala opore v zakramentu sv. pokore. Ne sramujmo se, tudi tedenske sv. spovedi, če je le priložnost. Gre za velike stvari: Kaj namreč človeku pomaga, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi (Mt 16, 26)?

Dr. Filip Žakelj.

ČETRТА CERKVENA ZAPOVED:
SPOVEJ SE SVOJIH GREHOV VSAJ
ENKRAT V LETU IN VSAJ OB VELIKONOČNEM ČASU PREJMI SVETO
REŠNJE TELO.

Zvest slovenski duši

Ko je znameniti bizantinski vojskovodja Belizar padel v nemilost na dvoru, je dvor prostovoljno zapustil tudi njegov sin, ki je bil prav tako v službi cesarja. Oče ga prosi, naj ostane na dvoru, ker bo sicer padel v nemilost še on. Sin mu odgovori: "Oče, vse ti je cesar izropal in vzal. Enega ti ne bo mogel vzeti nikdar: ljubezni in zvestobe otroka do svojega očeta."

Tudi mi moremo reči o našem narodu, da je padel v nemilost na dvoru, to je pri tistih, ki sedaj vladajo njemu. Padel je v nemilost naš narod z vsem, kar mu je bilo drago in sveto. In premnogo njegovih najboljših otrok je zaradi tega moralo zapustiti dom in svoj narod. O, ko bi si vsi ti, ko bi zlasti mladi rod hotel govoriti kot je govoril Belizarjev sin. Slovenski narod, vse ti lahko izropajo in vzamejo, enega ti ne bodo mogli izropati in vzeti nikdar: Ljubezni in zvestobe tvojih otrok, tvoje mladine, ki na tujem živi.

V letih med vojno in po njej smo mogli od blizu opazovati življenje in mišljenje, lastnosti duha in srca premnogih narodov. Zdaj šele vemo, s kolikim bogastvom duha in srca je bil od Boga, po svojem delu in trpljenju obdaran naš narod. Zdaj šele vemo, kako je bil velik po svoji zvestobi Bogu in Cerkvi! Zdaj šele vemo, kako visoko kulturo srca in duha je imel. Zdaj šele vemo, koliko dobrote, ne-sebičnosti, pravičnosti, zvestobe, čistosti, delavnosti, poguma in odločnosti je cvetelo in vladalo med našim ljudstvom. Če nikdar prej — moraš svoj narod, tako majhen po številu in tako velik po svojem duhu in srcu, občudovati in spoštovati sedaj v tujini. In če nikdar prej, mora zdaj zlasti v tebi, mladina, v tebi, slovenski fant, v tebi, slovensko dekle, dozorevati neomajen sklep: Vrednotam in lepotam slovenskega srca in duha se ne bom izneveril nikdar; vse mi more vzeti in izropati tujina, enega mi ne sme vzeti nikdar: ljubezni in zvestobe mojemu narodu in Bogu.

Naj nas ne motijo strahote let med zadnjo vojno! Ko bi kateri koli narod na svetu doživel v svoji preteklosti in zlasti v zadnjih letih toliko nasilij in krivic, toliko razdejanj in razočaranj, toliko grozot in ponižanj, kot jih je doživel naš narod, ko bi se kjer koli drugje na tako majhnem kosu zemlje, kot je naša slovenska, tako zagrizeno in z vsemi sredstvi borili med seboj za oblast trije kolosi, ko bi se kjer koli drugje tako na debelo kupovale duše, se tako premeteno varalo ljudi in se tako načrtno sejalo sovraštvo kot se je to vršilo pri nas, vedimo, da bi vsak narod padel še v globlji obup in v globljo temo in v življenju vsakega naroda bi v takih razmerah mogli najti sledi še bolj slepega sovraštva in težjih zločinov. Zato moramo tudi danes po teh letih groze mirno trditi: vsa zgodovina slovenskega naroda nas sili in uči spoštovati ga in zahteva od nas zvestobo do njega. V čem?

Naš narod je bil in je še narod delavcev, vestnih, iznajdljivih. Ko si hodil med našimi polji, vrtovi, vinogradi, ali ti ni vsak košček naše zemlje pel o skrbni delavnosti in o ljubezni do grude? In sadovi dela obrtnikov naših? Ali niso po svoji iznajdljivosti, po čutu za lepo, za okusno sloveli daleč po svetu? Če primerjaš s tem, kar smo našli drugod, naše knjige, časopise in kulturne revije, naše organizacije in kulturne ustanove, ali niso bile dokaz, kako visoko smo stali kulturno, koliko smisla in sposobnosti je bilo med nami za kulturno, za znanstveno delo? In slovenski, tudi najbolj preprosti kmetski domovi, ali niso bili po svojih rožah in zastorih na oknih, po svojih okraskih in po svoji snagi vsenakrog in posebej še v sobah živ dokaz sicer preproste slovenske duše, a duše, ki se je odlikovala po svojem čutu za red in za snago, po čutu za lepoto in za prelesti narave! In slovenski človek v nesrečah, v stiskah, v sili! Kako iskrena in topla in hitra je bila vza-

jemna pomoč in nihče ni vprašal ne za račun in ne za plačilo, ker bi oboje pomenilo le razžaljenje. Kako živa in prisrčna je bila slovenska družabnost, gostoljubnost! In karitativno delo med nami! Skoraj vsaka župnija je imela svoje dobrodelne ustanove, ni bilo nepoznanega reveža in skoro ne siromaka brez lastne krivde, ki bi ne prejemal podpore.

A najbolj značilna za slovensko zemljo in za naš narod so bila znamenja božja. Skoraj ob vsaki poti te je pozdravljala Križani, z vsakega hribočka kapela ali cerkvice, vsaka dolina je bila polna mogočnih hramov božjih. In slovenske nedelje! Ali niso bile zares

dnevi razgovora z Bogom, dnevi, ko se je ves narod zgrinjal v svojih svetiščih, klečal pred svojim Stvarnikom, ga častil, zadostoval, se zahvaljeval in prosil novih dobrot?

Glej, samo bežno neštete vrednote našega naroda!

Biti zvest slovenskemu narodu se ne pravi biti zvest le tej ali oni njegovi odliki in morda le takrat, ko nam je to lahko, koristno in prijetno. Biti zvest slovenskemu narodu se pravi biti zvest slednji vrednoti, ki mu je sveta bilá in mu je sveta še danes, zvest vsekdar, tudi v težavah, tudi v trenutkih, ki zahtevajo žrtve.

Skrivnost močne volje

Ko si v zadnji številki bral opis igre viharja z drevesom vrh goré, se je v tebi morda znova prebudila iskrena želja vsake mlade duše: hočem biti v življenju kakor ponosno vzravnano, po viharju narave nepremagano drevo vrh goré in sram bi me biló, če bi kdaj v življenju čeprav le za trenutek bil podoba drevesa — zlomljenega po viharju in vrženega ob tla.

In vendar koliko mladih, po viharju premaganih duš živi tudi med nami! Koliko trenutkov je bilo v življenju premuglih mladih ljudi, ko so bili podoba zlomljenega drevesa v blatu na tleh!

Zakaj? Vzroka pač ne smemo iskati v spoznanju. Kolikokrat namreč človek dobro spozna, kaj je prav in kaj ne, resno želi spolniti spoznano dolžnost, a jo vendar opušča ter ravna zoper svojo vest. Kolikokrat resno pričanja z dobrim, a ob težavah omaga. Zakaj? Ni bilo v njem dovolj "močne" volje! Zato je v življenju vsakega, zlasti mladega človeka vedno najvažnejše vprašanje, kako priti do "močne", do "železno vztrajne" volje.

Kako! Za danes le kratko ponazorilo v slikah. O Napoleonu pripovedujejo, da je imel izredno močno voljo; kot ogenj mu je plamtela v očeh, se razodevala v potezah obraza, v kretnjah rok in vsega telesa, v njegovi hoji in celo v njegovem sedenju. S samim pogledom je strl vsak odpor ljudi, ki so prišli z njim v stik. Kakor neka skrivnostna sila je moč njegove volje prehajala tudi na druge, navzoče, ter jih usposabljala v trenutku za izredne napore in žrtve. Morda si že kdaj videl sliko, ki nam ga kaže, kako ponosno vzravnano stoji pred svojimi generali ter z bliski v očeh, z ostro odločnostjo v slednji potezi obraza daje navodila svojim sodelavcem.

Odkod je črpal moč svoje volje? Iz velikih ciljev in načrtov, za katere je živel in se jim ves daroval. Vedel je, zakaj je živel.

Morda si videl še drugo sliko Napoleona, sliko, ki nam ga kaže le nekaj let pozneje v izgnanstvu na otoku Sv. Helene. Na tej sliki je pa ves sključen kot starček, s sklonjeno glavo, roke mu kakor mrtve vise ob telesu, poteze obraza so mu mlahave, ves je podoba človeka, ki je brez moči, brez vse volje. Odkod ta sprememba?

Porazi v bojih so mu vzeli svobodo ter mu s tem razbili ponosne načrte in cilje, ki so mu pomenili več kakor življenje. Z zgubljenimi cilji je bila zgubljena tudi moč njegove volje.

Ali nisi podobnega doživel tudi ti sam? V lastni preteklosti poznaš trenutke, ko se ti je zazdelo, da nosiš v sebi sicer neslutene moči volje, dovolj velike za najtežje napore in žrtve. Kdaj je bilo to? Ali ne takrat, ko si v kakem tihem, zaupnem razgovoru z Bogom, s svojo dušo ali z bližnjim spoznal velike lepe načrte in cilje, vredne tvoje mladosti in si se zanje odločil brez pridržka? Tudi v tvoji preteklosti so bili trenutki, ko si se zamislil sam sebi, tako si se čutil brez vsake moči in brez volje. Kdaj je bilo to? Takrat, ko so se morda do dna razbili tvoji upi in tvoji načrti, ki so ti pomenili veliko, zelo veliko za življenje.

Zato ne pozabi: mladost brez ciljev je mladost brez volje; mladost brez velikih in trajnih ciljev je mladost brez močne in trajne volje!

Če si torej hočeš pridobiti močno in trajno voljo, si moraš predvsem osvojiti za svoje življenje lepe, visoke, trajno veljavne cilje ter njim darovati svoje življenje.

Dr. Hanželič.

Ti in tvoj otrok ...

Pomen družinske vzgoje

Trpko je često za starše vprašanje: kaj bo z mojim otrokom v razme-

rah, v katerih živimo. Prav je, da si starši pogosto zastavijo to vprašanje. A še veliko bolj prav in potrebno je drugo vprašanje: kaj moram in kaj moram jaz — oče, jaz — mati tudi storiti, da bodo moji otroci, da bodo moji sinovi, da bodo moje hčere v težavah in nevarnostih tujine in svoje mladosti dobri, to je, zvesti Bogu in svoji vesti ter tako v polni meri dobri tudi do svojih staršev.

In kaj morejo starši storiti za dobro svojih otrok, za njih in svojo srečno prihodnost? Storititi morejo veliko več, kakor jim le prigarati in privarčevati čeprav še tako veliko denarno bogastvo ali jim oskrbeti še tako temeljito izobrazbo. Starši morejo svoje otroke vzgojiti.

Prav družinska vzgoja je odločilna za vso otrokovo prihodnost. Te vzgoje ne more nadoimestiti nihče, niti še tako dobra šola ali zavod ali organizacija, ne duhovnik in ne Cerkev. Vsi ti vzgojni krogi morejo le podpirati in dovrševati družinsko vzgojo in nič več.

Pomen družinske vzgoje je Cerkev vedno močno naglašala. V svoji znameniti okrožnici o krščanski vzgoji mladine pravi papež Pij XI.: "Prvi naravni in nujni vzgojni krog je družina, ki jo je sam Stvarnik za to določil. Zato je po navadi najuspešnejša in najbolj trajna tista vzgoja, ki si jo je človek pridobil v dobri krščanski družini". Kmalu po svoji izvolitvi je tudi papež Pij XII. staršem tako govoril o otroku in vzgoji: "Kaj bo nekoč iz tvojega otroka? Otroci so kakor trs, ki ga veter maje; so kakor cvetlice, ki jim že sleherni rahel vetrič pobere nekaj cvetnega prahu; so kakor nežne gredice, v katere je Bog sam posejal seme dobrote, a to srce je nagnjeno k zlu, že od otroških let ga zalezujejo zle misli in želje, k čemur se pridruži še napuh sveta, oči ter poželenje. Kdo bo utrdil ta trs? Kdo bo varoval te cvetlice? Kdo bo rahljajal gredice, da bo vzkliko seme dobrote, obvarovano zalezovanja hudega? V prvi vrsti oblast, ki gospoduje družini in otrokom. To je vaša oblast, o starši!" In naš

veliki vzgojitelj škof Slomšek povdarja: "Kar skrbna mati otrokom stori, se z zlatom in srebrom ne plača; kar pa mati pri otroku zamudi, šola ne popravi in palica ne poboljša". Podobno pravi tudi francoski vzgojni pisatelj Dupanloup: "Človek je morebiti z desetimi leti že odgojen; in če ni bil vzgojen na materinih kolenih in pod njenim vplivom, bo to zanj vedno velika nesreča. Če je pa materina roka vtisnila otroku na čelo božje znamenje, smo lahko brez skrbi, da ga pregreha ne bo tako hitro izbrisala".

V prvih mesecih mojega dušnopastirskega dela tu v Argentini me je presenetilo tole: v župniji se je bližal dan prve spovedi, prvega obhajila in birme, a župnik, ki je slovel kot goreč dušni pastir, se ni za pripravo otrok brigal skoraj prav nič. Začuden ga vprašam: "Ne bo otrok na prejem zakramentov nihče pripravil?" Odgovori mi, da to delo povečini opravijo starši otrok. In zares, mnogo staršev opravlja tu v krogu družine vlogo veroučitelja, zato srečujemo globoko pobožnost često tudi v družinah, kamor zaradi pomanjkanja duhovnikov dušni pastir ne pride skoraj nikdar. To dejstvo je opozorilo, obenem pa tudi tolažba za naše očete in matere tukaj: dobra družinska vzgoja v vsakem, tudi v verškem pogledu, "čudeže" dela. Dr. Hanželič.

Slovenski fantiči na državni koloniji Ezeiza. Mamice, poiščite vsaka svojega.

DVE OPREDELITVI CERKVE

O Cerkvi se navajata dve opredelitvi, ki sta postali naravnost klasični. Po prvi, ki jo je formuliral znani jezuitski učenjak sv. Robert Bellarmin, je Cerkev **posebna verska družba**. Ta definicija nam je vsem znana iz katekizma. Cerkev se tu opisuje kot družba, za katero je značilno, da jo sestavljajo pravoverni kristjani, ki spoznavajo isti verski nauk, prejemaajo iste zakramente in priznavajo papeža za vrhovnega verskega poglavarja. Po drugi opredelitvi, ki pa je šele zadnje čase postala bolj znana, čeprav je že zelo stara in povzeta naravnost po pisnih apostola Pavla, pa je Cerkev **skrivnostno Kristusovo telo**.

Obe opredelitvi oziroma opisa, če hočete, sta pravilna; oba zadeneta bistvo Cerkve. Med njima ni nasprotstva ali izključevanja. Še več, oba se čudovito izpopolnjujeta in nam razodevata polnost Cerkve, ki je veliko Kristusovo življenjsko delo.

S prvim opisom zajamemo prave prvine cerkvenega bistva, ki pa jih oziraje se na vsebino drugega opisa, po pravici imenujemo zunanje, ne da bi hoteli s tem reči, da so nebstvene, ali le prilično ali samó zunanje.

Kristus je ustanovil Cerkev kot družbo; to se pravi, da ni prinesel na svet le neke religiozne ideje, da ni učil le svojega nauka, da ni sprožil le velikanskega verskega gibanja, ki traja še danes, da ni prepustil svojega poslanstva dobri volji ljudi, ki so ga videli in slišali in z njim občevali, marveč to pomeni, da je Kristus zavestno hotel, da naj se njegovo delo po njegovi smrti nadaljuje, da je za svoje poslanstvo ustanovil organizacijo, da je za svoje gibanje določil nosilce, uredil načelstvo, opredelil članstvo. Tej družbi je izročil svoj nauk, določil ji namen in naloge ter ji dal sredstva.

Cerkev je kot družba izšla iz Kristusovih rok čisto konkretno določena, to se pravi z določenimi nalogami, z določenim naukom, z določenimi sredstvi, z določeno ustavo. Kristus ni nič bistvenega v Cerkvi prepustil razvoju; vse je sam določil, enkrat za vedno. Nič bistvenega na njej se ne sme spremeniti; nič takega se do sedaj na njej ni spremenilo in se tudi nikoli

ne bo. Vse je od Kristusa določeno do konca časov.

Nebistvene stvari so se seveda v Cerkvi spreminjale in se še danes spreminjajo; bistvene reči pa so ostale nespremenjene, le pojasnjevale, opredeljevale in bolj natančno določale so se in se še določajo. Kaj novega, kar bi zadevalo bistvo, pa se ne uvaja.

V mejah časa stoji Cerkev v bistvenih rečeh nespremenjena in nespremenljiva, v nebstvenih rečeh pa čudovito prilagodljiva časovnim, krajevnim in ljudskim razmeram.

Svoji Cerkvi je kot družbi Kristus dal trdno organizacijo, silno preprosto v osnovi, vendar táko, da odgovarja najbolje namenu in nalogam, ki jih ima Cerkev. — Kristus je n. pr. v svoji Cerkvi razložil vernike in duhovnike. Če ne bi bil določil posebnega duhovništva, bi bilo za bogočastje in za druge naloge, ki so Cerkvi lastne, kaj slabo preskrbljeno. Če bi bili vsi kristjani že duhovniki, bi se prave duhovniške funkcije zmaličile. — Kristus je ustanovil v Cerkvi Petrovo in papeževo prvenstvo. Če tega ne bi bilo, bi Cerkev ne imela enotne, vidne glave in zato tudi ne učinkovitega enotnega vodstva. — Kristus je dal Cerkvi živo učiteljstvo. Če tega ne bi bilo, bi v Cerkvi ob svetem pismu, ki bi ga vsak po svoje razlagal, nastale silne zmote in bi se ves Kristusov nauk razkrojil. — Kristus je ustanovil v Cerkvi škofovstvo. Če bi škofovstva ne bilo v Cerkvi, bi nastal škodljiv centralizem in samodržstvo, ako bi ostalo papeževo prvenstvo, ali pa razkrajajoč anarhizem, če bi bilo samó duhovništvo. — Kristus je določil, da človek s krstom postane član Cerkve. Če bi ne bil določil takega vidnega načina, kako se pridobi članstvo v Cerkvi, se ne bi moglo vedeti, kdo je član Cerkve. — Kristus je določil, naj se milost deli po zakramentih. Če bi ne bil postavil takih vidnih podelilnih znamenj nevidne milosti, bi nastale velike zmede, skrbi in težave ob temeljnem vprašanju, kako priti do milosti božje, ki je za kristjana najvažnejše vprašanje. Če bi Kristus ne bil določil, da veljavnost zakramentov ni odvisna od osebne svetosti ali vrednosti delivca, ne bi nikoli vedeli, ali

je zakrament podeljen veljavno ali ne. Kristus je tudi določil, da je izvrševanje vodstvene oblasti v Cerkvi v svoji moči neodvisno od osebne svetosti ali grešnosti cerkvenega oblastnika, ki oblast izvršuje.

Kristus je skratka ustanovil Cerkev kot vidno družbo in jo zgradil na objektivnih temeljih, ko ji je jasno določil namen, naloge in sredstva, ter jasno opredelil članstvo in vodstvo. Nič ni prepustil subjektivnemu prepričanju posameznikov. Za vse je določil po zunanje zaznatne, objektivne kriterije, ki se ne umikajo v kako nejasno skrivnost, marveč so predmet razumskega dojemanja, razsvetljenega v luči božjega razodetja.

Dejstvo, da je Cerkev ustanovljena kot družba in da tudi živi kot taka, daje Cerkvi trdnost, jasnost in spoznatnost.

Iz povedanega sledi, da opredelitev Cerkve kot družbe s takimi in takimi lastnostmi, zadene globoko v bistvo Cerkve in ne ostaja le na površju kot nekaj priličnega in zgolj zunanjega.

Res pa je, da navzlic svoji globini zajema v primerjavi z drugo opredelitvijo, ki pravi, da je Cerkev skrivnostno Kristusovo telo, le njene zunanje, s čuti zaznatne prvine, kakor smo že zgoraj omenili. V nasprotju s tem pa nam skrivnostno Kristusovo telo odkriva nezasluţeno globoke, po zunanje nezaznatne, v svojem bistvu skrivnostne, a kljub temu nič manj realne notranje prvine Cerkve.

V Cerkvi, ki je družba, kakor smo zgoraj videli, čeprav svojevrstna v primeri z drugimi družbami, je med Kristusom in verniki in prav zaradi tega tudi med verniki samimi neka posebna nadnaravna, realna in živa vez, ki veže Kristusa z verniki v eno samo telo, v katerem je Kristus glava, verniki pa udje. To telo imenujemo Kristusovo skrivnostno telo. Za to dejstvo nimamo v človeških družabnih tvorbah nobenega analognega pojava.

Razlikovati moramo Kristusovo fizično, moralno in skrivnostno telo. Fizično telo Kristusovo je tisto telo, v katero je Kristusova duša dejansko v Palestini živela. To telo je za nas na križu umrlo, sedaj pa živi v nebesih v poveličanem stanju, na zakramentalen način pa pod podobo kruha in vina v zakramentu presv. Rešnjega Telesa.

Moralno telo nam pomeni družbo. Ker je družba sestavljena iz različnih članov, ki imajo v njej različne funkcije, zato jo primerjamo s telesom, ki ima tudi različne ude, in po tej primerjavi družbi sami

rečemo telo (korporacija, od latinske besede korpus = telo). Da pa to telo ločimo od naravnega, mu pravimo moralno telo; naravnemu telesu pa nasprotno pravimo fizično, da ga ločimo od moralnega. Primerjava med obema telesi gre še dalje. V fizičnem telesu je najvažnejši ud glava, najbolj viden del glave pa čelo; v moralnem telesu pa imenujemo predstojnika družbe, ki je po funkciji najvažnejši njen član, poglavarja (od glava!) ali načelnika (ta, ki je na čelu družbe).

Kot druge družbe, je tudi Cerkev moralno telo. Kristus je glava moralnega telesa Cerkve, njen poglavar, načelnik. S tem so izražene moralne in pravne vezi, ki so med Kristusom in njegovo Cerkvijo.

Skrivnostno telo Kristusovo se razlikuje od fizičnega in moralnega Kristusovega telesa. Z izrazom skrivnostno telo Kristusovo hočemo reči, da so poleg pravnih in moralnih vezi, ki vežejo vernike v Cerkvi kot družbi med sabo in Kristusom kot nevidnim njenim poglavarjem, ki pa vlada Cerkvi po papežu, svojem vidnem namestniku, še druge, mnogo bolj tesne vezi, ki so drugačnega reda kot moralne in pravne, pa prav tako realne kot te, a dosti bolj pomembne in življenjske.

Za te vezi nimamo v človeških družabnih tvorbah nobene podobnosti. Da si moramo nekoliko razložiti to vez, se moramo zateči k pojavom v fizičnih organizmih. Kristus sam je to zvezo pojasnil z zvezo med vinsko trto in njenimi mladikami. Vinska trta je fizični organizem in mladike so njeni živi deli. Mladika živi, a le dokler je na trti. Če se od trte odreže, neha biti njen ud, življenje v njej zamre, mladika se posuši. Iz žive trte teče življenjski sok tudi v mladiko, dokler je ta na trti, to se pravi v življenjski zvezi s trto.

Skrivnostno telo Kristusovo je dosti bolj podobno fizičnemu telesu kot moralno telo. Po skrivnostnem Kristusovem telesu se pretakajo podobno kot v fizičnem telesu nadnaravni življenjski sokovi, ki so sicer telesnim očem nevidni in naravnemu človekovemu razumu nepoznani, vendar prav tako stvarni, kot naravni sokovi v fizičnih organizmih.

Zaradi teh nadnaravnih življenjskih vezi so udje Cerkve zvezani med seboj in s Kristusom v eno samo živo telo.

Glava tega telesa je Kristus. On je vir teh življenjskih sokov, ki tečejo iz njega in oživljajo ude, dokler so v življenjski zvezi s telesom — Cerkvijo.

Ta življenjski sok skrivnostnega Kristusovega telesa, ki teče iz glave Kristusa v vernike-ude enega telesa, je milost, ki vse telo in posamezne njegove ude oživlja in ohranja v življenju.

Kolikšne perspektive za naše osebno duhovno življenje med kristjani se odpirajo ob verski resnici, da je Cerkev skrivnostno Kristusovo telo in da smo mi vsi udje na tem telesu. Nismo samo stvari istega Boga Stvarnika, nismo samo bratje in sestre med sabo, marveč smo naravnost v medsebojni življenjski zvezi kot udje istega telesa in z njegovo glavo, ki je Kristus.

Toda o teh perspektivah in zaključkih bomo razpravljali drugič.

V okvir tega članka spada le še, da opo-

zorimo, kot smo že zgoraj omenili, da med Cerkvijo kot družbo in Cerkvijo kot skrivnostnim Kristusovim telesom ni nobenega nasprotstva, marveč narobe čudovito dopolnjevanje. Telo predpostavlja organizacijo. Notranje življenje v telesu bi bilo nemogoče, če ne bi bilo telo organizirano.

Podobno je tudi v skrivnostnem Kristusovem telesu.

Obe opredelitvi Cerkve — družba in skrivnostno telo Kristusovo, — nam vsaka s svoje strani odpirata poglede na eno Kristusovo Cerkev, ki je veliko življenjsko delo našega Odrešenika Jezusa Kristusa in še več, ki je med nami naprej živeči Kristus sam...

Prof. AL. ODAR.

POVOJNI SOCIALNI PROBLEMI

2. Kaj je s stanovskim redom

1. Reakcija na pretiran liberalizem — razvoj k družabni totalitarnosti.

Cerkev ni bila slepa za socialne in gospodarske posledice liberalno-kapitalističnega gospodarstva kakor tudi ne za reakcijo, ki so jo zablode pretiranega individualizma pričele voditi.

Nagel razvoj moderne družbe k totalitarni državi, to je reakcija na dobo pretiranega liberalizma in individualizma posebno v gospodarstvu. Žal, da ta pojav ni v bistvu drugega, kakor naprotna socialna skrajnost prejšnjega družabnega in gospodarskega stanja.

Po eni strani zastopata to tendenco socializem in zlasti njega skrajnost komunizem, ki bi hotela s pomočjo organiziranih delovnih mas ustoličiti proletarsko diktaturo, to se pravi samodržstvo enega družabnega razreda, katerega instrument bodi totalitarna vsemočna država, ki naj odpravi zasebno lastnino, zatre zasebno podjetništvo in izvede splošno socializacijo, ali bolje: na mesto zasebnega kapitalizma naj stopi državni kapitalizem. Po drugi strani pa tudi pretiran nacionalizem jasno stremi za etatizmom, kakor smo videli v fašizmu in hitlerizmu, ki sta na nacionalni bazi skušala organizirati univerzalno državo.

Proti tej novi zablodi našega časa, proti totalitarni vsemočni državi se je dvignil papež Pij XI. z znano okrožnico "Quadragesimo anno" (1931). Cerkev je čuvarica resnične svobode. Rešitev izpod jarma zasebnega kapitalizma v totalitarno državo ne pomenja, da je družba krenila na pot k večji svo-

bodi, ampak v večjo sužnost. Je to pot iz dežja pod kap. Kajti državni kolektivizem, pa naj bo socialistično ali nacionalistično barvan, oblikuje "enotnega človeka", ki ga ne uniformira le v obleki in življenju, temveč tudi v mišljenju. Že dosedanja izkušnja kaže, da v kolektivu ni mesta za osebne pravice, tudi ne za naravne družinske pravice, ne za svobodo verskih, vzgojnih in ostalih kulturnih združb. Pritisk kolektiva je še vse drugače strašen kot more biti pritisk posameznika. Totalitarna država nasprotuje socialni pravičnosti in socialni ljubezni, tistim osnovam torej, na katerih mora biti država zgrajena, da dosega svoj namen, to je splošno blaginjo.

Pij XI. poudarja sicer, kar razglašajo vsi papeži zadnjih desetletij, da izboljšanja socialnega reda ne bo brez preroda nravi, ker ljudje se morajo naravno preroditi, da bo svet boljši postal.

A to ni dovolj. Potrebna je tudi preosnova ustanov, potrebna je prememba družabnega in gospodarskega reda, da se popravi, kar je proti družbi zagrešil pretiran individualizem, in da se prepreči novo zlo, v katero drvi družba: socialistična oz. nacionalistična totalitarnost, ki bi hotela v komunistični oz. nacionalistični kolektiv zvariti družbo, ki jo je individualizem razkrojil in atomiziral.

2. Stanovski red naj prepreči razvoj k totalitarni državi.

Pij XI. v svoji socialni okrožnici opozarja na tradicionalni krščanski socialni nauk, ki družbo in državo pojmuje kot organizem. Le

v organsko pojmovani in urejeni družbi je mogoče doseči red, ki ustreza človekovi naravi in obči blaginji: pravo svobodo in socialno naravnost.

Osnovni načeli organsko pojmovane družbe in države sta: Prvo: država naj le **dopolnjuje** dejavnost poedincev in nižjih združb. To se pravi, država ne sme samo dejavnosti poedincev in nižjih združb "vase povzemati in uničevati" (Quadr. a. 79), kakor bi hotel socializem, ampak jim mora pustiti, kar zmorejo sami. Mora pa država pomagati in podpirati poedince in nižje združbe, kjer njih dejavnost ni zadostna. Državi naj se torej odzamejo vse one naloge in funkcije, ki jih manjše združbe morejo same opravljati, sama država pa naj kot nekak razsodnik v zadnji instanci poseže vmes tamkaj, kjer interesi ne harmonirajo. To "**načelo čim manjše državne naloge**" je jedro **stanovskega reda**.

Drugo: Država naj **naravnava** vse delovne poedincev in nižjih združb na **občo blaginjo**. Država ne sme dopustiti, da bi se svoboda razbrzdala in služila le sebičnim koristim posameznikov, kakor je hotel individualizem, ampak se mora ustvariti nov "pravni in socialni red" (Quadr. a. 88), ki naj čuva skupno blaginjo in ki se morajo po njem vsi ravnati.

Glede na gospodarstvo pomeni preosnova ustanov preureditev gospodarstva po "**korporacijah**". Pod korporacijami (corpus = telo) razumemo samoupravne združbe ljudi istega poklica.

Kar hoče okrožnica, je sledeče: korporacije **naj združijo** ljudi, ki imajo isti poklic, v enoto: kmete v kmečke zveze; obrtnike po posameznih strokah v obrtno zveze itd. Te zveze naj združijo **delavce in delodajalce** in tako premagajo največje in najhujše nasprotje, ki ga je povzročil v gospodarstvu individualizem, nasprotje "razredov", delavcev in delodajalcev, "proletarcev" in "kapitalistov".

Ta dva razreda sta namreč nastala, ker je individualizem oprl vse gospodarstvo na sebičnost, na osebno korist. Podjetnik je mislil le nase, na svojo korist in je tudi delavce najejal samo zato, da bi večali njegov dobiček. Posledica je bila, da je kapitalist dostikrat iskal čim večjega dobička tudi na račun delavcev, da delavcem ni dajal pravičnih plač ali da je izrabljajal njih delo čez mero in čez pravi delovni čas. Tako je nastalo med delavci in podjetniki nasprotje in so začeli delavci "kapitaliste" kot svoje "izkoriščevalce" sovrážiti.

Korporacije naj to **nasprotje izravnaajo**. Združijo naj delavce in podjetnike v en organizem, v skupnost, po načelu, da naj služi gospodarstvo ne le koristi posameznikov,

temveč koristi skupnosti, ne le individualni, temveč tudi socialni blaginji.

Ta misel skupnosti bo premagala sebičnost. Ta misel skupnosti bo tista duhovna vez, ki bo združila vse v enoto. Na zunaj pa se mora ta skupnost izraziti v javnopravni ureditvi korporacij, korporacije naj urejajo od socialne oblasti priznani zakoni.

Toda te zveze bodo morale biti **samoupravne**. To se pravi: uravnale bodo v mejah osnovnih zakonov svoje strokovne zadeve svobodno in veljavno za vse. S tem se bo preprečilo to, kar je v socializmu, a tudi v fašizmu in narodnem socializmu bilo nevarnega in kvarnega, namreč zasužnjevanje korporacij državi, da se ne bi, kakor je to bojazen izrazil Pij XI., država, ki bi se morala omejiti na potrebno in zadostno pomoč, postavila na mesto svobodne dejavnosti državljanov" (Quadr. a. 95).

Seveda se bodo morale svobodne korporacije združiti v **višje zveze (federacije)**, višje zveze končno v **najvišjo enotno zvezo** z najvišjim "**narodno-gospodarskim svetom**". Tako se bo vse gospodarstvo uredilo pod enotnim vidikom skupne blaginje.

Že Pij XI. v svoji okrožnici omenja, naj bi se po takšnem zgledu združili tudi tisti, ki nimajo gospodarskega poklica, ampak kak drug poklic ("**svobodni poklici**"), da bi se tako vsa družba snovala na korporacijah ("**korporativni družabni sistem**"). Saj so "takšne samoupravne organizacije po mnenju mnogih, državi če ne bistvene, vsaj **naravne**" (Quadr. a. 83), to se pravi, če ne takšne, ki bi brez njih država sploh ne mogla biti zares država, ki bi bila vredna tega imena, pa vsaj takšne, da se **brez njih socialno in gospodarsko življenje in država ne more naravno in pravilno razvijati v pravo blaginjo vseh**.

Pomen korporacij za rešitev socialnega vprašanja bi mogel biti zelo velik. Na eni strani bi čuvale socialno skupnost nasproti individualizmu, po drugi strani pa bi varovale tudi pravo gospodarsko svobodo — tudi proti individualizmu. Korporacije naj bi skupno urejevale delovne pogoje, plače in delovni čas. Uredile bi zavarovanje delavcev za bolezen in nezgode, za onemoglost in starost. Ker bi gospodarstvo ne bilo več samovoljno in anarhično, kakor v dobi individualizma, bi prenehala brezposelnost. Kolikor bi je še bilo, bi korporacije tudi tu pomagale s posebnim zavarovanjem.

Skupnost vseh v korporacijah bi delavce osvobodila sedanjega proletarskega značaja in jih včlanila v družbo. Delu bi se priznal socialni značaj, s tem pa delavcem značaj enakovrednih članov družbe.

V delavske družine bi se vrnila zadovolj-

nost in veselje za delo. Saj delo ne bi bilo več rabotanje kapitalizmu, ampak služba družbi in skupni blaginji.

S tem bi vsaj po gospodarski plati socialno vprašanje bilo že po veliki meri rešeno.

3. Stanovska ideja v preteklosti.

Misel stanovske družabne in gospodarske organizacije ni nova. Že v srednjem veku, v XII. stoletju so vzniknile korporacije iz živega krščanskega duha tiste dobe. Doživele so silen razmah, ker so ustrezale časovnim razmeram in potrebam svojega časa. Po tristo letih bogatega procvita so pričele propadati, kakor pravi Pij XI., ne ker bi se ne mogle prilagoditi spremenjenim razmeram, ampak ker so okorele v prevelikem samoljubju in niso hotele, ko je množica naraščala, dostopa širše odpreti (Quadr. a. 98). Opešal je duh krščanske vzajemnosti in ljubezni, iz katerega so bile porojene. Prišlo je do ostrih sporov v korporacijah samih, z naraščajočim industrijalizmom so izgubile svoj prevladujoči družabni in gospodarski položaj. Na površje so prišli nauki fiziokratične šole, ki je postavila načelo svobode dela, svobode trgovine in svobode gospodarske tekme. V Franciji so korporacije bile odpravljene z dekretom Tur-

gota, ministra Ludovika XVI. 1776. V papeški državi jih je odpravil Pij VII. l. 1801, češ, da ovirajo industrijski napredek.

Toda stanovska ideja je živela dalje. Že l. 1852. je Pij IX. dal popolno svobodo, da se stanovni svobodno organizirajo na ozemlju papeške države. Mnogi veliki krščanski sociologi preteklega stoletja so bili poborniki stanovske družabne ureditve, kakor: Taparelli v Italiji, La Tour du Pin v Franciji, nadškof Ketteler v Nemčiji, Karel Vogelsang in Hitze v Avstriji, Friburška socialna šola v švici s škofom Mermillodom in Decurtinsom, a glavni glasnik je bil papež Leon XIII. (1878—1903). V mnogih svojih nagovorih in okrožnicah se vedno znova povrača na stanovsko misel. Tako v enciklikah **Quod apostolici** 1870; **Cum multa sint** 1882; **Humanum genus** 1884; **Longinqua oceani** 1895; **Spes volte** 1898; **Graves de communi** 1901 in posebej v **Rerum novarum** 1891, kjer izrecno obravnava temelj, značaj, glavna opravila, ugodne sadove, odnos do države, neposreden in posreden namen stanovske družabne ureditve. Seveda se Leon omejuje na družabno organizacijo stanov, ne da bi sistem apliciral tudi na politično področje, kakor smo to videli pri papežu Piju XI.

Dr. Ivan Ahčin

(Se bo nadaljevalo.)

Argentini sem in tja

„Duhovno življenje“ je bilo in naj ostane vez med vsemi Slovenci, raztresenimi ne le po Argentini, temveč po širnem svetu. Zato bom pod tem naslovom nadaljeval z vtisi iz posameznih krajev, kamor je naše ljudi božja previdnost zanesla.

V MAR DEL SUR.

Novega leta dan. Potem ko sem na Avellanedi opravil sveto mašo in ko sem si pri dobrih rujakih pokrpal želodec in mi je Krajcarjeva mama pokrpal tudi moj „guardapolvo“. (Hm, zapovedan praznik, gospod si dajo pa suknjo šivati! ... No, Gospod Jezus je dovolil celo vola potegniti iz vodnjaka...) Potem se mi je pa res že mudilo.

„Costera Criolla“, pulman, ki vozi iz Avellanede v Miramar, je že brnel, potniki so nestrpno čakali. Samo pol minute je še manjkalo in — jaz... Potem pa že ni manjkalo nič več in smo se pognali na široko cesto, ki nas je nesla v jadernem teku proti daljnemu cilju.

V Miramar bi moral priti ob 9 zvečer. Ena ura zamude je temu pulmanu približno toliko mari kot mlačnemu kristjanu nedeljska maša. Zame pa ni bilo to tako enostavno. Ena ura časa ni mala reč, posebno pa ne ob priliki, ko je bilo treba še določiti, kje, kdaj in kako bomo naslednjo nedeljo imeli sveto mašo.

Kar v župnišče sem jo mahnil, kajti tja sem moj prihod najavil in tudi sporočil, da bodo prišli naši možje, da se dogovore vse

potrebno. Prijazno me je sprejel gospod župnik in mi takoj postregel z gorko kavo. Kako prav je prišla.

Pa že sta prihitela za menoj rojaka Japelj in Turk, ki sta me pričakovala, a sem jaz preje izstopil.

Dobro! Kakšne načrte imate? Jaz še nimam jasne slike, kje je Mar del Sur in ne kje so oni fantje v Chapadmalalu. Kako naj se uredi, da bi bilo za vse prav?

Župnik, ki položaj najbolje pozna, je bil mnenja, da je najbolje napraviti mašo naslednji dan (v nedeljo) v Eufemiji. Prav istega mnenja sta bila oba rojaka, kajti s fanti v Chapadmalalu so tudi tak načrt napravili.

Ko bi bil na tako enostaven način rešen tudi način našega potovanja v Mar del Sur, bi pač ne imeli nobene težave.

No, tudi to zadnjo smo rešili. Tedaj je bila ura 10. Ob pol ene gre „kolektivo“ v Mar del Sur. Kar prav. Župnik mi je preskrbel večerjo, nakar smo stopili še na večerni sprehod dol do obale. Mogočno je hrumelo morje kot v odgovor praznim in ničemernim človeškim vprašanjem in prizadevanjem njegovega nesmiselnega boja proti Bogu in upora proti večnosti. Kakor pena, ki se rodi na zlomih valov in se žene na breg, pa spet v morje vtone in jo zastonj loviš, tako je človek, ki je kaj samo, če je otrok božji in v Bogu živi in njegovo postavo spolni. Če se hoče od Njega osamosvojiti, to stori le v svojo lastno bridkost in žalosten konec...

Miramar ima odlično obalo za kopanje in je iz neznatne vasi narastel že v mesto s 15.000 perbivalci.

"Pudel!" je zakričal župnik psu, ki nas je spremljal. Ta uš pasja — naj ne rečem, da kot psiček ni lep, trdim pa, da je po pasje neumna... Ali se vam ni gnal naravnost pod mimo drveči auto. Seveda neumna žival ni opazila nevarnosti... Nič hudega se psetu ni zgodilo, ker ga je gospodarjev glas pravi čas poklical k realnosti. In je bil pesek toliko pameten, da je ubogal. Bolj pameten kot marsikatera grešna duša, katera celo zameri skrbni materi, svarečemu očetovemu glasu in opominu duhovnikovemu, kadar opozarjajo na pretečo moralno nevarnost. Kopalci še kolikor toliko upoštevajo opozorila, ki naj jim zavarjejo telesno življenje, toda moralne nevarnosti se jim pa zde zaželjena igra in so kakor neumne ribe, ki hlastajo po črvičku in se ne boje trneka, na katerem je vaba, ki nosi smrt.

Med kramljanjem je kmalu prišla ura našega odhoda. Poslovili smo se od župnika in krenili tja, kjer naj bi dobili vozilo. Ko je kazalec prekoračil napovedani čas, se nam je zbudil dvom: Kaj pa, če "kolektivno" ne vozi?...

Dolg vprašaj smo napravili. Na telefon ni nihče odgovarjal. Kolektiva ni nihče videl...

I no! Zaspal je najbrže. Pa če bi zaspal v Miramaru, bi ne bilo tako usodno, ker bi ga lahko šli buditi, toda mrha grda je zaspal v Mar del Sur.

Na, sedaj pa imamo. V zadregi sta se gledala Jože in Tone in nista vedela kaj reči. Da bi iskali taksi? Kje ga pa dobiš v tej uri? In koliko stane!

No, mile jere pa ne bomo igrali, pa tudi ne 50 pesov za taksi plačali! Štiri ure hoda! Kaj pa je to za take junake! Tako smo sklenili in pot pod nože!

Pravi božični romarji! Zaorali smo v prah do gležnjev. Pa pameten človek stvari vedno prav pogleda. Res, da prah do gležnjev ni kaj prijeten sprehod, toda prav gotovo ne bo tako celo pot, to je eno, in poleg tega pa še: kaj pa če bi bilo blata do gležnjev?

Enkrat so ga naši imeli, ko se jim je takole zgodilo kot nam nocoj, tako sta vedela spremeljevalca.

Tema je bila pa res gosta. Komaj kaka zvezdica je za hip prodrla oblak, luna pa menda tudi ni računala na to, da bi jo mi utegnili rabiti.

Nasproti se nam je pripodila tropa konj, tudi en auto je zmotil našo nočno idilo. Sem pa tja je zavekala ptica na drevju, ki obroblja pot.

V sedanjem času imajo ljudje tako malo časa za molitev. Ali nam ni Gospod Bog dal tole priliko prav zato? Bili smo vsi enih misli. Nismo šli "okrog vogla" na Sveti večer, vsaj jaz ne, naj bodo pa nocoj vsi trije rožni venci v tisti namen. Tako smo korakali po široki prašni cesti, včasih do gležnja v prahu, včasih pa spet po trdih tleh, kakor je pač noga zadela, kajti videlo se res ni kar nič.

Daleč tam nekje je bilo sprva videti luči. Sopotnika sta rekla, da tja gremo. A kmalu so ugasnile.

Zmolili smo kot božjepotniki vse tri rožne vence, litanije in še nekaj zraven.

"Amen! Marsikaj hudega ste prestali, zato

je takle sprehod le za toliko, da človek ne bi pozabil, da je popotnik skozi solzno dolino, ki mora naprej in ki naj stopa pot z rožnim vencem v roki."

Ura je bila pol treh. Takole pol pota je za nami, kaj več pa že ne, tako je vedel Tone in napovedoval, da sedajle mora priti most, sedaj tisti ovinek, sedaj šola... Pa se je le vlekle, tako dolgo, da se je že začelo svitati na vzhodu, ko smo potrkali na vrata, in je bila ura pol petih zjutraj.

Za eno kratko dreto bo še spanja, če ga kaj bo, tako smo uganili. Menda je bilo kakih 18 km pota za nami in noge, ki so vajene hoditi po kakih 20 kvader pač, so bile nazadnje že težke, in ko se je bilo treba po dveh urah spet postaviti nanje, so bile kar nekam okorne. Hvala Bogu, da žulja nisem dobil nobenega. Ne vem, če sta Jože in Tone tako poceni prišla skozi kot jaz. Malo trdo smo pa krevsali vsi trije naslednje jutro, ko smo po sedmi uri začeli buditi slovensko vas, naj se pripravi na misijon.

Prejšnji večer nas niso dočakali, zato so bili pa kar hitro na nogah zjutraj, ko je prišla novica o našem celonočnem romanju.

Takoj smo izdelali načrt, priredili zasilen oratorij, kjer je bilo spovedovanje, ob 9 uri pa smo se naložili na kamijon in pohiteli v bližno cerkev — pravim bližno, ker druge pač bliže ni, a ta je 8 km daleč... Samo tja! Jež tisti gozdiček! Toda do tja je kar 2 uri hoda.

Eufemija je pravzaprav le nekako zavetišče, ki ga vodijo kapucini. Tam je stalna maša vsake nedelje, toda dokler ni bilo naših vernikov, je zvonček zastoj vabil. Sedaj pa, ko naši pridni rojaki vsako nedeljo pohite k maši, so se tudi drugi ljudje v okolici razgibali.

Kako lepo, kaj ne! Marsikdo ima cerkev za voglom, pa nima časa k maši. Ti rojaki pa ga imajo. In še to, da jih stane vselej en pes za vožnjo! Da bi le vsi vztrajali.

Zares sem bil vesel in sem prosil Boga, naj bi jih ohranil stanovitne v dobrem.

JANEZ HLADNIK

v SKOF DR. ROZMAN IN SLOVENSKO DELAVSTVO

Po končani prvi svetovni vojni se je pojavil na slovenskem narodnem telesu nevaren tvor: "krščanski socializem". Ni zrastel na naši zemlji. Iz Nemčije so ga uvozili.

"Jugoslovanska strokovna zveza" je zaplavala v ta pogubni tok s polnimi jadrji. Razno časopisje ga je oznanjalo kot novo odrešenje proletarcev. Nikogar več niso poslušali. Niti sv. Očeta ne! Drveli so kakor brez pameti v neizbežno propast. V nekdanji cvetoči dr. Krekov delavski pokret so se spretno vrinili komunistični komisarji. Do druge svetovne vojne so ga toliko zastrupili, zmešali in razkrojili, da je bil zrel za samomor. Zlil se je zato s komunizmom v "Osvobodilno fronto" in prenehal živeti.

Ko je dr. Gregorij Rozman postal ljubljanski škof, je bilo na dlani pred njim žalostno stanje v organizaciji katoliškega delavstva. Križ se je rušil v dušah, križi so pod zločinsko roko padali po naši domovini.

V težki odgovornosti se je takrat ljubljanski škof sklonil k temu Križu in ga začel dvigati iz onečaščenja z geslom: "Crucis pondus et premium" — "Križa teža in plačilo!" Molil je, da bi vsem zasijala Luč s Kalvarije.

Takrat se je prelomilo med lučjo in temo. Katoliška akcija je prešla v naskok. "Rdeče mreže" so razkrinkale Kominternu. Čez čas se je zamajalo v delavskih vrstah in proti "Jugoslovanski strokovni zvezi" — pomožni sili Kominterne je vstala "Zveza združenih delavcev" — pomožna sila Katoliške akcije. Spremljal jo je škofov blagoslov. Leta 1938 ji je škof dodelil posebnega duhovnega vodjo.

Nad organizacijo je bil viden božji blagoslov. Hitro je njen pokret rasel in se poglobljal. "Krščanski socializem" se je strupeno sovražno branil, pa vseeno propadal.

6. marca 1940 je škof zbral v Ljubljani svojo duhovščino. Konec je bilo gnilemu miru in kompromisarstvu. Predvsem po škofovi zaslugi se je takrat ugotovilo, da se je "Jugoslovanska strokovna zveza" sama izključila iz katoliškega narodnega občestva. "Zveza združenih delavcev" pa je bila priznana kot edina slovenska delavska katoliška organizacija.

"Krščanski socializem" je doživel smrtni udarec. Umrli bi bil brez vojne približno v istem času, kakor si je med vojno z "Osvobodilno fronto" zadržnil vrat.

Vojna!

Okupator in vse domače, katoliškemu delavskemu pokretu sovražne organizacije so združeno planili po "Zvezi združenih delavcev". Morala je v katakombe, v podtalno il-

galno delovanje. Vsa lepa in čista je bila pot zveze od 1941—1945: doba največjega idealizma, neumornega organiziranja, čas velikih tveganj, drznih odločitev in načrtov, spretno izigravanje zasedbenih sovražnih sil, samopremagovanja in žrtev.

Kadar v največji stiski katoliški delavci nismo vedeli iti kam, smo šli kakor sinovi k očetu — škofu po nasvet. Držali smo se njegove besede, ker smo verovali v blagoslov četrte božje zapovedi. Ni nam žal tega, saj je šel ta blagoslov očitno z nami.

Mesto smrti, ki so jo katoliškemu delavskemu pokretu določile sovražne sile, se je pokret v teh težko-svetlih letih samo izkristaliziral in poglobil, začrtal si jasno pot. Strnil je preje ločene sile ročnih in umskih delavcev v enotno organizacijo: "Slovensko delavsko zvezo". Nihče te spojitve ni bil bolj vesel kot škof.

Ko je škof 29. maja 1943 oklical za splošen slovenski spraven dan, je "Slovenska delavska zveza" ponudila roko v spravo vsem, ki so še med delavstvom katoliško čutili, a niso s početom skupaj hodili. Blagor jim, ki so ponujeno roko sprejeli. Ves radosten je bil obraz Prevzvišenega ob poročilu o lepi pobudi.

Leta 1943, v avgustu, je delegacija "Slovenske delavske zveze" izročila škofu program "stanovske ureditve Slovenije". Hotela ga je škofu pokloniti. On pa ga ni hotel v dar. Obilno ga je preplačal in mu želel polno uresničenje. Prepričani smo, da bo njegova želja uresničena. "Stanovska ureditev Slovenije" bo temeljni kamen Svobodne Slovenije.

Begunstvo!

Strašen udarec komunistične zmage nas je pognal po svetu. Ločile so nas državne meje, gore in morja. Preko slovenskega katoliškega delavskega pokreta so šle Vetrinje. Pa ga niso razkosale, niso ga umorile. V križih najtežjih dni so njegovi vzori zadobivali vedno jasnejše, širše narodne, občestvene smeri. Škof pa se je za pokret zanimal tudi — iz angleškega ujetništva v Celovcu. Tudi od tam so bili poborniki občestvene ureditve slovenskega gospodarstva deležni blagoslova očeta. V veri, da jih ta blagoslov spremlja, so šli nato v daljne tuje zemlje. Ta vera jim daje življenjsko moč in vztrajnost v ogromnih križih prisilnega izseljeniškega življenja. On, ki nas je čema blagoslavljal, nam je dal zgled in geslo: "Crucis pondus et premium" — "Križa teža in plačilo!"

HRABROSLAV MEDVED
(“Druž. pravda”)

ἸΗΣΟΥΣ ΝΑΖΑΡΕΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΙΟΥΔΑΙΑΣ
IHSVS NAZARENVS REX IVDORVM

BOG JE LJUBEZEN

SKRIVNOST KRISTUSOVEGA KRIŽA

PREPROSTA VERA.

Veliko bi manjkalo slovenskemu katoličanu v svetem postnem času brez postnih pesmi in svetega križevega pota, na kar nas veže toliko svetih spominov že prav iz dobe prve mladosti! Komaj smo dorasli za šolo ali pa še ne — splošno je bilo tako po naših farah — smo se že otroci z veseljem v postu ob nedeljah popoldne zbirali v cerkev k svetemu križevemu potu. Polna cerkev je navadno bila: otroci spredaj pred obhajilno mizo, odrasli zadaj po vsej cerkvi, "gospod" na prižnici, ministranti s križem in gorečimi svečami so se pomikali med množico od postaje do postaje. Vstajali smo in poklekovali kot odrasli, z njimi peli in molili, obenem navadno že zasledovali dogodke križevega pota v molitveniku ob slikah v križevem potu "Leonarda Portomavriškega". Vse nam je govorilo o trpljenju ljubega Jezusa, ki nam je stal tako živo pred očmi, čeprav sicer še nismo mnogo vedeli o njem. Zdelo se nam je vse tako preprosto in umljivo, kot da mora tako biti; srce nam je razumelo, pamet pa ni še veliko mislila. Da, kako bi bilo pusto, ko ne bi

bilo križevega pota... Tako hitro nam je vedno minila ta pobožnost in odrasli so ob teh prilikah imeli z nami razmeroma še najmanj težav in so bile doma nepotrebne pritožbe staršev nad vedenjem "teh otrok" v cerkvi, ki "ti tako počno".

Pa je bila to v resnici prava, lepa molitev, čeprav se otrok za molitev ne zna tako truditi. Trpljenje Jezusovo nas je popolnoma prevzelo: usmiljenje nad nedolžnim Jezusom, obsodba hudobnih Judov, zgražanje nad bridkostmi, ki so mu jih prizadeli. Pripovedoval je nekdo, kako je že takrat v prvih letih ocenjeval ob križevem potu v cerkvi Jezusovo trpljenje: da se mu je zdelo najhujše, ko je slišal, kako sta se srečala trpeči Jezus in njegova mati Marija, ki mu nič ni mogla pomagati; in da mu je ob tem prišla pred oči lastna mati, ki je tudi bila nekje zadaj med odraslimi v cerkvi, in da mu je šlo kar na jok. Mislil si je: ko bi jaz tako trpel, bi me mati ne smela videti; prehudo bi bilo za oba; bolje bi bilo, da bi mati prej umrla ali pa vsaj bila kje daleč, daleč...

Tudi otrok "razume" trpljenje Jezu-

sovo, morda še globlje, le bolj s srcem, drepresto, otroško.

UM RAZGLABLJA.

Otrok razume trpljenje Kristusovo, a vsa človeška bistrost ga ne doume. Kristus, njegovo življenje in trpljenje in smrt, vse je polno skrivnosti, vse skupaj ena sama velika skrivnost, ki ji zastoni skušajo premeriti globine bogoznanci.

Bog je postal človek, se je učlovečil. Pred dva tisoč leti je hodil po zemlji človek, ki so nanj kazali ljudje in o njem govorili: Glejte, ta človek je pravi Bog, naš Bog z nami.

Kako je to mogoče? Je to za nas polna skrivnost, ki je ustvarjeni um ne more doumeti. Če bi nas kdo vprašal, ko bi mi za to resnico še ne vedeli, ali je mogoče, da bi Bog prišel kot človek na zemljo na čudovit način, kot se je to v resnici zgodilo v Kristusu, bi mu mogli odgovoriti le: Ne vemo! Res je Bog vse-mogočen, a vprašanje je, ali je to sploh mogoče. Na prvi pogled se zdi, da ne. — Vendar po veri danes vemo, da je to Bog za nas res storil; je torej bilo mogoče. A kako je bilo mogoče, ostane za nas skrito, skrivnost, pred katero naš um obmolkne in oslepi in v veri klone. Pač čudež neizmerne božje vse-mogočnosti in ljubezni!

Tako je za nas neumljiva skrivnost vse, kar iz te skrivnosti učlovečenja sledi: Gospodovo življenje, trpljenje in smrt.

Če se je že zgodilo, da je Bog kot človek prišel med nas, kako naj tedaj bo življenje Boga-človeka na zemlji? Odgovor nam je jasen: To bo življenje popolne, ne skaljene sreče v največji meri, ki jo je zmožno užiti človeško bitje. Od zlate zibeli v kraljevski palači naj mu bo pot posuta z rožami, trpljenja naj ne pozna — kako bi pač mogel trpeti Bog-človek — in živi naj večno... Vsa narava naj hiti, da mu olepša njegovo bivanje med nami. S slavo in častjo ga bodo venčali na vseh njegovih potih, z vso ljubeznijo ga bodo obdajala srca presrečnih ljudi, ki ga bodo smeli videti in poslušati. Kako bi tudi moglo biti drugače!

Tako bi zahtevala naša človeška modrost. A prav tu je Bog v Kristusovem življenju odprl pred nami novo nepojmljivo skrivnost: skrivnost križa.

SKRIVNOST KRIŽA.

Ne lagodnosti življenja, trpljenje in križ je bil življenjski delež Kristusov. Vse življenje našega Odrešenika od zibeli do

groba se je vilo v senci križa golgotskega kot en sam dolgi križevi pot.

“Le spi, le spi, nebeško Dete ti! O, saj ko se zbudiš, te čaka težki križ...” mu že v jaslicah o božiču tako lepo pojemo v naši božični pesmi bridko uspavanko, kot je drugi človeški otroci niso slišali. Prvi njegov korak, ko stopi na svet, je korak v trpljenje; že njegove rojstne jasli stoje v senci križa, so njegov križ; upravičeno ga v svetih čustvih pomilujemo. — In spet je isto globoko misel, kako je že vsa mladost našega Odrešenika bila le del njegovega življenjskega križevega pota, lepo izrazila slikarska umetnost; večkrat vidimo podobne slike: Dete Jezus se igra v družbi ali morda pomaga v delavnici svojemu redniku sv. Jožefu. A vsi kosi lesa, ki jih prime v roko, se mu kot nehoti postavijo v obliko križa, v podobo križa, ki ga čaka, ki mu vse življenje hiti naproti.

Kristus je v življenju trpel, vse življenje je trpel, je veliko trpel, je trpel neizmerno. Mi tudi trpimo; a kolikor je Kristus kot Bog-človek nad nami vzvišen po svojem dostojanstvu, tako nas presega tudi v trpljenju.

Ljudje smo zmožni le neke mere trpljenja; v trpljenju otopimo; kar mero presega, ne čutimo; more nas preveliko trpljenje tudi umoriti, a preko določene mere ga ne občutimo. Posebej smo za nekatere vrste trpljenja tako neobčutljivi, topi. Ne boli nas mnogo tuje trpljenje, tuja žalost in krivica, ki jo trpi sobrat; kaj šele vse trpljenje, ki je našim očem skrito. — Kako drugače in huje je v vseh teh pogledih trpel naš Odrešenik. Vse je občutil, kot zasluži: greh, kot žalitev božjega veličastva, nehvaležnost, sovraštvo, vse duševne in telesne bolečine. Ni bila prazna in pretirana ali znak nepotrpežljivosti, marveč nam nepojmljiva, resnična njega tožba nad žalostjo, žejo in svojo duhovno zapuščenostjo: Moja duša je žalostna do smrti; žejen sem; moj Bog, zakaj si me zapustil? — Če se malo zamislimo v njegovo trpljenje, se že moramo zgroziti nad mnogovrstnostjo in mero njegove bolečine; ki je pa vredno razumeti ne bomo mogli nikoli. Pravijo, da se veliki možje v svoji notranjosti čutijo osamljene, ker jih ljudje okoli ne morejo razumeti. Ne vemo. Gotovo pa je tako popolnoma osamljen v svojem trpljenju Kristus. Kaj in kako je trpel, ve samo on sam; nam ni dano videti.

Mi v življenju pred trpljenjem bežimo,

skušamo si nasprotno življenje olajšati in olepšati. Ko trpljenju uiti ne moremo, izbiramo "manjše zlo". Še trpljenje, ki mu ubežati nismo mogli, si skušamo olajšati s tem, da se raztresemo, zamotimo, nanj ne mislimo. In prav v tem, pravijo, je naš človeški pogum, da na trpljenje, ki je pred nami, pozabimo, mu ne gledamo v obraz, torej v nekem begu. Pogum v begu! — Vse to nam dovoljuje naš Gospod, a sam ni delal tako. Odpovedal se je vsemu, kar nam večkrat napravlja življenje na zunaj ugodno. Pred trpljenjem ni bežal, v trpljenju ni izbiral; šel mu je pogumno nasproti in je sprejel vse. Ne ena sama kaplja ni ostala od njegovega keliha trpljenja; izpil je do dna. Trpljenja si ni lajšal s pozabo in omamo, temveč mu je s svojim nadčloveškim pogumom gledal naravnost v obraz in pustil, da mu je z vso težo leglo na dušo.

Kristus, naš Odrešenik, je v resnici "Mož bolečin", kot so ga napovedovali preroki, veliki mučenec, vzor in kralj vseh mučencev tudi po svojem trpljenju. Če si je že izbral — česar ne moremo razumeti — v svojem življenju trpljenje in tako mero trpljenja, če je sprejel nase smrt, vsaj take smrti ne bi bilo treba — tako močne in sramotne — na križu. Ne! Kot je v vsem svojem življenju in trpljenju dajal, ne da bi izbiral in štel, tako tudi v smrti. Spet nova skrivnost križa Kristusovega. "Ali ni Bog modrosti tega sveta obrnil v nespamet. — Oznanjamo Kristusa križanega, Judom pohujšanje, a poganom nespamet, njim pa, kateri so poklicani — Kristusa, božjo moč in božjo modrost" (1 Kor 1, 20, 23, 24).

ZAKAJ?

"Zakaj vse to, zakaj toliko, Gospod, le zakaj?" se strme sprašuje pod križem umirajočega zbrano človeštvo. "V našo rešitev!" je odgovor vere. Pa vendar, zakaj toliko trpljenja. Ali ne pravi sv. Tomaž, da bi nas mogla rešiti ena sama kapljica njegove krvi. Da, niti kapljica prelite krvi ne bi bila potrebna. Saj je vrednost Kristusove smrti iz njegovega notranjega darovanja, ko se je v neskončni ljubezni daroval Očetu za odrešenje človeštva. To notranje daritveno razpoloženje pa je bilo v njem stalno. Vsako najmanjše dejanje Boga-človeka je bilo pred Bogom neskončne vrednosti in bi po njem mogli biti odrešeni, že v hipu včlovečenja.

Zakaj se tedaj Bog ni zadovoljil vsaj z manjšo mero trpljenja na svojem Sinu?

Zakaj je hotel smrt in tako smrt? Gotovo ne zgolj zaradi sebe. Ali ne bi bilo kruto zahtevati vse to, ko bi mogli biti odrešeni z vsakim dejanjem božjega Sina? Na naši strani morajo biti razlogi, zakaj je Bog prav to hotel; zaradi nas stoji križ na Golgoti.

Še tako gredo mnogi mimo Odrešenika, ne da bi se zanj zmenili. Kaj bi šele bilo, ko bi ne bilo pretresljive drame Gospodovega odrešilnega dela! Kdo bi se tedaj zmenil zanj! — Golgotski križ stoji pred nami, da nam govori o veličastvu božjem, ki žaljeno zahteva najvišje zadoščenje, ki ga je v našem imenu dal sam Bog-človek. — Kristusove muke nam govore o grozoti greha, ki zasluži tako kazen. — Njegova smrt nam govori o vrednosti naše duše in nje zveličanja, nebes, ki se zanje sam Sin božji ni pomišljal plačati tako ceno. — Križ Kristusov nam rešuje skrivnost trpljenja. Trpimo? Bog-človek nam s križa govori: "Ne toži, draga stvar! Glej, tudi jaz trpim, trpim še več, neizmerno. Hodi za menoj!" — Veliki petek nam je slednjič zlasti kričeči dokaz neizmerne ljubezni božje do nas. Ko ne bi bilo življenje Gospodovo vse tako polno trpljenja, bi morda kdo ugovarjal proti božji ljubezni: Kaj nam je vendar posebnega storil? Navadno je njegovo življenje. Sedaj nihče ne more tako govoriti, ampak mora vsakdo le strmeti. Dal nam je dokaz, proti kateremu ni ugovora, ki ga ume vsakdo: i v smrt je šel za nas. "Večje ljubezni nima nihče, kakor je ta, da kdo dá svoje življenje za svoje prijatelje. Vi ste moji prijatelji..." (Jan 15, 13-14). Tako je Bog ljubil svet, da je dal svojega edinorojenega Sina (Jan 3, 16). Ruski umetnik je ponazoril to tako lepo s sliko, ki jo večkrat vidimo na podobicah: Bog Oče ob strmenju angelov spušča iz nebes in pogreza z obema rokama v temo grešnega sveta svojega učlovečenega Sina na križ pribitega. "On svojemu lastnemu Sinu ni prizanesel, ampak ga je dal za nas vse" (Rim 8, 32). "Ljubil me je in je samega sebe zame dal!" občuduje sv. Pavel ljubezen Kristusovo.

Ko so najbistroumnejši bogoznanci premišljali vse te skrivnostne dokaze neizmerne božje ljubezni do nas, so mnogi prišli do zanimivega prepričanja. Bog se je učlovečil — pravijo — res zaradi našega odrešenja; a ne samo zato. To bi se zgodilo, razlagajo, tudi ko bi odrešenje ne bilo potrebno, ko bi naši prvi starši v rajju ne grešili; nam nepojmljiva božja ljubezen

da bi namreč to zahtevala, da se premosti prepad, ki bi bil med Bogom in nami, stvarmi, z bitjem Bogom-stvarjo, Bogom-človekom. V Križanem sta namreč Bog in stvar, človek namreč kot vrh in zastopnik vsega stvarstva, najtesneje in na nam nepojmljiv način združena. Eno je gotovo: Veličina božje ljubezni do nas, kot jo vidimo v Kristusu, je za nas skrivnost.

V teh dneh stoji pred nami križ golgotški in nam govori toliko. "O, vi vsi, ki greste mimo, ozrite se in pogledjte, ali je katera bolečina, kot je bolečina moja!" Ne moremo iti mimo brez odgovora kot mimo stvari, ki nas ne zadeva. O, naš "biti, ne-bit" zavisí prav od križa.

Naš odgovor, ki smo ga dolžni, je le eden. Mogli bi jokati pod križem trpečega Odrašenika, saj je ob njegovi smrti celo vsa mrtva narava zajokala. Za nas umira Bog, jokajo naj vsi rodovi na zemlji! Saj vse solze človeškega rodu vseh časov ne bi umile črne hudobije, ki jo je človek storil Bogu. Toda, ali ni spet trenutek Kristusove smrti na križu za človeštvo največji in najsrečnejši trenutek, ki je nanj gledala vsa preteklost in da ne bo pozabljen vso večnost, trenutek naše največje zmage. Brez njega bi nam kraljevala smrt, tako pa živimo. Veselja bi mogli vriskati, če ne bi bilo to kruto, ker je cena naše rešitve bila tako strašna.

Za začetek pretresljivih obredov velikega petka vidimo duhovnika, kako se pred oltarjem vrže na obraz in pred njim obleži tiho, brez besed, prevzet spominov in čustev tega dne. Duhovnik je tu ob nogah križa zastopnik človeštva, naš zastopnik. To je tudi naš odgovor na vse, kar nam govore dogodki teh dni, ko prihajamo počastit sveti križ.

V prahu molče leži pred Križanim človek, bitje, ki je že po stvarjenju do zadnjega vlakenca čisto njegovo, pa si ga je z njegova odrešenjem še čudoviteje osvojil. Svojega Odrašenika kot svojega Gospoda in Boga v najgloblji skrušenosti srca moli, v čemer je vse: i jok i veselje, strmeče občudovanje in hvaležnost in ljubezen. To je tudi edino, kar On pričakuje in zahteva kot povračilo od vseh, preprostih otrok in bistrih duhov, da ga v hvaležnosti molijo. Vsak bo velik ali majhen pred njim le po tem, s koliko vero in hvaležnostjo in ljubeznijo v srcu bo to storil. Tako mora biti posebej te dni vsega človeštva soglasna molitev-hvalnica: Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil.

Dr. FRANC GNIDOVEC.

Prizori velikega tedna v begun. taboriščih.

KRISTUSOVI

“ČE S KRISTUSOM TRPIMO, BOMO Z NJIM TUDI ZMAGALI.”

Razmišljanje o tem izreku sv. Pavla nam zbere dokaze za njegovo pravilnost in nas s tem utrdi v našem prepričanju in čustvovanju.

V prvem od obeh navedenih stavkov je treba pojasniti nujnost in smisel trpljenja, potem pa premisliti, kaj naj pomeni trpeti s Kristusom.

Trpljenje je neločljivo zvezano s človeškim življenjem na zemlji. Greh ga je priklical, greh je pokvaril in oslabil človeško naravo in raj spremenil v uporno s trnjem in osatom poraslo zemljo. Otmeneli razum in oslabela volja sta sama po sebi nesposobna prav voditi človeka, vsa nova zabloda pa povzroči spet novo trpljenje. Že stalni razpor med navzgo hrepenečim duhom v človeku pa med njegovo živalsko mesenostjo, neprestano trpi nje med dušo in telesom jemlje človek mir, skladnost, zadovoljstvo. Telo posebej je plen boleznih, utrujenosti, izčrpanja in končno mora razpasti. Duša trpi že od navezanosti na to krhko snov, največje bolečine pa rode v njej sami: neutešeno hrepenenje po sreči, padci, kesanje, pravičnare, spoznavanje lastne slabosti in ne vrednosti. Brez trpljenja so nebesa. In kako jih skuša duša, ki je že tam, opisati? “Nebesa so vedno novi prazniki, ki sledijo nepretrgoma, vedno nova sreča, tabo da se zdi blaženim, kot da take še nis občutili, vrelo veselja, ki prekipeva iz izvoljene neprenehoma... Nebesa... predvsem Bog, ljubljeni Bog, uživani Bog z eno besedo: nasičenje z Bogom in hrepenenje po vedno novem nasičenju.” (Glas iz vic.) To so nebesa. In zemlja

Trpljenje je nujno. Ima pa mnogoteri smisel in po božji dobroti veliko vrednost.

1. Najprej je trpljenje kazen in zadostilo za izvirni greh. Bog Adama in njegovega rodu v neskončni dobroti ni pogledal, kot je to storil z upornimi angeli, ampak je kazen silno znižal (in jo celo dal človeku v pomoč, da, v edino sredstvo rešitve, kot bomo videli).

2. Osebne grehe, ki se z njimi zadostno žuješ, spet plačuješ s trpljenjem. Več trpljenja odplačaš dolga tu, manj ga bo treba v onem svetu, v strašnih vicah.

3. Trpljenje je najučinkovitejši način za čiščenje naše notranjosti, trpljenje

SOTRPI NI

človeka pomiri, trpljenje ga napravi plemenitega. Velja to za posameznika, velja za narode in vse človeštvo. Ponavadi je za to očiščevalno nalogo potrebno veliko, dolgotrajno, nenavadno trpljenje. Majhna bodljajev in tegob se navadiš, iznajdeš zvijače, odkriješ omame, ki te preneso preko njih. Veliko trpljenje pa gre duši do dna in posveti v njo z bleščobo bliska. Tedaj vidiš vse: veličastnost božjo, neprimerljivo vrednost čednosti, ogabnost sebičnosti in neznansko podlost greha. Tedaj postane dolžnost sladka, odpoved zdravilna, vabe sveta pokažejo svoje odvratno lice. Vsak izdelan značaj je skovan s trpljenjem, dobrota in svetost sta njegov sad.

4. Pa trpljenje ni sposobno le rešiti tvoje duše, s trpljenjem lahko rešuješ duše svojih bratov. Seveda pa moraš v to pristati z vso voljo. Medtem ko te veliko trpljenje kot božji opomin more spreobrniti brez tvoje privolitve v naprej, postaneš rešenik za duše drugih le s tvojim pristankom. Trpeti voljno, hrabro za dušni blagor teh, ki jih ljubiš, je največji dokaz ljubezni. Trpljenje lahko daruješ Bogu za širjenje Njegovega kraljestva: za duše v grehah, v zmotah, v poganstvu. Tako je postala skromna redovnica Terezika zaščitnica misijonov, dasi nikoli ni bila izven Evrope; tako se bo na onem svetu pokazalo, da je nekatera majhna duša z darovanjem svojih tegob spreobrnila več poganov in rešila več grešnikov kot kak misijonar ali dušni pastir.

5. Z vdanim trpljenjem se najbolj približamo Jezusovemu Srcu, saj hočemo trpeti z Njim, čutiti Njegove bolečine. Trpljenje, ki ga ponudimo božjemu jetniku v tabernaklju, je najslajša tolažba za Njegovo osamljeno, sramoteno, žalostno Srce.

6. Končno je trpljenje z Jezusom poroštvo naše zmage. Prav to pa je vsebina drugega stavka v naslovu. Zato govorimo o njem v nadaljnjem.

Kaj je trpljenje s Kristusom, je razvideti že iz nekaterih točk zgoraj. To se pravi trpeti vdano v božjo voljo; iz ljubezni do Zveličarja in do bližnjega; v namene, ki jih je imelo Jezusovo trpljenje; trpeti z Jezusom in za Jezusa, trpeti kolikor On hoče — kakor je prelepo molil škof Baraga: "Kar hočeš, kakor hočeš, dokler hočeš!" S takim ravnanjem spremeniš trpljenje v nadnaravno dragocenost.

Jezusovo trpljenje, smrt in poveličanje je kot Njegovo življenje vzor za vse nas. Tudi naše telo mora trpeti in umreti, potem šele more biti poveličano, in naša duša mora skozi trpljenje v očiščenje in večno srečo pri Bogu. To je zakon. Posebej je na to opozoril Stvarnik, ko je dejal: "Zrno ne more roditi sadu, ako ne pade v zemljo in tam ne zgnije." Ob drugi priliki: "Ne more biti učenec več kot učitelj." In tretjič, najbolj naravnost: "Kdor hoče za meno, naj se odpove samemu sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj." V teh izjavah najdemo tole: Jezus je edina pot v življenje, po tej poti se hodi s križem trpljenja. Tomaž Kempčan pove tako: "Ko bi bilo za zveličanje ljudi kaj

boljšega in koristnejšega kot je trpljenje, bi bil Kristus gotovo pokazal z besedo in dejanjem."

Življenje po teh načelih nam daje zmago samim seboj, nad strastmi in hudimi nagibom, s tem pa pravo svobodo in mir in še neizmerno energije za širjenje dobrega v dušah in za objavljanje bratskega sožitja med ljudmi.

Ta zmaga pa se spremeni v večnost, ki je eno kraljevanje s Kristusom. Njegovemu namreč ne uide, kdor hodi z zavrženim križem tega sveta, kdor se obdaja z mehkužnostjo in sramotljivo željivosti. Ta ne hodi z Njegovim križem, ta gre po široki cesti v pogubo. Z milim in boža Sodnik tiste, ki so spremljevalci

človekovega trpečega Sina. Zvesto dele z Njim nabijajo, saj so del Njega samega, so delci in udje Njegovega skrivnostnega telesa, nadaljujejo Njegovo poslanstvo, bojujejo Njegov boj. Zato čaka mesto na desnici božji.

Če je treba v počastitev trpljenja s Kristusom kaj povedati, bi dejal to: trpljenje s Kristusom se ne le pred Bogom, ampak tudi v nas samih začneja spreminjati v dragocenost, ki je vedno ljubša. Jarem takega trpljenja ostane lahak in sladak, saj je Jezusov jarem; On sam je povedal, da bo sladak tem, ki ga radosno sprejmejo nase. Navada, vzvišeni namreč in božja milost napravijo najtežje muke

Pa še nekaj! Ko vemo, da je trpljenje edino sredstvo za neskončno srečno večnost, se nam zdi nesorazmerno majhno in lahko, pa naj traja še tako dolgo in naj bo še tako zoprno naši naravi. Je še vedno le kapljica proti morju! Neizmerna božja darežljivost!

Ali ne bomo po vsem tem bolje razumeli ta odstavek iz pisma sv. Katarine Sienske: "Prizadevaj si in ne izgubi poguma v delu, ki ti ga je Bog zaupal; prizadevaj si do zadnje ure... Trpi, trpi! Bodi človek trpljenja! In nič več ti ne rečem..." (Pismo 195.)

Če s Kristusom trpimo, bomo z njim tudi zmagali!

Prof. GERZINIČ

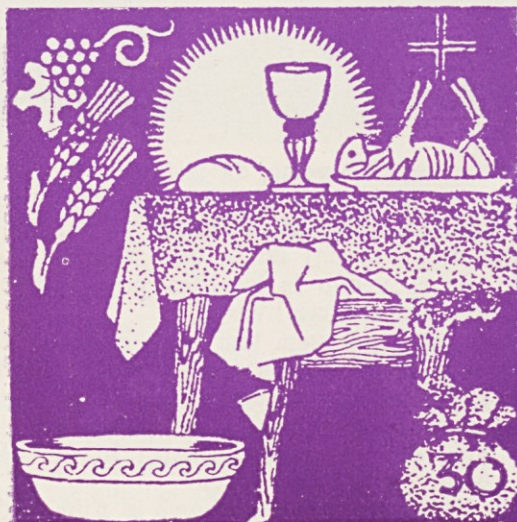

Pod grmovjem je spet zamodrel jetrnik, zacvetela velikonočnica (pljučnik), zabelili so se zvončki, zadišale vijolice. Okrog klopice starega Jurjevca je bilo vse v cvetju. Ko so ga noge še dobro držale, jo je zbil v bregu pod cerkvico na Hribcu, da se je hodil gret in dremat. To zimo in spomlad se je le težko vlekel po hiši.

Danes ga je izredno gorko sonce pripeljalo spet ven, S težavo se je priplazil po griču do klopice in se kar sesedel nanjo. Leščevje mu je ob vsaki sapici sipalo zlati prah na sivo glavo. Jurjevec je nabasal okajeno pipo in zakadil. Sam s seboj je modroval. Zdelo se mu je, da misli, pa je skoro glasno govoril.

“Malo je ljudi na cesti,” je modroval in stresal sivo glavo. Oči so mu begale po vasi preko mostu v mesto in nazaj. “Čudne dni sem doživel. Veliki četrtek je, pa je Hribec skoro mrtev in cesta brez ljudi.”

VELIKI

Roke so mu počasi padle na naslon pri klopi in glava mu je omahnila na rame. Sonce ga je prevzelo. Pipica mu je zdrsnila iz ust na melino. Zadremal je. Mrmranje je postalo vedno tiše, Jurjevec je zaspal. Njegove misli pa so šle v davne dni nazaj. Stara usta so se nabrala v sladek nasmeh.

Doli ob Sori sta hodila z bratom in rezala vrbove šibe za butaro na cvetno nedeljo. Kako skrbno sta gledala, da ne bo nobene rdeče šibe od vrbe iskarijotovke.

Kar hipoma se je znašel na smreki vrh hriba, kjer je nabiral bršljan za butaro. Lep je moral biti, zvelikimi listi in šopi jagod. Še brinja je nabral in pušpana, pa so naredili butare za vsakega otroka; na vrhu je iz vsake gledala oljna vejica. Vmes pa so žarele iz nje pomaranče in jabolka, vse trdno privezano, da ni česa izmaknil kak kradljiv otrok.

Kakšno veselje je bilo ob cvetnih nedeljah, kakšen vrt okrog cerkve, ko je šla procesija. Bog varuj, da bi se lotil jabolka ali pomaranče, dokler ri bilo blagoslovljeno. Čez leto pa je ob vsaki hudi uri vrgel na žerjavico palico iz žegnane butare.

Ob velikem četrtku so se ustavile Jurjoveve sanje. Kot bi bil osemnajstleten fant, se mu je zdelo. Praznik je bil ta dan, sejem v mestu in maša ob devetih. Še kaditi ni upal zjutraj. Treba je bilo zgodaj v cerkev. Dolge vrste so čakale ob spovednicah. Treba je počistiti v duši za ta veliki dan. Prvič je Jezus obhajal apostole, vsak kristjan se tega zaveda in pristopi k obhajilni mizi; težka je bila večasih priprava, pa je bil potem toliko lažji in bolj vesel.

Kar po kakih pet gospodov je bilo pri oltarju, da se je kar nekako znašel v mislih v dvorani zadnje večerje. Ta dan so utihnili zvonovi. Parkrat je opravil svojo dolžnost že zjutraj zgodaj in potem od tule poslušal, kdaj se je oglasilo zvonjenje iz farne cerkve. Kot odmev je šlo, od vseh podružnic so se oglasili zvonovi. Nad njim je zazvonilo na Hribcu, se oglasilo na Suhi, slišal je sv. Lovrenca, sv. Petra v Bodovljah, in če je bilo vreme tako, še sv. Andreja.

Popoldne so začeli hoditi na Hribec molit križev pot in od tu v mestne cerkve. Zvečer je zaživel Hribec. Od vzhodja do vrha griča so bile postavljene postaje, pri vsaki se je svetila lučka. Od postaje do postaje je hodila procesija molilcev. V sredi je pred dolgimi leti pel križev pot stari Grebenar; za rakom je umrl. Za njim ga je molil tistega iz molitvenika — na pamet Burjovec; ubili so ga doma; zdaj bo Hribec zvečer te-

TE DEN

man in brez ljudi, saj si še podnevi komaj kdo upa od postaje do postaje.

Bridko, kot v joku, se mu je stresla brada. Misli so mu šle naprej v veliki petek. Skrivnostno čudno ga je vedno prevzel ta dan: Nedoumljivo mu je bilo, kako je mogoče to, da je umrl Bog, da so ga umorili ljudje, ki jih je hotel odrešiti. Vse je bilo črno v cerkvi, še okna so bila črno zastarta. In pri oltarju vse pusto, prazno, kot tedi, ko je mrlič v hiši. Do dna duše ga je prevzelo, ko je gospod odkrival križ, kjer je Jezus umrl, in trikrat pokleknil predenj in še potem trikrat med potjo, ko ga je šel poljubiti. — Ta dan je čutil veličino in lepoto križa.

Monstranco pa so zavili v tenčico in jo nesli v božji grob. Tiste dni se je nekako svet spremenil. Ljudje so romali od cerkve do cerkve in v vsaki pomolili božji grob in se čudili lepoti in krasoti enega in drugega. Ali so začenjali pri kapucinih in končali z molitvijo križevega pota na Hribcu, ali pa tu začenjali in tam končali. Ni ga bilo skoro v fari, da ne bi šel molit božjega groba.

Takrat je marsikateri hribovski otrok prvič videl mesto in cerkve. Skoro vsak je imel novo obleko in čevlje in še kak groš, da je kupil sladkarij v mestu na stojnici.

Preneslo ga je v jutro velike sobote. Pred cerkvijo je stal, mrzlo je še bilo. Od vseh podružnic so prišli mežnarji z velikanskimi godbami, v vsako hišo so nesli žegnani ogenj. Drugih ljudi iz mesta je bilo toliko, da je bila nevarnost, da koga ne porinejo v ogenj. Stari zaboji, škafi, vse to je gorelo pred cerkvijo, kar so otroci po molitvah v cerkvi razbili v sredo, četrtek in petek. "Boga straše" so govorili mestni otroci, drugi so bili redki zraven.

Ogenj so hitro raznesli. Jurjevčeve misli so šle v cerkev. Velikonočno svečo je gledal in poslušal petje in čakal na mašo, da se oglase zvonovi in zapoje aleluja. Čudno razpoloženje je bilo v njem vedno to jutro: razpoloženje velikega petka in čakanje vstajenja popoldne.

Še so ljudje molili križev pot na Hribcu in obiskovali božje grobove po cerkvah, ko se je že začela prva vstajenjska procesija pri kapucinih. Hribovci so bili po večini pri njej, da so še mogli do noči domov. Jurjevčeve misli so šle za večerno procesijo v farni cerkvi v št. Jakobu. Ves v cvetju je bil oltar. V najlepši obleki duhovščina in potem se je razgrnila procesija. Vse v lučih, od hiš so

odmevale mogočne velikonočne pesmi. To je res največji praznik zmagoslavja. Iz razsvetljenih lin se je razlivala pesem zvonov, od vseh drugih cerkva se je čulo pritrkavanje...

Jurjovec je sanjal o velikonočni procesiji. Blažen nasmeh je bil na njegovih licih. V trenutku pa mu je legla mračnost na lice. Oglasila se je otroška raglja in ga zbudila.

"Oh da, da, samo raglja poje. Zvonovi so utihnili, so jih zavezali, da jim ne bijejo na mrtve duše, da jim ne bude vesti. Boga so dejali v grob in ga zapečatili z vsemi močmi. Pa se bodo zvonovi razvezali, razbili z mogočnimi udarci led okrog duš in Bog bo vstal iz groba in od njih pečatov in straže ne bo ne duha, ne sluha. Bog bo šel v procesiji skozi mesto in spet bo pritrkavalo v št. Jakobu in spet bo zadonelo iz lin vseh podružnic, da je Bog iz groba vstal, da je pekeln zlobo premagal."

Kalan

KRISTUS NA KRIŽU V SLOVENSKI KNJIŽEVNOSTI

Težko je pisati v tujini o križu v slovenski književnosti, ko človek nima pri sebi knjižnice ne zgodovine ne literarnih del, ter je navezan samo na svoj slabi in vsak dan slabši spomin. Vem pa, da tu ne gre za popolno studijo, temveč samo za nekaj prav posebnih leposlovnih podob križa, ki naj nas tudi od te strani spomni **postnega časa**, posvečenega Kristusovemu trpljenju in odrešenju na križu. Morda bi bil hvaležnejši predmet: **križ v likovni umetnosti**, in bi lahko pregledali nekaj značilnih likov slovenske gotske ostaline, krvavih skeletov z odprtimi ranami, trpečih nadčloveške muke. Človek na križu! In potem bi prišli renesančni liki, ne več tako trpečih, temveč že "lepi" Kristusí na križu, brez muk v licih, svetli in ožarjeni z milobo. Bog na križu! In potem v našem času zopet novi gotski ekspresionistični križi Toneta in Franceta Kralla in njegovi križevi poti! Ali pa zopet bolj renesančni, kot jih dela France Gorše, mojster prvega slovenskega begunskega Krucifiksa v Monigu, s katerim smo začeli svojo romarsko pot. — Tudi v slovenski **glasbi** imamo lepe primere trpečega Kristusa v pesmih, ki se pojo v postnem času, predvsem pa v dveh večjih skladbah: 12 besed Kristusovih s križa in v oratoriju Križev pot (Tomc) poleg drugih manjših pesmi.

A v literaturi?

Takoj v začetku povemo, da nimamo tako lepe postne pesmi na motiv Križanega Kri-

stusa, kakor je slavni španski sonet iz XVI. stoletja, ki ga podajamo danes v tej številki in ga pripisujemo sveti Tereziji od Jezusa (Avilski) ter spada med najlepše svetovne sonete. Pri nas je v tistem času živela samo še **narodna pesem**. Ko bi imel sedaj pri sebi Štreklja, bi lahko označil, kako so Slovenci že v davnih časih pojmovali križ in na njem Boga. Zdi se mi, da ne gotsko strašno kot trpečega človeka, temveč kot Boga na križu, ki mu kri nabirajo v čašo golobice in trosijo po poljih, da zraste klasje in iz njega Kruh-Hostija, v kateri je zopet križani Kristus. So tu pesmi o Mariji pod križem, o dveh razbojnikih itd. pa gotovo tudi o grešnikih, ki naj jim golgotski grom prebudi vest... Mnogo narodnih pesmi pa je o krvavem potu in zlasti o roženkrancu, ki so prišle tudi v ljudsko petje v cerkvi.

Kako so Kristusovo trpljenje opevali prvi naši zapiski pa do romantične dobe, ko se je začela umetna pesem, prav za prav ne spada v pregled leposlovne umetniške obdelave, čeprav je že od brižinskih spomenikov zapisano, da smo "solzno telo Kristusovo" odrešeno po Križu in nas že te prve slovenske besede vabijo k pokori, h kesanju. Ko zdaj praznujemo postni čas v tako daljni tujini, ne bo nezanimivo, če te prve slovenske besede napišemo, kakor so jih **slovensko** govorili pred **tisoč leti**: "Eče bi ded naš ne se grešil te v veky jemu be žiti... Jaz se zaglagoljo

zlodeju in vsem jeho delom i vsem jeho le-
počam... Bože Gospodi milostivi otče Bože,
tebe izpovede ves moj greh..." Pesmi poz-
nejših dob so bile ali **narodne ali cerkvene**.
Pač pa moramo imenovati slovenske **pasijonske igre** v XVII. in XVIII. veku, čeprav so
bile prevod iz nemške ljudske literature, pa
so bile prve naše **dramatske predstave** za
postni čas. Tako je ohranjen tekst škofje-
loške procesije iz l. 1702, ki še je predvajala
v Loki, pa tudi v Ljubljani in Novem mestu,
Kranju itd. (Obnovili smo jo v Loki pred
nekaj leti.) Na Koroškem pa so ustvarile celo
ljudsko tradicijo še dolgo v nov čas. Iz nje
smo rešili v literaturi Drabosnjakov tekst. Še
dandanes se predvajajo na Koroškem ljudske
pasijonske igre, dočim so na Kranjskem za-
menjali izvirne slovenske pasijonske igre iz
zadnjih let: najprej Finžgarjeva predelava
nemškega pasijona, potem pa izvirna Grego-
rinova množična drama "V času obiskanja",
ki je naš tovrstni najboljši tekst in je doživ-
ljal predstave tudi v ljubljanski drami, ter se
napoveduje tudi tu.

Slovenska **umetna pesem**, ki se je začela
z Vodnikom, je pa že zrastle iz protibaročnega
časa, to je iz časa, ko se je začel razvijati
racionalizem in frajgajstovstvo, kateremu so
zapadli tudi duhovski krogi in ni čuda, da so
iz tega mišljenjskega vzdušja peli tudi naši
prvi pesniki, pri katerih ne zasledimo izra-
zitetih nabožnih pesmi, ali pesmi k svetemu
križu. Verjetno, da je smrt na Golgoti opeval
Levičnik v svojem epu o "Sveti Cerkvi", ki
pa še ni v celoti objavljen. Zato pa je tembolj
čudno, da je "frajgajst" Prešern zapel ob
puščavnikovem križu pod slapom Savice ono
tako lepo himno Bogu Ljubezni, ki je spre-
obrnila tudi pogana črtomira. To bo ena prvih
in najlepših umetniških pesmi na moč križa.
V spominu naroda pa je ostala **Slomškova**
pesen: Svetemu križu, ki se danes poje v Vav-
kenovi melodiji po vsej Sloveniji:

Kraljevo znamenje križ stoji,
bandero zrem vihrati...
na križu Jezus nas uči
srčno se vojskovati.
O sveti Križ, življenja Luč!
O sveti Križ, nebeški ključ!
Ponižno te častimo,
zvestobo obljubimo!

Poznejše slovensko pesništvo ni ustvarilo
vidnejših pesmi o svetem križu, čeprav so v
tem času nastale postne cerkvene pesmi, ki
se še danes pojo po cerkvah. Ves duh naše
literature od Prešerna pa do moderne je bil
odločno lajiciziran, sveti motivi niso zanimali
naših največjih literarnih umetnikov. Gotovo

njihove stvaritve niso bile brez omembe kri-
ža: saj, če je opisoval kdorkoli kmetsko živ-
ljenje, ni mogel mimo znamenja na polju ne
mimo bogka nad mizo; in če so prisegali pri
križu ali umirali s križem. Pri Jurčiču bi se
gotovo dobil opis križa v romanu o svetem
Cirilu in Metodu, pri Juriju Kozjaku itd., pri
Ogrincu v Vojnimiru itd., pri Gregorčiču ob
bojih za križ in svobodo (Hajduk), pri Tav-
čarju v podobah iz protestantske dobe (kjer
je cenjeno križa prevzela biblija), pri Trdini pa
verjetno v folklotnem smislu, kakor tudi pri
Valjavcu itd. Križ in Bog na njem kot reli-
giozni motiv je prišel v literaturo šele z mo-
dernim koncem stoletja, ko se je realizem pr-
vrnil v poudarek duhovnega v človeku, v pe-
sem duše. Meškove črtice (Božji mir) imajo
več motivov, kako ljudje — grešniki — ču-
stujejo pod križem, njegova "slika" o Mariji
pa je pretresljiva zgodba o nosilcu križa k
Markovim procesijam. Sardenko je postavil
na razvaline stare Rome krščanski Križ.
Finžgar ne gre nikdar mimo, ko opisuje našo
vas: v Divjem lovcu ga postavi v znamenje,
v Naši krvi gre mimo Križanega starica z
vzdihom: O Bog, preloži te čase... Detela...
Medved... dominsvetovci sploh... Da bi pa
kdo napisal izrazite besede k **Bogu na Križu**,
se ta hip ne spominjam. To je dala žele mo-
derna s Cankarjem, Župančičem, Pregljem in
mlajšimi.

Pri **Cankarju** je podoba križa nekajkrat
stopila visoko v ospredje, toda dobivala je
drugoten pomen, ne zgolj religioznega. V
Križu na gori je postavljen samo kot simbol
trpljenja naših malih ljudi, v Za križem pa
je dobil že socialistično vsebino (spisal je
te črtice kot socialistični kandidat) ter je
Kristusa poveljeval kot trpečega človeka, ki
bo ljudi odrešil s trpljenjem in popeljal v
novo socijalistično kraljestvo. Kristus na
križu gre pred delavno množico kot bandero,
kot geslo Ljubezni do tlačanih in ponižanih...
Njegovi samozvani nasledniki danes ne vidijo
več tega križanega Boga na Cankarjevem
banderu, vidijo samo svoj srp in kladivo...
celo hlapec Jernej moli h križanemu Bogu
svoj lepi očenaš — hlapec Jernej — o ka-
terem so slovenski svobodomiselniki kulturniki
prepričani, da je prototip sedanjega komu-
nista, srbski komunisti pa trde, da je ostal
kljub uporu na liniji **krščanskega reformatorja**.
Pa o tem bomo še govorili drugič. Še
bolj pa je nam trpečega Kristusa opisal v
Podobah iz sanj, toda zdaj ne več v sociali-
stičnem smislu kot socialnega reformatorja,
temveč kot — **simbol narodnega trpljenja**:
četrti postaja, ko Marija sreča s križem ob-
loženega Sina, je poleg lepega opisa božje

Matere tudi prisposodba Naroda v vojski, in **Velika Nedelja** po postnem času je samo prisposodba za narodno osvobodjenje. Toda kljub tej narodni in socialni simboliki je vse delo Cankarjevo prežeto z otroško vero v Jezusa, kakor ga je učila mati, katero je tako lepo opisal v svojih delih in narisal na smrtni postelji s križem v roki. In pred smrtjo je snoval knjigo o križih na naših križpotih in o rezbarjih naših božjih marter in bogkov... škoda, da te knjige ni napisal. Bila bi religiozna.

Drugačen je **Zupančič**, ki je v pojmovanju križa na križu prevzel Aškerčevo tradicijo v zanikanju njegovega božanstva. Kot je Aškerc postavil proti Bogu Akropolis in piramide, tako je župančič zapel bogokletno pesem o Morju z refrenom: "Ti morje, si močnejše kot sveti križ!" In v svoji "Viziji" gleda umirajočega Boga, pred katerega se postavi vlačuga Babilonka in se mu roga, kajti — ni odrešil sveta od Sle... češ da je — zastonj umiral... Te pesmi so najmočnejše leposlovne kletve Kristusu na križu v slovenski literaturi. Pozneje je persifliral tudi "Oče naš": med prvo svetovno vojno, ko je molil Oče naš... Ti si na Piavi in v Karpatih... v drugi svetovni vojni pa, ko komunistični partizani hinavsko rekvirirajo pri dobrih ženicah v imenu Boga, pa dobe pri gospodarju še navrženo v imenu **Hudiča**... Ta da več odleže...

Kadar pa župančič ni bogokleten, mu je križ samo simbol za človeško trpljenje, v tem smislu, da je človek, ko razpne roke, šele zrastel v svojo "pravo podobo — križ".

Pisatelji in pesniki po tej prvi moderni pa so že oblikovali religiozne duhovne globine v človeku in jim križ ni bil samo realističen predmet med drugimi predmeti, ki jih gledajo okrog sebe in vreden toliko opisovanja, v kolikor posega v motiv kakega drugega zapleta. V **Preglju** je postal križ in **Bog osrednji problem** njegovih tolminskih ljudi. Ob Kristusu se je delil svet v dobro in zlo. Njegovi tolminski župniki so pridigovali ob razpetem križu (Ecce homo!) postne pridige, njegovi protestantski pastorji — odpadniku so ob križu iskali svojo pot in Plebanus Joannes si je sam izrezljal križ, da ga je imel vedno pred očmi in se ob njem spraševal, ali prav služi v precepu svetne in cerkvene gosposke Njemu. O tem njegovem križu, "čigar lice je bil sam izrezal in čigar ude je bil sam vzobličil in čigar strašne rane je bil vsekal v bridki svoji ljubezni in s svojo trdo, težko roko... Ta križ je drugim grozil z nepojmljivim izrazom nesvetega, nečloveškega lica, odgovarjal pa samo njemu". Drugi so govorili, da je to

"Crocifisso infernale". Tu je v literaturo postavljen **stari gotski križ**, Kraljevemu ekspresionističnemu križu literarni pendant, podoben križu polnemu muk, pred katerim je klečala sveta Tereza. O tem križu je v Socialno misel napisal poseben članek **Narte Velikonja** in ga postavil visoko v slovensko književnost kot novo pojmovanje križa v leposlovju. S **Pregljem** se je začela doba duhovnega ekspresionizma, ki je dala pri nas naše najboljše duhovne pesmi in tudi o križu. Najvišje Ga je dvignil **Pogačnik** v svojem povzdigovanju, spominjajoč se Golgote! Pesniki kot **Gradnik**, **Vodniki**, **Jarc** in drugi so vedno vporabljali ob njem prisposode; celo socialni pesniki kot **Seliškar** se je obrnil k Jezusu na Klečci po blagoslov za matere s sedmorjenci, da jim preskrbi materialno udobnost. **Taufarjeva** je spesnila **Križev pot**, ki ga je uglazbil pozneje **Tomc**; **Majcen** nadaljuje tamkjer je Cankar končal: v **Bogarju** **Mehu** je vpodobil rezbarja naših bogkov in postavil križ v legendo. Spokorno procesijo l. 1943 je ovekovečil **Kociper**. **Novačan** pa je prvi od Slovencev pel sonete ob božjem grobu v Jeruzalemu in se lotil grandiozne naloge: vse Kristusovo življenje — tudi njegov križev pot in smrt na križu — prikazati v — sonetih "Petega evangelija", katerega prvi del je izšel — v emigraciji.

Tako je križ in trpeči Bog na njem prišel že v centralno umetniško obdelavo tudi v slovenski književnosti in ni več samo folklorni predmet v življenju našega človeka, temveč tudi duhovno gibalo življenja. Med begunskimi pisatelji pa dobiva še bolj določno mesto: tako pri **Budniku** (Večer... in dr.) kakor pri **Kalinu**, začenjajoč črno mašo v imenu križa, ki deli svet v dve polovici in proti grehom sveta lije na njega Bog svojo odrešujočo Kri...
* * *

Tako sem za postni čas skušal po spominu samo rahlo nakazati podobo Križa pri naših besednih ustvarjalcih, ne da bi izčrpali gradivo. Pri **Sardenku**, **Mešku**, **Gradniku** in drugih bi se dobilo veliko lepih misli o njem, pa tudi pri pripovednikih zlasti pri **Cevcu**, **Jalenu**, **Malešiču**, **Velikonji**... Sedanji čas je ostro potegnil mejo med verniki in neverniki: in kolikor bolj dobiva leposlovje pri nas ozirorn na križ bogokletno podobo, ki mu jo je dal župančič in jo komunisti še stopnjujejo, toliko bolj se verni leposlovci sklanjajo v podnožje Križa in ga zahvaljujejo za odrešenje sveta, verujoč z vsem prepričanjem, da je še po vseh revolucijah in kletvah zmagal Krist s svojim križem.

DR. TINE DEBELJAK

Pomladni večer objema gorsko vas. Veliki detek gre h kraju. Sence macesnev so že padle čez zlati potok ob robu vasi. Skalnati hribi na zahodu so obrobljeni rdeče. Tudi oblaki lahko rdeče kakor cvet breskve. Love jih še zadnji sončni žarki izza gora.

Slamnate strehe se svetijo ob potoku. Dve stojita onkraj poti više v hribu, tri pa so počepnile prav gori v kamenje pod najvišji vrh. V ovinku stoji hram božji, majhna cerkev z obitimi železnimi vrati. Vrtnice rastejo pod okni, okrog cerkve počivajo umrli vaščani. Le nekaj njiv je napetih ob hišah. Plainske rože močno diše po vseh koncih. Izza skal je čuti ropot kravjih zvoncev.

Za cerkvenim zidom moli župnik brevir. Od časa do časa se ozre po vasi.

Skozi okrogla okna pada zadnja svetloba v cerkev. Toliko da še razloči prižnico, ki ima obliko čolna. Pod njo je videti obrise mreže, rib in valov.

Nekaj živih senc se sklanja nad križ pred stranskim oltarjem. Zadnji verniki častijo s poljubi Kristusove rane. Zjutraj je župnik razkril sveto razpelo in tako spet oznanil skrivnost velikega petka — smrt Kristusova. Trikrat je bos pokleknil pred križanim in ga poljubil na vseh petih ranah. Ljubezni ga je prosil za vas in zase, pa tega, da bi mu križ ne postal pretežak.

Za njim so prihajali drugi: žene in dekleta v velikih rutah, Mlinarica je pripeljala vseh pet otrok s seboj, uboga Meta je tudi prišla počastiti križ. Možje in fantje so v mraku obiskali cerkev.

Še nekajkrat stopi župnik ob zidu gor in dol. Morda še kdo pride. Bog ve, ali je Marija že prišla čez dan kdaj. Morda pride sedajle pod noč, da ne bodo ljudje stegovali jezikov, ali je pa sploh ne bo.

Noč bo nocoj mirna, mraz bo pa pošteno pritisnil.

"Nikogar več ne bo, je že prepozno!"

Močno zaškrtla ključavnica cerkvenih vrat, ko zavrti župnik ključ. Še velik križ naredi čez vas, da bo božji blagoslov legel nanjo.

V župnišču zaškripljejo vrata, v daljavi zalaja pes. Potem je mir. Le župnikova okna svetlo mežikajo.

Zlati potok ovija vas.

Župnik moli naslonjen na klečalnik. Za vse moli: za družine brez gospodarjev, za matere brez sinov, za vse, ki trpijo. Misli mu trgajo molitev.

Uboga Marija! Koliko trpi. Za en sam greh. Že skoraj leto je mimo, a ljudje so trdi. Ne upa si priti. Boji se, da bi ljudje rekli: Judežev poljub, ko bi poljubljala rane Križanemu. Nikdar je ni podnevi na spregled. Ne more, preveč se boji ljudi. Kočo ima tako, ča se Bogu smili. Le nagelji ji cveto v oknih, veliki rdeči nagelji.

"Za vse trpeče, Oče naš..."

Na vrata v župnišču je zaropotalo.

Vnovič, močneje.

Hitro zgrabi župnik petrolejko in hiti odpirat.

Dvakrat, trikrat zaškrtla ključ. Soj pade na žensko postavo.

"Naj oprostijo, gospod župnik!"

"Marija, ti!"

"Ali mi dajo ključ od cerkvenih vrat?"

V vratih stoji reva vsa objokana, glas se ji trese, kot bi jo zeblo.

Pri križu

"Na!" hiti snemat župnik ključ z zidu.

Z levico zgrabi Marija ključ, v desnici nekaj tišči, župnik je neče spraševati. Ve, da ji je težko.

"Ko boš odšla, pusti ključ kar tamle na oknu!"

"Bom."

Je že ni več. Kaj, da je le prišla!

Tiho dospe do križa. Na kolena pade na mrzel kamen in poljubi Križanega. Pozna ta križ, prav dobro ga pozna. Stari Tomaž se je ubijal z njim skoro eno leto. Spomni se velikih grč, ki se svetita na kolenih križanega in letnic v lesu. Lasje so še prav tako spuščeni na levi strani čez oči. Srčna rana je ogrožna in vedno teče kri iz nje. Prsti na rokah in nogah so prav tako oblitni s krvjo.

Zavitek ji zdrkne na tla. Prste sklene k molitvi. V obraz gleda Križanega. Solze, vroče solze padajo na Kristusa, ko mu poljublja noge. Dolgo ne more nič. Le joka, joka.

"Gospod, ali si hud?"

"Čakal sem te, Marija, da si skupaj trpela in bib bilo obema laže, pa te ni bilo."

"Grešila sem, Gospod."

"Že zdavnaj ti je greh odpuščen, Marija."

"Ljudje mi ga ne odpustijo."

"Meni je sodba prepuščena, ne ljudem."

"Spomnila sem se tvojih očitanj o križu, bičih, trnjevi kroni, kisu in žolču, s čimer smoti povrnili tvoje dobrote, pa nisem mogla priti. Preveč sem ti hudoga storila. A tvoja ljubezen me je premagala, da sem prišla, Gospod."

"Marija, za grešnike sem umrl. Nje čakam razpet na križu. Tvoja ljubezen me je premagala, da sem ti odpustil. Kaj mi daš za vse to, kar ti naklanjam?"

"Gospod, te-le nagelje. Ti sam veš, koliko sem prejokala vanje. Tebi jih prinašam sedaj, če jih hočeš. Polni so postali in solz nimam več, da bi jih zalivala z njimi."

Roke se ji tresejo, ko odmotava zavoj. Nagelje položi Križanemu na noge. Kakor balzam hlade, namočeni od solz.

"Marija, samo to?"

"Drugega nimam, Gospod."

"Tvojo ljubezen hočem!"

"Gospod, omadeževana je."

"Bila je, a ni več. Iz dna srca si želim Tvoje ljubezni. Ljubezni vseh ljudi si želim. Ne mrzlih poljubov brez ljubezni. Ne. Ljubezni, žive ljubezni, prekajlene v trpljenju."

"Kako naj te ljubim, Gospod?"

"S trpljenjem, Marija. Ljubi trpljenje! Trpljenje, ki ti ga pošiljam, naj bo poseben dar moje ljubezni. Trpi, trpi z ljubeznijo!"

Mariji zastane dih. Strmi, kakor bi ne razumela. Senca ji pade na obraz. A le za hip. Potem ji napolni obličje mir, globok mir in sreča.

Tiho, kakor bi gledala nekaj daljnega, nepopisno lepega, se ji premikajo trudne ustnice v molitvi:

"Zgodi se, Gospod, tvoja volja!"

JANKO

NO ME MUEVE - PRED KRIŽANIM

No me mueve, mi Dios, para quererte
el cielo que me tienes prometido,
ni me mueve el infierno tan temido
Para dejar por eso de ofenderte.

Tu me mueves Señor; muéveme el verte
clavado en una cruz y escarnecido;
muéveme ver tu cuerpo tan herido;
muéveme tus afrentas y tu muerte.

Muéveme, al fin tu amor, y en tal manera,
que aunque no hubiera cielo, yo te amara,
y aunque no hubiera infierno, te temiera.

No me tienes que dar porque te quiera;
pues aunque lo que esperó no esperara,
lo mismo que te quiero te quisiera.

Ta španski sonet "No me mueve..." spada med bisere španske poezije iz XVI. stoletja. Ni pa znano, kdo ga je spesnil. Pripisujejo ga svetemu Janezu od Križa in drugim, najverjetneje pa je avtor sveta Tereza od Jezusa (Tereza Avilska 1515—1582). Tudi so raz-

Ne gane me, o Bog, da ljubim Te z vso silo,
nebó, ki si obljubil dati ga ljubečim,
ne gane me pekel z vsem plamenom strašečim,
da radi njega opuščam, kar bi Te žalilo —

Ti sam, Gospod, me ganeš, ko vidim, da pribilo
Te ljudstvo je na križ s kričanjem sramotečim,
Ti ganeš me s telesom zbitim, v ranah tlečim,
le Tvoje mučenje in smrt — me je ganilo...

in pa — Ljubezen Tvoja, ki me tako je vžgala:
čprav bi ne biló nebes, bi Te ljubila,
čprav bi ne biló peklá, bi se te bala...

da ljubim, ni Ti treba dati povračila,
čprav, kar pričakujem, ne bi dočakala:
kot ljubim, prav tako bi vedno Te ljubila!

iskovalci precej edini v tem, da ga je spisala — ženska. Sonet je svoj čas v slovenščino prevel David Doktorič (Božji ljubezni, Duhovno življenje 1945, junij!) Tu ga podajamo v novem prevodu dr. Tineta Debeljaka.

PRIDIGA TOLMINSKEGA VIKARJA JANEZA POTREBUJEŽA ZA PRVO POSTNO NEDELJO

Ali boš nosil v malin na goro k podružnici in boš romal v malin k vodi? Ali naj se dedec kisa in otroče kolne? Otrebki so za teletom in otava za jarnico. Prva je košnja, potem so lonice; prvo je klas, je snop, in potem je osvisek slame. Ne boš oblačila ogrejke pod srajco in dolenjca nad krilo. Vse po svoje, po pameti in prav, kakor je uravnano po pameti in od Boga ustvarjeno! Voda teče zmerom niz goro, vrba se muži sponladi, breza se napihne križev teden, lešniki so čadni o svetem Jerneju, nebo podgori le k lepemu vremenu in kača ozimeje le pod jesen, kadar oprhne kozomor. Vse ob svojem času in prav, kakor je ustvaril Gospod: češnje, da se pišejo, koža, da se piša, iz meglja, da štrci in mrcini. Pritlika v meji ne raste v drevo in nagnoj ne cvete rdeče. Vse po božji volji in besedi! Vse je dobro, vse od Boga! Zato Ga hvali in moli! Boš rekel, da govorim lisasto! Ti si sam lisast in neumen! Vse je dobro, vse je od Boga! Tudi slabosti in boleznj je dal. Sedem jih je dal: sušico, bodilj, divje meso, skrnino, kostenico, golico in smeti Lah! pa so prinesli v deželo še beneški ogenj. To je, da ni žloti sladka šiba, pa je zdrava! Če pa gre bolezni po ljudeh, ali ni dal Bog lekov proti njej? Sedemkrat sedem jih je dal: smolo in jazbecje salo, srčno zelje, špalko in peljin in vse tiste, ki so jih znašli učeni ljudje: kardamon, kasijska, terjak, vinum hispanicum, lapis pyrilis in lignum sacrum za

laški ogenj. Pa še velike besede je dal in male, odroke in molitev proti kugi in kačjemu strupu. Nisem lisast ut seductor et verax golčim in je nisem golsnil nepravilne. Zloti šibo in brezovo mast, da bo zdrava. Za pokoro so nam boleznj in potresi in tlaka in lakota, za pokoro telesu, ki je secundum medicos prasičjemu podobno. Za pokoro telesu ritastemu in v življenje dušam, ki so večne. Tako je Bog odločil in storil. Ti pa si ravnal narobe. Hudič ti nosi kolonce v greh. Potno srajco boš vrgel raz sebe, ali duše umazane ne boš umil? Ali hočeš res ostati meljušnik, suha grapa in prijatelj snedi in se obaliti v peklenško jamo? O človek! V tem svetem postnem času, ko je šel sam Gospod Kristus v puščavo pokoro delat, spreglej in se obvedi: Kakšna je moja duša? Povedal ti bom na uho! Gosposke žene in hčerke po mestih nosijo na desni strani kožušček, pa mu pravijo — boljši hlev, zato ker gredo vse bolhe iz obleke v to dlako. Tak boljši hlev je tvoja duša: ušiva je, gnidava, garjeva, opiščena, smetna in smrdljiva. V imenu Gospoda Jezusa, ki je hudiča, zapeljivca mutastega, pogнал in strahoval, ti ukažem, da se kesaj in vrni k resnici in pravici, da ne boš drevo nerodovito, pitomen les peklenški kopi. To te prosim, ne naredi mi tega, da bi bil prišel z molznikom in sem našel jalovco, ki ji ni oddajati vimena. Amen.

Ivan Pregelj

Najimenitnejša svetnica Južne Amerike, njena prva zavetnica je sv. Roza, ki ima v mestu Buenos Aires znamenito baziliko.

Ves narod jo časti in praznuje njen praznik. Ker je nekoč še v zibki njen obraz žarel kot roža, je po tem dobila svoje ime. Rojena je bila od pobožnih staršev v sedanjem glavnem mestu republike Peru — Lima, zato rečemo "Limanska". S petnajstim leti že je zaobljubila devištvo, in ko so jo starši obljubili v zakon fantu, ki jo je vzljubil zaradi njene čudovite lepote, si je porezala lase in nakazila svoj obraz. Vstopila je v tretji red sv. Dominika ter svoje nedolžno telo krotila s spokornim pasom; noč in dan je nosila na sebi krono iz trnja. V posteljo si je položila kose opeke. Da bi imela več prilike za molitev, si je v skritem kotu domačega vrta uredila kapelico, kjer je ure in ure preklečala v molitvah, med katerimi se je bičala. Hude skušnjave je imela z nespodobnimi predstavami, pa je ni nikdar zmagalo. K skušnjavam hudičevim se je pridružila bolezen z vsemi nevšečnostmi, ter žalitv domačih, težko so jo prizadele tudi klevete, a ni bilo mogoče izzbiti iz njenih ust žal besedo. Najhujše pa je

Sveta Roza in njena bazilika

bilo to, da je skozi 15 let živela v občutku zapuščenosti in duhovne suhote, muka hujša kot smrt, ki jo je pa prenašala s čudovitim mirom in vdanostjo, prav z nadčloveškimi močmi. Za tem pa je doživela čudovito tolažbo božjo, ko ji je Gospod dal nekoliko čutiti nebeško sladkost. Že s tridesetimi leti je umrla. Kralju po smrti je zaslovela, zlasti po domovini, Južni Ameriki, in še danes po več sto letih ni niti najmanj zamrl njen sloves.

Njej posvečena bazilika, katere sliko pri nasamo, je argentinsko narodno svetišče, zgrajeno ravno ob priliki velikega eharističnega kongresa v Buenos Airesu, leta 1934. Posvetil jo je tedanji papeški delegat mons. Pacelli, sedaj papež Pij XII.

Je to zgradba v grškem slogu, posnetek cerkve Svete Modrosti v Carigradu. Na človeka naredi vtis, da je majhna, to pa zato, ker je čisto kvadratna.

Njena posebnost so mogočni stebri iz zelenega marmorja in prav tako marmorne stene.

Dragocenost je prižnica, ki je dovršena umetnina. Prekrasni so mozaiki v apsi in nad stranskimi oltarji.

Cerkev se ponaša tudi z orgljami, ki so ene najbolj dovršenih v tem mestu.

Kupola, visoka 80 m, je dvojna. Zunanja ima tudi razglednico, iz katere se mesto krasno vidi.

Prav tako velika kakor gornja cerkev (ki

ima tudi prostorne galerije, na katere gre kakih 500 ljudi, če je kdaj posebno velik naval) je spodnja cerkev, to je kriptna, ki je našim rojakom tudi poznana, kajti tam je bila običajno verska svečanost ob prilikah jugoslovanskih narodnih praznikov. Lani smo v njej imeli za Božič polnočnico. Tudi kriptna je krasno izdelana in ima celo lepši oltar kot je glavni oltar v gornji cerkvi.

Ob strani spredaj počivajo v kripti zemeljski ostanki rajnega Angel Alvear, na desni strani pa je pripravljen prostor za še živečo njegovo ženo Marijo A.

Prostora je v spodnji cerkvi za 1200 oseb.

Bazilika stoji na križišču ulic Belgrano in Pasco.

Fara svete Roze je v rokah svetne duhovščine in je tam že 12 let župnik p. Rudolfo Carbone, zelo znana osebnost in odličen duhovnik.

Že 8 let deluje v tej fari tudi slovenski izseljenski duhovnik Janez Hladnik in imajo tako vsi rojaki v tej cerkvi priliko za spoved. Več drugih novodošlih slovenskih duhovnikov je našlo tamkaj gostoljubno streho prvi čas svojega bivanja v Argentini.

Dokier ni bila v Buenos Airesu ustanovljena naša slovenska pisarna, se je tjakaj k sv. Rozi vse obračalo.

Ker je sv. Roza zavetnica vse Južne Amerike, posebej še Argentine, naše nove domovine, je prav, da sv. Roza tudi tu naseljeni Slovenci častimo in radi v njeno baziliko po hitimo.

LAS DUDAS

(El II. capítulo de "El libro de la Vida" de Dr. Aleš Ušeničnik)

Si la vida no es sólo sueño, engaño, mal, merece, pues, ser vivida; no tuviéramos antes que desear con Prešeren:

O muerte amable! No vayas tan despacio:
tu llave, tu puerta, camino feliz,
que nos conduce de la ciudad del dolor! . . .

Mejor dicho: si la vida es un mal, ¿no sería razonable preguntarse; ¿Para qué vivir aún? ¿Para qué esperar a la muerte? ¿Para qué continuar llevando esta carga? Se la puede al instante arrojar de nosotros! La cuerda al cuello, — dice Tolstoj — o el cuchillo al corazón! ¡Echate al agua o bajo las ruedas tronadoras de la locomotora!

El más profundo sentido de la vida sería entonces — el suicidio!

Tolstoj narra en su "Confesión" que los pensamientos en el suicidio lo atormentaban largo tiempo.

Tolstoj, aún joven, perdió la fe. Un día, sus compañeros "descubrieron", que no había Dios, y a él también le forzaban, para que abarcase este concepto. A la sazón ya leía también a Voltaire y como dice él mismo, Voltaire lo divertía mucho. ¿Porqué perdió la fe con tanta facilidad? Es porque, así juzga él mismo, la religión en sus alrededores no tiene ninguna influencia en la vida. Los hombres viven según los principios que no tienen ningún contacto con la religión. De la vida de ellos no se podría conocer, si creían o no. En las escuelas enseñan el catecismo, y a la juventud, la mandan a la iglesia; pero cuando los hombres tienen las escuelas detrás de sí, viven los años enteros sin que les fuera necesario acordarse de que vivan entre los cristianos y que también ellos mismos son cristianos. Así viven y piensan en que tienen aún siempre la religión de los días juveniles; más en verdad, hace largo tiempo, que en su alma no hay vestigio alguno de la religión. . . . De vez en cuando hasta se santiguan y rezan, pero todo esto: no son más que gestos vanos y absurdos. . .

Tolstoj ya no creía más, sin embargo deseaba ser bueno. Pero dondequiera descubriera este deseo a los otros, ellos se le sonreían y se burlaban, si, en cambio, sucumbía en las pasiones más desenfundadas, le alababan y le animaban más. La buena tía "el más puro ser en la tierra", no deseaba más que Tolstoj comenzase a flirtear con cualquiera mujer casada. . . . "La mentira, el

hurto, la impureza, la embriaguez, la violencia, el asesinato. . . . No hubo crimen que él no lo cometiera, — dice Tolstoj; y por todo esto me alababan y me tenían por un hombre bastante moral".

De este modo vivió Tolstoj durante diez años. En aquel tiempo comenzó también a escribir obras literarias "por vanidad y orgullo", como dice él mismo. Lo alababan. A medida que trascurría el tiempo, aceptaba también nuevas ideas sobre la vida. Esta era la teoría que excusaba su vida desenfundada.

Era artista, poeta; escribía y enseñaba "sin saber él mismo, qué". Por esto le pagaban dinero; tenía manjar excelente, habitación, mujeres, sociedad; tenía la gloria. "Porque" — dice — debía ser, pues, muy bueno lo que yo enseñaba". Su fe era la fe en la importancia y en el desarrollo de la vida, y él era uno de los sacerdotes de esta religión.

Pero con el tiempo Tolstoj empezó a dudar de que esta religión fuese infalible. El vió, que estos literatos mismos no sabían, donde estaba la verdad y lo recto; que esto no sólo les importaba poco, sino que buscaban su propio provecho. Estos literatos eran casi todos hombres inmorales, en la mayoría deshonestos y sin carácter. Empezó a tener asco de ellos y él mismo tuvo asco de su proceder. Si en los años posteriores se acordaba de aquel tiempo, le daba vergüenza de sí mismo, y apoderábase de él el sentimiento como si estuviese en el manicomio.

"Todos nosotros entonces estábamos persuadidos de que teníamos que hablar y más hablar, escribir, imprimir aprisa cuanto más fuera posible, pues todo esto era necesario para el bienestar del género humano. . . . Y sin percibirnos de no saber nada, de no saber ni siquiera la respuesta a la cuestión más sencilla de la vida: qué es bueno? qué es malo? —hablábamos todos a la vez sin escucharnos uno al otro; a veces nos alabábamos unos a otros, se entiende, para que los otros nos alabasen también a nosotros; a veces nos enojábamos unos con otros, asimismo como en un manicomio."

Así vivía Tolstoj hasta que se casó. Entonces viajaba por la Europa y obtuvo otra religión, como la tiene la mayoría de los intelectuales modernos. La fórmula de esta religión es — el adelanto.

Pero casi empezó a parecerle que esta religión no es más que un prejuicio común de

los hombres, que no pueden explicarse la vida. ¿Qué es el progreso? — A la sazón murió su hermano. Era de buen humor, serio y joven. Más de un año padecía terribles sufrimientos y murió sin saber el porqué había vivido ni porque falleció! ¿Qué explica la teoría del progreso en esta larga y terrible agonía?

Tolstoj continuaba enseñando, no sabiendo qué. En aquella temporada bien se hubiera desanimado, si no hubiese buscado la dicha en su propia familia. Enseñaba, pues, que el fin de la vida era hacer feliz a sí mismo y a su propia familia...

Pero, una vez más apareció en el alma la cuestión: — ¿Bien, y después? — Y la vida comenzó como a pararse y siempre solía repetirse la cuestión: ¿Bien, y después? — Al principio le pareció esta pregunta pueril, pero, con el tiempo se apoderó de él la persuasión de que no era pueril de ningún modo, sino, muy importante y muy difícil también.

—¿Bien, y después?— El se contestaba que iba a obtener una hacienda grande en el Gobierno de Samara y trescientos caballos...

—¿Y después?— El pensaba en la gloria, que iba a conseguir con sus obras. —Bien, ¿y después?—

—Y no pudo contestar. Las cuestiones no esperan; hay que responder; si no se responde no es posible vivir. Pero, **la respuesta no fué de ninguna parte.**

Tolstoj experimentó que se le **hubo removido** algo en que se apoyaba la vida; que no podía más vivir moralmente... Aquellas cuestiones se lanzaban sobre él siempre más a menudo, siempre más fuertes; exigían la respuesta, pero no la había, y las cuestiones sin respuesta eran como los puntos negros, y los puntos negros confluían en una **mancha negra...**

El tenía miedo; todo era desierto y vano. — Así sucedió —dice Tolstoj— que yo, el hombre hacendado y dichoso, sentía, que no podía vivir más! Una fuerza invencible me impedía a que desprendiese de mi vida de este o de otro modo. Llegaron a dominarlo los pensamientos suicidas. Parecióle hasta natural que debía morir, y este pensamiento era tan seductor, que con su engaño debía tener cuidado, a fin de que no se apresurara demasiado. Y así, yo, el hombre feliz, —tal es su queja— escondía la cuerda, con el objeto de no colgarme al travesaño entre dos armarios del mi cuarto, cuando estuviera solo de noche. También en la caza no anduve más con la escopeta para que no me venciera la tentación... Esto ocurrió cuanto poseía todo lo que a uno pareciera necesario para la dicha; no tenía aún cincuenta años;

tenía mujer, buena y amable, buenos niños y muchos bienes. Los vecinos y los conocidos me estimaban más que nunca, los forasteros me glorificaban. Estaba sano y fuerte. Podía guadañar como los labriegos, podía trabajar **espiritualmente** durante ocho, diez horas contiguas. Pero por temor a la muerte tenía que servirme de fraudes para imposibilitarme así, de que no me quitara la vida yo mismo.—

A ningún acto en toda mi vida pude dar un fin razonable. Extrañábanme sólo, cómo era posible, que yo no lo había sabido ya desde el principio. Pues, todo esto era conocido por todos con anterioridad. Si no llegan hoy, llegarán mañana las enfermedades, la muerte (y llegarán ya) a los seres queridos por mí; y de nosotros no quedará más que — el hedor y los gusanos. Mis obras, cualesquiera que fueran, tarde o temprano quedarán olvidadas y yo no estaré más. ¿Para qué, pues, todos los esfuerzos? ¿Cómo el hombre puede vivir sin verlo? No se puede vivir sino mientras el hombre está embriaguado de vida; cuando se vuelve sombrío, tiene que ver, que todo esto no es más que —engaño.—

—La familia— me dije. Esta familia: la mujer, los niños, los hombres, pues, que se hallan en la misma situación como yo... ¿Para qué vivirán? ¿Para qué los amaré, para qué tendré cuidado de ellos? Es para que se apodere también de ellos la misma desesperanza, que se apoderó de mí, o para que vivan miserablemente como los tontos? Si los amo, no les puedo esconder la verdad; pero, la verdad es —muerte!—

—El arte, la poesía.— Mucho tiempo se persuadía de que éste era el trabajo que debía ejercer, aunque llegase la muerte, que aniquilaría todo—de igual modo sus obras como la memoria de ellas. Pero presto conoció que esto fué un engaño. El arte es un reflejo de la vida. Si entonces, la vida misma perdió todo el sentido, ¿cómo haya de encantarle pues la vida en el espejo del arte? Yo podía con gusto pensar en ello cuando en la profundidad del alma creía que la vida tenía un sentido. Entonces, este juego de las luces—de lo cómico, de lo trágico, de lo conmovedor, de lo hermoso, de lo horroroso en la vida—me era alegría. Pero cuando conocí que la vida es absurda y horrorosa, este juego en el espejo no podía divertirme más. Sí. Si fuese como el hombre que vive en el bosque y sabe que no hay salida de él, viviría quizás. Pero estuve como un hombre que se perdió en el bosque, por esta razón le agarra miedo, y está vagando y quiere llegar al camino, y sabe, que con cada paso se extraviará más. Esto es lo que ha sido tan ho-

rroroso. Y para deshacerse de este horror, Tolstoj quería cometer suicidio.

¿Y por qué no lo cometió?

El observaba como vivía la gente en esta terrible situación y descubrió tres salidas.

Unos no saben que la vida es mal y estupidez. Estos hombres—en la mayoría espiritualmente poco desarrollados—no llegaron todavía a esta cuestión, que tanto tormentaba Salomón, a Buddha y a Schopenhauer. Son como los animales que no piensan; que según su instinto viven y se propagan. Pero el hombre no es animal.

Otros son epicúreos. Esos saben que la vida es sin esperanza; y precisamente por eso quisieran con todas sus fuerzas aprovecharse de ella; esos hombres saben que la vida es estupidez pero continúan viviendo, comen, escriben y hablan.

Hay otros que—en efecto—con el suicidio terminan su miserable vida.

Los hombres del primer grupo son ignorantes; de ellos no se puede aprender nada.

Los hombres del segundo grupo, los epicúreos, son moralmente torpes. Bien que hay tales en la mayoría en los círculos cultos; hasta hablan que es ésta su filosofía, pero, al cabo y al fin, esta filosofía no es más que torpeza. Estos hombres no piensan en que su situación no es casual; que cada uno no puede poseer mil palacios como Salomón, y que para un palacio se necesitan mil hombres quienes con su propio sudor lo edifiquen; y que el acaso que hoy me hizo por Salomón, mañana le hará por un criado de Salomón.

¿No son lógicos entonces sólo los hombres del tercer grupo, que aniquilan su vida cuando obtuvieron la intuición de que la vida es mal y estupidez? Así razonaba en un principio Tolstoj y concluyó seriamente a suicidarse.

¡Y no se suicidió, por cierto!

Cuando recorría los pensamientos, encontró un pensamiento, en que no vive solamente él, que no viven solamente "los círculos cultos", sino que vivía y vive la humanidad.

A toda la humanidad, no se puede ponerla en dichos grupos.

La intuición de la vanidad de la vida no se puede obtener difícilmente, que se podría colocar a toda la Humanidad en la categoría del ignorante, placerse a sí mismo. También no es posible poner a todos entre los epicúreos. A los más, la vida les ofrece mucha más miseria y escasez que placeres, es verdad. ¿Por qué, pues, vive la humanidad? ¿La vida tiene del suicidio acaso el instinto de conservación? El instinto de conservación es fuerte, no cabe duda; pero la solución de todo el enigma no se esconde acá. La humanidad no es tan débil que no tuviese coraje de aniquilar la vida, cuando conociera, que la vida es estupidez.

Por lo demás, el suicidio no es sino un fenómeno excepcional de las capas sociales y épocas moralmente sacudidas; y lo que es más importante: la humanidad tiene el suicidio por un terrible mal.

He aquí lo que descubrió Tolstoj y se volvió serio. Y este problema de la vida hace volver serios a todos los que se detengan en su consideración.

Si la humanidad vivía y vive, la vida debe tener un sentido más alto. Si la humanidad tiene la conciencia de que el suicidio es un crimen terrible, el hombre tiene, por consiguiente, que responder frente a alguien de su vida. La vida es cosa seria.

Conque, hay que distinguir una apariencia de la vida y la verdad de la vida. Los antiguos sabios y los modernos pesimistas concordarían por lo cuanto concierne la apariencia unilateral. Desde un punto de vista, la vida no sería más que sueño, engaño, mal. Debe existir un punto de vista más, desde el cual la vida obtiene el sentido, el valor, la gravedad y realidad. En la vida habría algo sublime, solemne, lo que hace feliz al hombre.

¿Dónde está, pues, aquel punto de vista y qué es la verdad de la vida?

NAROČNIKOM IN BRALCEM "DUHOVNEGA ŽIVLJENJA"

1. Vse, ki so prejeli prvo številko letošnjega letnika v dveh izvodih, enega osebno in drugega po pošti, lepo prosimo, da en izvod vrnejo upravi, ker je prve številke zmanjkalo, pa bi radi z njo postregli novim naročnikom.

2. Prav tako prosimo vse, ki "Duh. življenje" prejemajo, pa se ne mislijo nanj naročnik, da nam list vrnejo ali vsaj sporoče, naj ga jim v nadalje ne pošiljamo.

3. Vse naročnike v USA prosimo, naj nam **NE** pošiljajo naročnine direktno, ampak z naslov: Rev. dr. Anton Soklič, CM, St. Mary's Seminary, Perryville (Missour), USA.

4. Kdor ima na razpolago kake lepe slike slovenskih krajev, zlasti naših cerkva in znamenj, ali fotografije verskih svečanosti v domovini, ga lepo prosimo, da nam jih pošlje za objavo v listu.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

KAR JE BOG ZDRUŽIL

Roman Huga Wasta. Nadaljevanje.

II.

Kako je prišla Belén v Buenos Aires.

Resnično, nekaj tednov prej je priplavala v buenosaireško pristanišče jadrnica na dva jabora, ki je zaradi svoje majhnosti in zelo narasle reke z lahkoto pristala k bregu brez pomoči vodnika in vlačilcev.

V dobi strojev je prav gotovo izrednost, če se kakšna ladja spusti v to dogodivščino, da gre na pot čez ocean, zanašajoč se le na pogonsko silo vetra; in le kako je mogla ta mala ladjica nositi tako neizmerno široka krila, ki so jo gnala po valovih, ne da bi se potopila?

Nedvomno je bilo to nekaj nenavadnega in zlasti zanimivega za časnika, ki so vedno na lovu za novicami.

Toda ta staromodna ladja se je pojavila tako nenadno in tako tiho, da oni niso zaznali za njen prihod prej kot tedaj, ko je že odhajala. Tudi tega niso vedeli, da se izmed posadke, o kateri so z gotovostjo menili, da že komaj čaka stopiti na suho zemljo in se odpočiti od napora na majavem krovu, ni niti eden izkrcal v vseh treh dneh čakanja v pristanišču.

Na srečo je bil predstojnik, ki je sprejel to izredno prošnjo, uradnik, v katerega možganih birokratska modrost ni še povsem zamglila luči zdrave pameti.

Sam pri sebi si je mislil: "Skušnja me uči, da imajo najbolj premeteni tički vedno vse papirje v redu. Ker ta gospa in njeni spremljevalci nimajo nobenih dokumentov, mi zdrava pamet pravi, naj jih spustim na suho, kajti gotovo niso slabi ljudje. Če bi taki bili, bi mi zdaj pomolili pod nos najmanj diplomatske potne liste... Na suho z njimi!"

In to, kar bi se popolnemu birokratu zdelo zgražanja vreden postopek, se je vsaj v tem primeru izkazalo kot dobro zadeta resnica.

Resnično ona gospa ne bi mogla z nobenimi dokumenti izpričati, da je Španka in da se kliče Marija Aguinagalde de Guernizo. In isto je veljalo za njene spremljevalce Mr. Gualterio Burns (Anglež) in José María Pérez (Argentinec) in njune žene z otroki prečudnih imen.

Pod prisego so zatrjevali, da so vse svoje papirje izgubili v brodolomu pred nekim otokom v Oceaniji, in ni kazalo drugega kot

verjeti jim, če bi jim ne hoteli verjeti, bi jim morali pač s silo prepovedati vstop na suho in bi jih tako pahnil v nove katastrofe sredi daljnih morij na krovu te nenavadne jadrnice, ki je po čudežu pristala ob krščanski zemlji.

Očividno se je ravnatelj imigracije, kateremu so zadevo predložili, globoko dojela fantastična zgodba Marije Belén, grofice de Bazan in markize de Balcázar in njenih spremljevalcev. Popolnoma je bilo zadoščeno dolžnostnemu povpraševanju tega razumnega uradnika, katerega srce se med kupi papirja v uradu ni posušilo. Lepo je dal na zapisnik vse podatke in imena in dami je pustil tudi kovčeg z biseri, vrednimi celo premoženje, nabranimi na pečinah nekega otoka brez imena, kakor so zatrjevali čudni popotniki.

Argentinska carinarnica si je lepo zaračunala po zakonu določeno carino, ki jo je Belén plačala v angleških bankovcih.

In tako se je končalo to poglavje njenega življenja.

Stopila je na cesto v velemestni hrup, se izognila prepozno došlim časnika, in izginila.

Časnikarji pa so brž uganili, da je za vso stvarjo nekaj izredno zanimivega; brž so najeli čolnič in se namerili k jadrnici "Lastoviče gnezdo".

Toda ta je tedaj že razpenjala svoja trapezoidna jadra, dvignila sidro za odhod in s svojo skrivnostno posadko in s tajnostjo gospe z biseri izginila za meglenim obzorjem.

A časnikarji so vsekakor rešili svojo čast s tem, da so v svojih listih priobčili vest o neki gospej, s katero nihče ni mogel govoriti, ki pa je gotovo žena pregnanega indijskega maharadže, in se zdaj vrača k daljnim bregovom: nekdanjega kraljestva.

Ker tega nihče ni mogel zanikati in ker so se v tistih dneh dogajale še druge zanimivosti, so ljudje kmalu pozabili vso to zgodbo o skrivnostni jadrnici in Belén je lahko mirno iskala primerno stanovanje.

Čeprav bi si lahko najela katerikoli boljši hotel, si je vendar poiskala stanovanje tretje vrste, ki ni tako izpostavljeno radovednosti ljudi, želela pa si je čim prej dobiti celo hišo in živeti v njej povsem skrito, da bi nihče ne vedel za njo ali jo kakorkoli motil pri zasle-

dovanju cilja, kateremu je hotela posvetiti svoje življenje v novem kraju.

Neprestano so ji bile namreč pred očmi besede, ki jih je neke noči pred sedmimi leti sredi morja izgovorila v prisego svojemu možu, ki jo je z močno roko držal trdno okrog pasu, da ni padla z vrha najvišjega jambora, na katerega sta se kot spretna mornarja povzpela.

“Bolj kot ti,” je tedaj rekla, “bolj kot tvoja roka in tvoja ljubezen me vežejo nate besede Jezusove, ki je dejal: Kar je združil Bog, naj človek ne loči.”

Neprestano se je tudi spominjala svoje vroče zagotovitve, da bi ga iskala po vsem svetu, dokler ga ne bi našla in dobila nazaj, ako bi ga kaj ločilo od nje. In še nekaj se ji je vtisnilo neizbrisno v spomin: njegova prisega, da bo on za vedno le njen, kajti: Kar je združil Bog...

To je bila prisega, ki jo je izrekel Jorge de Balcázar v Maurique svoji ženi tiste noči, ko sta bila oba kakor še nikoli blizu neba; slišale so jo zvezde in gotovo jo je sprejel tudi sam Bog.

V teh sedmih letih pa so ju ljudje in stvari ločile tako zelo, da nihče od njiju ne ve za drugega; niti tega ne, ali še živi ali je že mrtev...

Toda ne! V določenih urah zlasti ponoči, a najbolj ob zori, ko se mesto s svojim truščem še ni prebudilo, je Belén čula v svojem srcu klic svojega Jorga, da živi.

Vedela je, da se duše v tihoti pogovarjajo, zato je zadržavala dih, da bi začula ta tako ljubljeni, pa še tako negotovi, rahli glas.

Edino, kar ni motilo tega plahega glasu, je bilo umerjeno zvonjenje nekega zvona, ki je redno zazvonil nekaj pred šesto zjutraj.

Naravno, kajti glas zvona ni kot nadležni pocesni trušč, temveč je globok in svet odmev, ki ga samo brezčutni in raztreseni ljudje ne slišijo.

Ta zvon, vlit v XVIII. stoletju, ko to veliko mesto še ni bilo večje kot vas, je bil prevelik za skromno cerkev Vzhodnih misijonarjev ter je zvonil samo enkrat na dan; to pa zategadelj, ker je zvonik zelo star, pa se je ob zvonjenju ves tresel ter so stavbeniki svetovali, naj se kolikor more malo zvoní z njim, sicer se nekega dne lahko zvonik zruši.

Dobri patri, ki so bili ponosni na to, da imajo največji zvon v Buenos Airesu, se niso mogli odločiti, da bi mu skrajšali njegov bronasti jezik; a skrbno upoštevač nasvet strokovnjakov, so sklenili, da se bo ta božji glas oglasal samo enkrat na dan, kličeč vernike k prvi, zorni sveti maši, ki se je brala ob šestih.

Zato se je deset minut pred šesto — s točnostjo, na katero je bil cerkovnik zelo ponosen! — razlil še čez speče mesto prožni in čudoviti glas tega zvona, naznanjajoč vernikom predmestja, da se v samostanski cerkvi začanja prva sveta maša.

Maševal je vedno isti redovnik, neki mlad in postaven pater, ki je takoj prvi dan, ko je prišel v Buenos Aires, izprosil od patra superiorja predpravico, da bo on bral prvo sveto mašo, ne samo, ker je hotel darovati Bogu prve ure dneva, temveč tudi zato, ker je tako zgodaj prišlo le malo vernikov; on pa je ljubil samoto.

Ne da bi se odtegoval kakšni svoji duhovniški dolžnosti, je največ časa — več kot drugi — posvečal spovednici. Njegov sloves dobrega spovednika se je širil po okolici tako zelo, da niti pater Gazapo ni bil bolj oblegan od spovedancev kakor on.

Samo v spovednici je poslušal tiste, ki so ga želeli za olajšanje svoje vesti. Nikdar ni sprejemal v samostanski sprejemnici, kakor so imeli navado drugi patri; niti svojim sbratom ni nikdar dovolil vstopa v svojo celico, kakor da bi se bal, da bi ga motili v njegovih molitvah in zatajevanjih.

Oče Gazapo, ki se je v dobri veri ponašal, da je on razvil v njem ta odlični duhovniški poklic, ter da mu gre vodstvo tega mladega duhovnika, je previdno pazil nanj, boječ se, da se ne prenapne v svoji spokornosti in delu; malo pa tudi iz radovednosti, želeč prodreti v najskrivnejše koticke srca tega najljubšega izmed svojih; kdo je tako plitek v duši in tako zgovoren v besedi, da ne bi ostalo v njem še kaj skritega?

Na primer: ko je nekega dne našel mladega patra preveč tihega in zamišljenega, ga je kar nahrulil:

“Dragi moj, le zakaj ti je dal Gospod jezik, če ne zato, da Njemu poješ hvalo, z ljudmi pa govoriš?!”

Mladi duhovnik je v odgovor pokazal s prstom na odprto stran svojega brevirja, na kateri je bil napisan s svinčnikom stavek iz preroka Izaija:

“In silentio et in spe erit fortitudo vestra”, kar se pravi po naše: “V molku in upanju je vaša moč!”

“Molk in up!” — je zamomljal oče Gazapo. “Kakor da bi jaz, ki sem smrtni sovražnik molčanja, bil brez upanja?! In brez moči! Bože moj! Poslušaj, dragi moj: na kakšno upanje namiguješ?”

Mladi redovnik se je vljudno nasmehnil, ne da bi mu kaj hotel razodeti. Tako tudi pozneje, ko se je pater Gazapo vrnil, da bi le kaj izvil iz njega.

Dobri pater pa je kot že mnogokrat skušal Katerin: preveč zaupamo, ohranjati zaupanega že dosti neprilik, kajti ne znajo vedno vsi, brzdati svojo zgovornost, ki mu je pripravila samo zase. Da bi se utrdil v tem namenu, bi rad dobil v roke tistj Izaijev rek, ki si ga ni zapomnil, ter je prišel vprašat dragega učenca:

“Kako se že glasi tisti izrek? Pokaži mi brevir!”

Mladi duhovnik je zardel ter izročil brevir superiorju. Ta je sveto knjigo prelistal in našel, da je bil tisti citat preroka Izaija, ki ga je iskal, že skrbno zradiran, čeženj pa napisan nov izrek istega preroka: “Ecce in pace amaritudo mea amarissima”, kar se pravi: “Moja najbolj grenka bolečina se je spremenila v mir.”

Sinje oči patra Gazapa so se srečale s temnimi očmi mladega duhovnika, in oba pogleda sta se zlila v en sam sij globokega razumevanja. In nista več govorila o tem. Pater Gazapo pa se je zraven še potolažil, češ saj prav za prav nima smisla, da bi še nadalje ustavljal svojo zgovornost, ko je celo ta mladi pater zbrisal Izaijev izrek o molčanju.

Vsako jutro torej je naravnost z astronomsko natančnostjo pel in vabil k prvi zorni maši zvon v zvoniku Vzhodnih misijonarjev, da se je ves samostan tresel.

Glas zvona — glas božji, klic človeku, duhovna beseda, ljubeča in zaupljiva, ki se z jutrom razliva čez strehe predmestja, vstopa v človeška bivališča in budi speča srca.

V ozračju velemest, prenapolnjenem zoprnega vrišča, ni nobenega glasu tako duhovnega in prijetnega kot pozvanjanje zvonov naše cerkve.

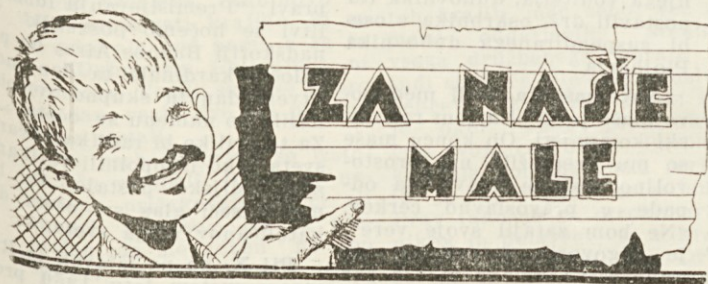
To se pravi — v mestih, kjer sploh še zvone. Kajti v večini mest, ki jih modernizirajo z odpravljanjem najlepših in najbolj zakoreninjenih izročil, je brezbožna surovost obsodila na molk cerkvene zvonike, češ da motijo počitek in mir meščanov.

Ubogí meščani, ki imajo pravico poslušati lajajoče hupanje avtomobilov, blazno vriščanje radia, kričanje prodajalcev loncev, steklenic in odvrženih stvari, javni izklicavanje dražbarjev, ves ta barbarski hrup velemesta; nimajo pa pravice do tega duhovnega balzama, ki je napol molitev, napol poezija, do glasu blagoslovljenih zvonov cerkvenih zvonikov!

Temu, ki v svoji mladosti ni poslušal cerkvenih zvonov, je kakor usahnil studenec najlepših spominov; njegov sluh ne pozna ene najlepših pesmi krščanskega življenja.

Po redki sreči se v Buenos Airesu še vedno lahko sliši — seveda v omejeni meri — to sladko pozvanjanje zvonov,

(Se bo nadaljevalo.)

DARILO

Bilo je na dan sv. Jožefa, na god vseh očkov. Verica se je peljala z mamico v tramvaju proti domu. Sedela je pri oknu in gledala hiše, vrtičke in travnike, ki so bežali mimo nje. Prve zvezdice so se začele prižigati na nebu in zunaj je postajalo vedno mračneje, dokler se ni popolnoma stemnilo. Verica je gledala te drobne lučke na nebu in mislila na svojega očka. Kako rada bi ga danes, na njegov god, objela in mu prav tiho na uho povedala, da ga imam rada, zelo rada, in da mu želim vse najboljše. Rožic bi mu prinesla, kot včasih in očka bi se smehljaj, jo pobožal po skodrani glavi in jo vzel

na kolena. Verici so prišle solze v oči. Da, tako je bilo včasih, pa ne bo nikdar več. Očka je mrtev, njegov grob je daleč v domovini. Niti rož mu ne more ponesti na grob, niti lučke ne prižgati. Verici so tekle solze po licih. Na skrivaj si jih je hitro obrisala.

“Ne, ne smem jokati, mamica bi me gotovo vprašala, zakaj jokam, in ko bi ji povedala, bi bila žalostna še ona.”

Ozrla se je na mamico. Ne, ničesar ni opazila. Tedaj je Verica zagledala nekaj drugega. Prav ob klopi, kjer je sedela ona, je stal starček. S tresočo roko se je držal za ročaj klopi in omahoval pri vsakem ovinku, ki ga je tramvaj napravil. Tedaj se je v Verici

nekaj zganilo. Zdelo se ji je, da tudi očka v tem trenutku nekaj pričakuje od nje. Vstala je in ponudila starčku svoj sedež. Ta jo je začuden pogledal, kot bi ne mogel verjeti, potem pa je zaigral smehljaj na njegovem obrazu. Sedel je in Verico prav počasi pobožal po zlatih laseh. Nasmehnila se je in zazdela se ji je, da se je od neke daleč nasmehnil tudi očka.

Vedela je, da je tudi ona svojemu očku poklonila cvetko za god.

MAMICA

Mamica moja
je strašno bogata,
nima zlata,
pa je vendar vsa zlata:
zlate so njene oči,
zlate so njene besede,
zlato je njeno srce.

Vse to bogastvo
mi vsak dan poklanja,
kadar ljubeče
nad mano se sklanja,
kadar me boža,
poljublja gorko.
Nihče na svetu bogat ni tako.

IZ ŽIVLJENJA CERKVE

OBSODBA MADŽARSKEGA KARDINALA PRIMASA

Kardinal Mindszenty, primas ogrski, je bil po kratkem procesu obsojen na dosmrtno ječo. Nihče ne ve, kako so nekatere izjave dobili od njega, kakor so poročali časopisi za časa njegovega zasliševanja. Na razpravi je kratko izjavil: načela svojega dela nisem spremenil, svojega naroda nisem izdal.

Zanimanje mednarodnega sveta je bilo za kardinalov proces in njegovo osebo veliko. Predsednik republike Čile je ponudil sv. Stolicy, da predloži kardinalovo zadevo mednarodnemu forumu. Protestirale so zbornice Združenih držav, Anglije in druge. Irska vlada je prosila, da bi smel

njen odposlanec obiskati kardinala in z njim govoriti.

Poslanca francoske ljudske stranke (M. R. P.) je madžarska vlada povabila v Budimpešto, naj pride na lice mesta proučit zadevo. Poslanec opat Gau, je vabilo sprejel pod pogojem, da bo smel govoriti s kardinalom. Ko so mu sporočili, da tej želji ne morejo ugoditi, se je za vabilo zahvalil.

Na proces niso pustili vstopiti ameriškim in angl. časnikarjem, kar tudi dosti pove.

Diplomatski zastopniki 36 držav so bili sprejeti pri papežu Piju XII. in mu izrazili obžalovanje zaradi obsodbe kard. Mindszentyja. — Manjkal je le jugoslovanski.

Papež Pij XII. je na tajnem konzistoriju 14. febr. ostro obsodil obsodbo ogrskega primasa in namignil na fizično silo, ki si jo rabili.

Italijanska K. A. pa je priredila 20. febr. veliko protestno zborovanje proti obsodbi — na trgu sv. Petra v Rimu, kjer je pred 300.000 glavo množico govoril sv. oče, ki je med drugim povdaril veko-trajnost Cerkve in dejal, da je obsodba kardinala Mindszentyja le en člen v dolgi verigi, ki jo diktatorski režimi pletejo že stoletja, hoteč vanjo Cerkev božjo ukleniti.

Sv. Stolica noče razgovorov z madžarsko vlado, dokler je zaprt kard. Mindszenty. Prav isto so odgovorili madžarski škofje.

Gonja proti Cerkvi na Češkem se začenja podobno kakor na Madžarskem. Po poročilih je predsednik republike Gotwald poklical nadškofa msgr. Berana v Pragi, naj neha z dosedanjim odporom, sicer čaka katol. Cerkev na Češkem podobna usoda kakor na Madžarskem. Zlasti praškemu nadškofu, ki je predstavnik katoliške hierarhije v republiki, očitajo, da ščiti protiljudske elemente in daje potuho duhovnikom. Pred časom so nadškofa, ki je bil med vojno dolgo zaprt v nemškem taborišču Dachau, izključili iz organizacije, ki je združevala te jetnike. Nadškof je v taborišču veliko trpel, dočim je duhovnik Plojhar, sedanjí minister v vladi, ki je bil radi nediscipliniranosti suspendiran (odstavljen od izvrševanja duhovniških opravil), užival mnoge ugodnosti. — Ljudstvo trdno stoji za nadškofom, kar se je pokazalo ob priliki proslave šestdesetletnice njegovega rojstva, ko so se tisoči zbrali v Pragi. Govoril je ob tej priliki tudi nadškof sam in sicer o krščanski ljubezni, kot največji potrebi za ureditev razmer v domovini. — Cerkveni dobrodelni organizaciji so vzeli

samostojnost, odstavili dosedanjega voditelja, duhovnika ter postavili drž. oskrbnika v osebni suspendiranega duhovnika Plojharja.

Novomašnika ubili med novo mašo pred oltarjem romunski komunisti. Ob koncu maše so mu predložili, naj prostovoljno podpiše izjavo, da odpade v pravoslavno cerkev. "Ne bom zatajil svoje vere", je odgovoril. Strgali so mu duhovniško obleko in čez par minut je bil mrtev. Zgodilo se je to v nadškofiji Alba Julija, kjer je škof, ki je tega novomašnika posvetil, že dalje časa zaprt.

Romunska vlada je uničila z dekretom vse škofije in župnije dne 1. decembra. — Vse imetje katol. Cerkve je podržavljeno. Prav tako je enostransko odpovedala konkordat s sv. Stolicjo. Ukazala je izprazniti vse samostane, redovnikom in redovnicam, ki so v službi po bolnicah, pa odložiti svojo redovno obleko.

Proces ruskega uradnika Viktorja Kravčenka teče v Parizu. Pisatelj je napisal knjigo "Izbral sem svobodo", v kateri očita ruskomu režimu totalitarizem. Komunistični list "Lettres Francaises" ga je na-

padel kot klevetnika, pa sedaj mož nastopa v dokaz resnice, sebi v obrambo.

Papež Pij XII. zlatomašnik. Letošnje leto 2. aprila bo Sveti oče praznoval ta jubilej. Sam pravi: "Premišljevanju in molitvi se hočemo posvetiti." V nadškofiji Buenos Aires bo po odločbi kardinala ta dan molitveni dan in skupno sv. obhajilo po namenu sv. očeta. — Za to priliko bi radi katoličani sveta tako izpopolnili vaticansko radijsko postajo, da bi mogel seči glas sv. očeta do katoličanov vsega sveta.

Pij X. bo po izjavah iz Rima v svetlem letu 1950 proglazen blaženim.

Dr. Franc Rogoč, naš slovenski rojak, je bil imenovan za pomožnega škofa v Pečuhu na Madžarskem.

Sv. oče povdarja potrebo socialnega apostolata duhovnikov v pismu generalu kapucinov p. Klemenju Neubauerju z dne 4. decembra 1948.

Evharistični kongres v Kolumbiji je bil koncem januarja. Sv. oče je kot legat zastopal kard. Klemen Micara. Ogromne množice, posebno tudi otrok, so prišle ob tej priliki v Cale, kjer se je kongres vršil. Kard. Micara je zlasti poudaril kričečo potrebo duhovniških, služabniških Evharistijske. Za zaključek so prenašali govor Sv. očeta.

V Comodoro Rivadavia

Nekaj Slovencev je šlo za delom na daljnji jug Argentine, v Comodoro Rivadavia, kjer ima družba "Diadema Argentina" petrolejske vrelce. Zaželeli so imeti vsaj za praznike med seboj slovenskega duhovnika, da bi se o božjih rečeh mogli pogovoriti v svojem maternem jeziku. To značilnost je opaziti pri vseh narodih, ki žive izven domovine: ljudje se priuče tujemu jeziku, v njem trgujejo, se razgovarjajo, a o verskih rečeh žele govoriti vsak v svojem maternem jeziku. Tako so tudi naši fantje z juga zaželeli, in da bi slovenskemu duhovniku olajšali prihod, so mu kar letalo plačali.

Sestnajstega decembra ob osmih zjutraj sem torej odletel z letališča Moron proti jugu Argentine. Bil sem prvič v zraku, pa sem vožnjo še kar dobro prenašal. Zanimivo bi bilo popisovati krajino, ki se je odpirala pod nami, a za to je "Duhovnem življenju" ni prostora. Vozili smo se skoro cel dan, vsaki dve uri pa smo malo postali.

Na vseh postajah so izstopali in vstopali. Druge so navadno pričakovali svojci ali znanci, zase sem bil pa prepričan, da me noben ne bo sprejel, saj je od moje letalske postaje še precej daleč do naših ljudi. Kako me je torej prijetno presenetilo, ko se mi pri izstopu prismejata naproti Andrej K. in Rado K. Prav na kratko smo drug drugemu povedali nekaj besedi, nato pa skočili v avto in se odpeljali proti kraju, ki se imenuje Km 3. Tam se kraji namreč imenujejo po kilometrih, ki se štejejo od središča Comodoro Rivadavia, mesta s kakimi 8000 prebivalci, ki napravi vtis novega, večjega podeželskega kraja. Pa do Km 3 ta večer sploh nismo prišli, ampak smo se ustavili v salezijskem zavodu Dean Funes, kjer smo prenočili.

Prilegel se je počitek to noč, ker letalo človeka le zbije. Zjutraj sem končaj izpolnil dano obljubo fantoma, da jima duše pripravim za Božič, kajti ona dva se radi dela ni-

sta mogla udeleževati skupnih slovenskih pobožnosti, kakor so bile v načrtu. Eden od njih se je torej že zgodaj po maši poslovil, drugi pa se mi je ponudil za spremljevalca do prve slovenske naselbine. Z avtobusom sva se odpeljala v Comodoro, da sem mesto vsaj videl, nato pa sva sedla v avtobus, ki naju naj bi zapeljal do prve naselbine naših fantov, na Km 27. Med potjo sem opazoval pokrajino, ki je postala druga domovina naših fantov in njih delavni rajon. Pozornost so mi budile črpalke, ki dvigajo petrolej iz zemlje. Delo pri njih je kočljivo in prav zato k njim radi sprejemajo Slovence ter jih tudi dobro plačajo. Spočetka izgledajo kot mlin na veter; šele pozneje, ko bliže prideš, vidiš, kaj so.

Slovencev je tukaj od 30 do 40 in so razdeljeni po različnih krajih, med seboj več ali manj oddaljenih. Središče vsega družbenega obrata in tudi središče slovenskih uslužbencev je kraj Km 27, ki šteje okoli 1000 prebivalcev. Ima svojo cerkev sv. Barbare, ki velja kot župnijska cerkev in jo upravljajo salezijanci. Prav tako je za otroke uradnikov in delavcev, ki v kraju živijo, samostojna šola. Družba jim je zgradila kino dvorano, restavracijo, ki služi kot menza onim, ki si sami ne pripravljajo hrane. Je pa strogo ločena za delavce in nameščence; zanimivo, da imajo tudi v kino dvorani sedeže ločene ter prav tako ločena igrišča. Prav Slovenci so to razliko hoteli zbrisati, pa jih drugi niso razumeli.

Ko se voziš proti kraju samem, najprej opaziš že od daleč lepo cerkev, ob njej pa okusno razporejene hišice, ki so stanovanja uslužbencev. Zlasti uradniki imajo res lepa, opremljena stanovanja brezplačno, dočim jih delavcem sedaj v istem smislu izpopolnjujejo ter stare stavbe nadomestujejo z novimi. Izmed Slovencev nekateri živijo po skupnih stanovanjih, sicer pa v družinskih. Uradnik ima vsak svojo sobico in kopalni-

co s stalno toplo in mrzlo vodo, družine pa imajo po 3 sobice. Delavci spijo po dva in dva v sobi. V sredi teh hišic stojijo veliki upravni prostori ter različne delavnice.

Prav opoldne sva se vozila skozi ta kraj, pa se nisva ustavila, ker sva bila namenjena na naslednjo postojanko družbe, imenovano "Campo C". Le nekaj Slovencev je tu, pa imajo lepo stanovanje ter lepo v miru žive z drugimi narodnostmi. Opoldne sva kosila v restavraciji, ki jo vodi Grk skupno s Hrvatom, že dalje časa živečim v tem kraju. Ponekaj urah sva se vračala nazaj proti Km 27 in tedaj sem mogel opazovati pampo prav od blizu. Zemlja brez kraja, poraščena sem in tja z nizkim drevjem, prav tukaj za sprejembo dvignjena sem in tja v nizke grčke. Ves čas med potjo se pa vrstijo črpalke, ki avtomatično delujejo noč in dan ter dvigajo in pošiljajo petrolej v čstilnico. Pokrajina in delo, oboje je enolično, kot nalašč, da človek postane čudak, ali pa si poišče strupenega zdravila proti samoti, v krajih, ki so leglo pogube za toliko in toliko ljudi... Trdna povezanost posameznikov med seboj je edina rešitev. Hvala Bogu, da Slovenci tako povezanost imajo; to moreš opaziti, kakor hitro prideš med nje. Morda je to ena izmed naših najbolj strujenih skupin, kar jih po vsej državi raztresenih živi. Gotovo pač mnogo vpliva oddaljenost od središča. Čutijo se pa res skoro brez izjeme med seboj kot bratje in se stalno zbirajo, zlasti ob večerih, sobotah in nedeljah, v svojem društvenem lokalnu, ki ga imajo v zasebnem stanovanju.

Prva najina pot je bila po-

Skupina slov. fantov v Comodoro z g. Oreharjem v sredi.

iskati ing. V., ki bi povedal nadaljnji naert, zlasti glede obiska administratorja. Komaj je prišel iz službe, vedno pripravljen, da ga kot dežurnega pokličejo. Sediva nekaj minut, pa so že začeli prihajati rojaki drug za drugim. Nekatere sem na novo spoznal, druge pa sem poznal že od prej. Nasmeljani so bili vsi, znamenje, da so zadovoljni s svojim delom in razmerami, in prav isto je pokazal tudi razgovor. Delavci in nameščenci so prihajali, ne da bi se neničili za tu vladajoči običaj ločitve. V prijetnem kramljanju smo dočakali večerjo, po kateri naj bi se začela duhovna obnova.

Kako skrbno so vse pripravili, z vabili obvestili vse, tudi one ki daleč od tega središča živijo, da bodo tri dni po vrsti govori in prilika za sv. spoved. Pred cerkvijo sem spoznal nove obraze, s katerimi doslej popoldne nisem prišel v dotik, ker so bili na delu oziroma predaleč. Iz vseh krajev Slovenije so in iz vseh taborišč ter tudi zunaj njih.

"Pridi sv. Duh" smo molili in ga prosili, naj prinese nadnaravne luči tistim, ki pridobivajo snovi za naravno luč. Pel je pevski kvartet pod vodstvom g. L., ki nedeljo za nedeljo prepeva pri sv. maši, nato pa smo s prvim govorom obrnili pogled v duše, željne prerodenja in utrjenja. Lepo je govoriti ljudem, ki res z vnetjem poslušajo, saj nekateri že mesece niso slišali božje

besede v slovenskem jeziku. Ko je bilo v cerkvi končano, smo se skupno zbrali v sobi ter pregledali darilo slovenskih deklet iz B. A. fantom na jugu. V prijetni besedi je prehitro minil večer, ki je tako blagodejno vplival, ko jih je še bolj zblížal med seboj in nas vse skupaj povezal.

K sv. maši zjutraj niso mogli vsi, prišel pa je posebno vesel zlasti tisti od njih, ki ga je Bog pred tednom rešil smrti. Dopoldne sem se šel predstaviti in zahvaliti v upravo podjetja, da smem živeti v njih prostorih. Takoj po pozdravu mi je nam. administratorja povedal, kako zadovoljen je s Slovenci in da jih želi še novih.

Popoldne smo skupno obiskali Slovence, raztresene po posameznih stanovanjih. Večino smo jih dobili doma in vsaj malo povsod pokramljali. Od blizu sem spoznal nje in njih razmere, če bodo držali tako trdno povezani, se ne bodo izgubili, kar pa grozi vsem, ki bi šli svojo pot, ker je posameznik zlasti v takih razmerah prešibek. Če ne išče slovenske družbe in njenega veselja, bo šel za drugo, ki ga bo pa pogoltnila.

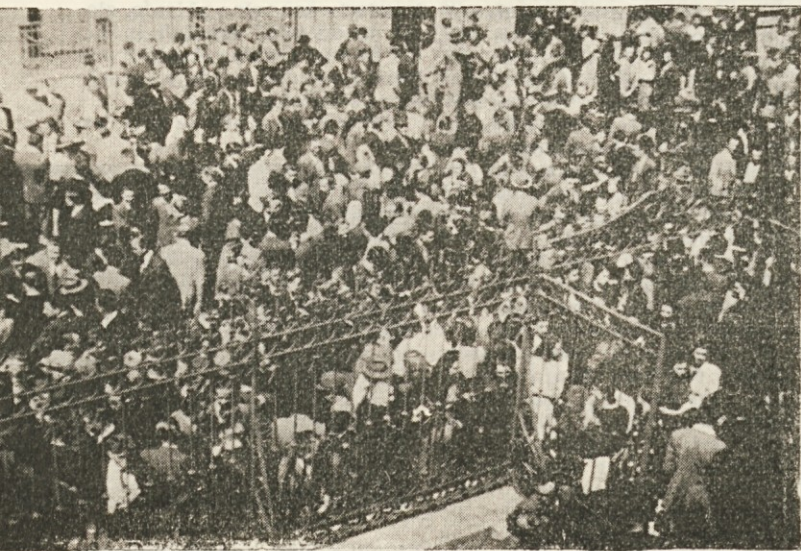
Zvečer sta bili dve poroki, zato smo svojo pobožnost moralno pomakniti nekoliko kasneje, pa jih ni motilo, še več jih je prišlo kot prvi večer. Prostor nekaterih je bil pa prazen... Dolgo v noč do polnoči so duše iskale mir pri Bogu, ki edini stalnega nakloni-

ti more... Še zjutraj zgodaj so imeli priliko za spoved in porabili so jo zlasti oni, ki zvečer niso mogli priti na vrsto. Tudi od daleč so prišli, nekateri dobri dve uri peš, da so mogli do duhovnika.

Res je bilo lepo, ko so med mašo te vrste fantov in mož pristopile k sv. obhajilu, sprejele Gospoda, ki bo šel z nami v samoto in jih varoval v borbo, da jih krepi. Brez tega so prej ali slej zapisani pogubi vsi, ker naravne sile so preslabe. Poleg molitve in nedeljske maše bodo prav sv. zakramenti vsaj na par mesecev reševali naše naseljence, sicer se bodo vsi, zlasti pa bolj oddaljeni izgubili, ne vedoč kdaj. Tujina je ropar, ki mu v nepoznatih razmerah še težje uideš...

Ker sem radeval se navadno nedeljsko mašo za vso stesko (prišlo je pa iz vsega naselja le 30 do 40 otrok ter žensk in menda 4 moški...), smo se zbrali šele po kosilu. Zivahno je bilo in veselo. Za praznike smo pisali pravz. g. škofu, dr. Rožmanu, min. dr. Kreku; naročali so mi voščila za Buenos Aires. Ko smo se še fotografirali, da bomo imeli stalen spomin, katerega gledate tudi v časopisu pred seboj, smo sedli v avto: obiskat smo šli zadnjo skupino, dobri dve uri oddaljeno od tod. Ona dva, ki sta zjutraj peš prišla od tam v viharju, sta se sedaj vozila z nami ter popisovala pot in razmere na svojem oddelku. Tam so daleč od drugih, najbolj oddaljeni od vseh, pa se dobro držijo. Med seboj imajo starega naseljenca, ki jih je sprejel kot oče in jim pomagal iz začasnih težav prav iz hvaležnosti, da mu je slovenska skupnost pomagala rešiti naravno ženo in sina. Ko biva Slovenci tako hvaležnost poznali! Lepo živijo tudi na tem oddelku, ki se imenuje "I", prijatelji so med seboj in si tako krajšajo in lajšajo marsikatero uro samote in bridkosti.

Že je prišel čas, ko je sofer z avtomobilom želel nazaj. Še sem jih dobil zbrane in čakajoče slovesa, kajti naslednji dan ne bodo mogli več priti zaradi dela. Zadnje besede v pozdrav smo izmenjali, si stisnili roke in z besedo "Za veliko noč na svidenje. Vas bomo že spravili sem dol, toliko bomo že zaslužili", smo se z-

Po slovenski službi božji na Belgrano v Capitalu.

večino posloveli. V kratkem večernem sprehodu po naselju, sem še z zadnjimi preživeli urico skupaj, nato pa sem ostal sam.

Z avtom, ki je šel na pošto, sem se odpeljal proti Km 3 z lepimi spomini na rojake in ure, ki smo jih skupaj preživeli. Čeprav je bilo daleč, sem bil vesel, da sem prišel, saj sem govoril o Bogu in pe-

ljal k njemu tiste, ki so to hoteli. Zame je bilo to eno izmed najlepših doživetij v mojem duhovniškem življenju. Bog daj, da bi še takih tudi drugod doživel in da bi fantom koristilo. Hvaležen sem Bogu, ki je blagoslavljal, hvaležen sem njim, ki so toliko žrtvovali, da so slovenskemu duhovniku omogočili to pot.

Pri salezijancih sem se še oglasil, da se zahvalim in poslovim, nato pa sva s p spiritalom skupno odšla proti letališču, da se odpeljeva proti Bahía Blanca.

Zvečer ob osmih dvajsetega decembra sem stopil spet na tla v Buenos Airesu in tako skončal svojo svojevrstno duhovniško pot...

Orehar Anton.

P. Oton Kocjan iz Loreta zlatomašnik

P. Oton Kocjan je obhajal svojo zlato mašo. Kdo od Slovencev ga ne pozna? Zlasti ga poznamo begunci iz Italije, ki nas je prijazno sprejemal ter razkazoval lepote loretske bazilike, zlasti pa z ljubeznijo vodil v sv. hišico. Mlad je stopil v kapucinski red, naredil sv. zaobljube ter bil 29. 9. 1898, v Gorici posvečen v mašnika. Po raznih krajih je živel kot redovnik in predstojnik v kapucinskih samostanih, zlasti veliko let pa je že spovednik v papeževi baziliki v Loreto, kjer ga je Mati božja obdržala preko vseh ovir slovenskim in hrvaškim beguncem v Servigliano, Senigalliji in Fermo v tolažbo. Ne samo spovedoval, tudi poročal je tam Slovence in jih blagoslavljal na daljno pot preko morja. Skoro sam je ostal, da pri Mariji prosi za Slovence, ki so morali naprej preko morja ali doma trpe. In v tem je dočakal svojo zlato mašo. Kako jo je 29. 9. praznoval, popisuje uredniku tako:

Ne veste, kako ste me razveselili s svojim zadnjim pismom. Hvala Vam zanj in za izražene častitke k petdesetletnici mojega mašniškega posvečenja, k mojemu zlatemu jubileju. Mislil sem, da sem popolnoma pozabljen, saj bo kmalu eno leto, kar ste se tukaj zadnjič oglasili... Gotovo Vas bo zanimalo, kako sem jaz tu svojo petdesetletnico obhajal. Moja srčna želja je bila pač, svojo zlatomašo obhajati v domovini, med domačini, kjer se sliši slovensko petje: Zlatomašnik bod' pozdravljen — in kjer slovenski zvonovi tako lepo pojo. A ko se mi je reklo da ne spadam več tja in da sem tam izgubil celo domovinsko pravico (sam ne vem, zakaj), sem se obrnil v našega redovnega generala v Rim ter ga zaprosil za dovoljenje, da smejo na mojo zlato mašo priti v Loreto naši slovenski patri, ki so še ostali v Italiji, katerim sem bil pred leti njihov zadnji predstojnik

v Škofji Loki in lektor, tri med njimi sem pa pred leti sam peljal kot novomašnike pred oltar. In prišli so: generalna lektorja p. Arhangel Drovc in p. Hadrijan Borak iz Rima in dva iz Gorice, p. Marjan Koren in p. Feliks Kraner. To ti je bilo veselo svidenje po tolikih letih izgnanstva...

Dne 29. sept. sem tedaj obhajal svojo zlato mašo v sv. Hišici Marijini. Bil sem prvi slovenski duhovnik in slovenski kapucin, kateri je bil deležen te izredne milosti. Za zlato mašo so mi dali zlat kelih, ki se rabi le ob izrednih slovesnostih: papež Pij X. ga je za časa svojega pontifikata poklonil Materi Božji Lavretanski. Dali so mi zlat

škofov plašč in naš škof msgr. Kajetan Malchiodi mi je pridigal. Na koncu sem smel podeliti papežev blagoslov s popolnim odpustom vsem navzočim. Naši kapucinski bogoslovci so pa krasno peli. Od sv. Očeta sem prejel še poseben blagoslov z brzojavko. Dobil sem pa toliko častitk, da sam ne vem, kdaj se bom vsem zahvalil. Obhajal sem svojo zlato mašo v svojem 72 in pol letu zdrav in čvrst, za kar vse se moram zahvaliti Bogu in Materi Božji Loretski. Tako lepo in slovesno bi pa res ne mogel obhajati svoje zlato maše doma."

Naš list v imenu vseh bralcev častita k jubileju g. zlatomašnika p. Otona in kar nepropošten prevzame sladko nalogo, da se vsem, ki so se ga spominjali, lepo zahvali!

Božični pozdrav vsem Slovincem po svetu je poslal ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman preko "Ameriške domovine". Med drugim pravi: "Zmota in zlo nosita v sebi kal razpada, strup smrti. Ko se mogočno šopiri, je notranje že votlo in prazno. Resnica in dobrota krščanstva deluje, vpliva tiho, skrito, notranje, a stalno raste in se krepi ter iz ruševin zmote in zla gradi tempelj resnice in ljubezni, presnavlja mišljenje in srca ljudi in končno zmaga. Tako bo tudi danes... Zaupajmo brez strahu! V tem zaupanju Vas Slovence širom sveta iz srca blagoslavljam."

Dr. Krek bo'dravl'a za Božič s temi besedami: Narod, ki se bori v svetem nepričnanju, da je samo v vztrajnosti in žrtvi rešitev, je že na začetku zmage. Vsi Slovenci v svobodnem svetu moramo biti živi, duhovni misijonarji svoje domovine in njene borbe za vstajenje. Vse naše delo in življenje ima vrednost samo v tem, da rešimo svoje brate in naš dom v tisto svobodo, ki jo je Božje Dete prineslo na svet za vse narode in ljudi.

Slovenska dekleta iz Toronta v Kanadi pišejo za sv. večer. "Z zvonovi so vriskala naša srca, ko smo hodili z očetom po vseh prostorih v hiši in gospodarskih poslopih. Ko smo prišli nazaj v hišo, smo pred jaslicami odmolili tri dele rožnega venca in nazadnje zapeli Sveta noč, blažena noč. Nestrpnost smo pričakovali, da zopet zapoje zvonovi... Vsi smo hoteli iti k polnočnici. Vendar eden bi moral ostati doma. Kdo naj bi se žrtvoval? — Mama. Ko smo se vrnili, smo jo našli pred jaslicami potopljeno v molitev... O in sedaj — kako se je vse spremenilo! Mame ni več, ata ni, dom uničen in mi raztepeni. V tujem svetu smo, med drugoverci, ki vse te lepote ne poznajo. Vendar, saj nismo same. Veliko nas je, ki nosimo v teh praznikih isto bolečino v srcu. Pretekli tri božične praznike smo obhajali še v lepi slovenski skupnosti po taboriščih. Letos tega ni... Toda za nas v Toronto je še kar dobro, ker nas je precejšnje število in pa dobri g. dr. Pajk skrbi za nas, da smo lahko vsak mesec pri sv. spovedi. Pa tudi polnočnica nam ne uide. Težji položaj imajo oni, ki so po farmah in manjših mestih. Vendar bodite prepričani, da se bomo vsi vseh spominjali, pri naši polnočnici, pri jaslicah. V duhu in molitvi bomo združeni. Daj, ljubo Detece, ostani v naših srcih, kraljuj nam, vodi nas, da nas ne zlomi tužina, daj nam ljubezni do našega naroda, blagoslovi ves slovenski rod, daj našim trpečim v domovini skočajšnjo rešitev. Pa še ena prošnja, da bi bili drugo leto bolj skupaj za ta praznik z našim Prezvzišenim v naši sredi. Vsem Slovincem in Slovenkam v Kanadi kakor tudi v Združenih državah in Argentini in vsem v Evropi želijo blagoslovljene božične praznike in milosti polno novo leto...

slovenska dekleta iz Toronta

Katoliška liga Slovencev v Sev. Ameriki je priredila **polurni radijski božični pozdravni večer**. Govoril je ljublj. škof dr. Gregorij Rožman, ki je pozdravil vse Slovence, za njim v angleščini kanonik g. Oman, ki se je zahvalil vsem dobrotnikom Slovencev, ostali del programa so izpolnili slovenski otroci iz šole sv. Vida s prepevanjem pesmi.

V Sev. Ameriki so pokopali č. g. župnika **Jakoba Černeta**, ki je Slovincem ustanovil župnijo, se potem vrnil v domovino, dokler ga niso po nekaj časa življenja v okupaciji Nemci pregnali nazaj. Pogrebne obrede je ob udeležbi več slovenskih duhovnikov opravil nadškof iz Milwaukee Mojzes Elija Kily.

Kard. dr. Jakobu Alojziju Capello, nadškofu v Buenos Airesu so slovenski begunci s svojega zborovanja poslali brzojavko, da se mu zahvalijo za vso naklonjenost in skrtki jo je pokazal za naše dušno pastirstvo ter za vsa vprašanja. **Ljubljanskemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu** smo prav ob isti priliki poslali pozdravno pismo kot svojemu najodličnejšemu sotrpinu z zagotovilom, da smo mu hvaležni za ves nauk in da mu hočemo ostati zvesti. — Papeškemu delegatu za begunce v Avstriji in Nemčiji, ki je s svojim delom in vplivom ogromno naredil za tamošnje slovenske begunce, so tudi poslali pozdrav iz Argentine.

Dr. Janez Vodopivec je imenovan za profesorja na papeškem zavodu "Propaganda".

Za konzultorja sanlufijske škofije sta imenovana prelat dr. Alojzij Odar, rektor bogoslovne fakultete in Košmerlj Alojzij, semeniški spirital, župnik šempeterski iz Ljubljane. Hkrati z njima je imenovan za vizitatorja tamošnje škofije univ. prof. dr. Lenček.

Večne zaobljube so naredili v zadnjih dveh mesecih trije lazaristi jugoslovanske province, sedaj v Escobarju pri Buenos Airesu. To so: bogoslovca Franc Susman in Janez Arh ter brat laik Ivan Likozar. V noviciat lazaristov prav tako za jugosl. provinco pa je vstopil šestosolec Snaj Stane, ilustrator "Duhovnega življenja" in "Katoliških misijonov". Tudi k usmiljenkam jugoslovanske province sta vstopili še dve slovenski dekleti — poleg petih, ki so vstopile prejšnji mesec.

V San Luis v bogoslovje pa je odpotoval en slovenski sedmosolec.

Prodekan Klemencič Janez, župnik izanski, je nastavljen na župniji Immaculata Concepción (Belgrano), Obligado 2042. Imate priliko za sv. spoved! **Gospod župnik Gregor Mali** je začasno še vedno v Santissimo Sacramento. Opo-

zorite zlasti nove prišlece, da ga bodo znali poiskati, ker je v bližini hotela emigrantov.

Novi slovenski duhovniki so dospeli v Argentino z drugimi begunci in sicer: Karel Zajc, Kolenc Franc, Martin Radoš, Lamovšek Matija, Novak Franc, Kalan Janez, Tomazič Ivan, Avguštin Albin, Malenšek Janez, Jožef Rott, Boris Koman, Jakop Franc, cist. p. Ciril Petelin, lazarist Mejač Jože, salez. Mernik Janez. — Prišel je tudi Fideršek Jakob, ki odide v škofija Bahia Blanca.

Nastavljeni so: Karel Zajc v Lanús, župnika Kristusa Kralja, Martin Radoš v General Rodriguez, Lamovšek v Baraderos, Kalan Janez v Ramos Mejia, Malenšek Janez v Quilmes, Novak Franc v Dolores, Jakop Franc v San Nicolás de Arroyos, Rott Jože v sv. Jakob Apostol, Buenos Aires, in Vinoko Lovšin v Chacabuco v škofiji Mercedes. Sedmeri prvi so vsi v župnijah škofije La Plata, v okolici Buenos Airesa, kar bo prišlo zelo prav slovenskim vernikom tam okrog.

V PARANA je za vedno vzelo slovo **† JOŽEF PRINČIČ**, star 60 let. Več let je že bolehal, dokler ni 4. nov. dokončal svojo zemsko pot. Leta 1912 je prišel iz Cerovega v Brdih v Ameriko, nato se je vrnil ravno za vojno, po vojni pa je spet prišel nazaj in živel v Parana. V Evropi zapušča sestro, v Parana pa ženo in več sinov in hčera, že vse odrasle.

Ponesrečil se je **† Miro Humar**, star 47 let, doma iz Vipavskega. Pred tremi tedni ga je povozil kamijon do smrti. Tukaj zapušča ženo in dve hčeri, od katerih je ena poročena.

V Cerovem v goriških Brdih je za vedno zaspala v Gospodu

† KRISTINA PODBERŠIČ
por. SREBRNIČ
stara 83 let.

V Argentini zapušča hčer Celestino por. Persolja ter sinove Atilio, Janez, Karel in Anton. Vsi žive v Parana.

Doma žalujejo sinovi Milijo in Franc.

Maša za rajno je bila v Parana pri sv. Mihaelu 4. febr. z lepo udeležbo rojakov. Daroval jo je g. Hladnik ob priliki obiska

ODMEVI IZ CORDOBE

Menda je bilo poročilo o novi maši v Cordobi povod za napad v "Slovenskem glasu" pod naslovom "Ali je to mogoče?" Ni naša stvar ugotavljati, kdo je pisec tistega članka. Vemo pa, da je v nasprotju z dejstvi, kajti novomašna pojedina se je vršila v Slovenskem domu z dovoljenjem, ki ga je dal odbor društva "Edinost", in vemo tudi to, da je bil večji del članstva s tem ne bil zadovoljen, temveč tega naravnost vesel. Pač zaostren dokaz, da pisec članka "Ali je to mogoče?" ne more trditi, da je on glasnik slovenskega javnega mnenja v Cordobi.

Medtem, ko ugotavljamo to dejstvo, pa je tudi naša dolžnost, da damo popravek k našemu članku, v kolikor bi iz njega kdo razbral, da gre za služga za Slovenski dom enemu samemu možu. G. Francec je pač bil opornik, ob katerem so številni drugi rojaki strnili svoje sile in ljubezen do slovenske besede in naroda in s skupnim naporom dvignili svoj dom ter bili ob novi maši nanj po pravici ponosni.

Ob drugi priložnosti, kadar bo dosežena v društvu popolna edinost tudi v odnosu napram novodošlim, bomo pa podali celoten obris dela za Slovenski dom v Cordobi. Častitamo pa na vsak način rojakoma Jazbecu in Francetiču, ki sta tako možato pokazala sama in z družinama, da sta cela moža, in naj jima ne bo žal, če sta za to dobila kako zbadljivo. Naj ne pozabita, da ose sedajo na sladko hrustko!

Skoci Rosario, Santa Fe, Parana, Cordoba in Theo v Cruz del Eje. Vsem rojakom, ki so mi tako ljubeznjivo šli na roke ob priliki mojega potovanja, posebno še tistim, ki so se potrudili za lepo petje pri sveti maši v Rosario in v Cordobi, naj se iskreno zahvalim.

Janez Hladnik

El 12 de enero entregó a Dios su alma en la edad de 86 años el Pbro. Janez Hladnik en olor de santidad, luego de una larga vida llena de caridad, apostolado, sacrificio y vida sacerdotal ejemplar. En los últimos años sufrió muchas persecuciones con incomparable valor para gran edificación de sus fieles. El finado es tío del P. Juan Hladnik.

Umrl je mož

V šent Vidu pri Stični je dne 12. januarja za vedno zatisnil oči 86 letni dekan **Janez Hladnik**, svetniški duhovnik, odličen narodni delavec in oče siromašnim in trpečim. Na pogrebu, katerega je opravil prevzvišeni pomožni škof ljubljanski, se je zbralo 28 duhovnikov in mnogo tisočev vernega ljudstva. Vsi, ki so ga poznali, zlasti njegovi nekdanji farani, naj pomolijo za pokoj njegove duše.

Redek je najbrže Slovenec, kateri ni poznal, vsaj po imenu, tega častitljivega duhovnika.

Blizu 87. leta je že bil, ko je omagal na potu življenja, ali ne rečem prav "omagal", kajti omagal on ni nikdar, ne tedaj, ko je peš šel na Dunaj kot študent, ne tedaj, ko je cel dan kosil in seno nalagal v svojih fantovskih letih, ne tedaj, ko je po skrivnostnem razsvetljenju od zgoraj zapu-

stolp šentviške cerkve, kateri je bil 25 let župnik in so njegov zgled in beseda, molitev in pokora, dobra dela in življenska modrost zvonili mnogo bolj slišno kot pa šentviški zvonovi sami.

Rojen je bil l. 1863, na Petkovcu, kot najstarejši sin rupske družine. V mladosti je doma od blizu spoznaval težave in nevarnosti kmečkega življenja. Bil je "županov sin", kar je bilo najbrže povod, da so ga poslali v šole. Po maturi se je odločil za agronomijo na Dunaju, toda Bog ga je poklical na duhovsko pot in je postal res vzor duhovnika, o katerem mirno lahko rečemo, da je vreden posnemanja.

Novo mašo je zapel 17. jul. 1887. v Rovtah in je služboval kot kaplan v Cerknici in Polhovem Gradcu ter v Rovtah. Povsod je ostal do danes za njim živ spomin. Res ni slovel kot mogočen pridigar, toda njegova beseda, skromna in globoko premišljena, je tako globoko segla v srce, da je ostala zapisana za vedno.

Spomin nanj pa hranijo še sedanjim rodovom drevesnice in sadovnjaki, ki jih je zasađal on ljudem v pouk in gospodarski napredek.

Kot župni upravitelj je prišel nato v Črni vrh nad Idrijo, pozneje pa za župnika na Trebelno pri Mokronogu.

Leta 1912 ga je rajni dr. Krek po zvijači spravil na kandidatno listo za državnega poslanca. Dr. Krek ga je potreboval kot strokovnjaka za kmetstvo, a še bolj kot skušenega svetovalca. Družilo ju je pa tudi veliko prijateljstvo. Razloga za to svet morda niti poznal ni. Ob tej priliki ga pa lahko povemo: Bogoslovcu Janezu Hladniku se ima slovenski narod zahvaliti, da je dobil dr. Janeza Kreka. On ga je spravil v bogoslovje, on ga je usmerjal in on je bil ves čas Kreku tudi velika zaslomba.

stil dunajsko univerzo in vstopil v ljubljansko bogoslovje, ne tedaj, ko je kot župnik, v času španske bolezni, prevideval vernike in v 24 urah dneva ni imel trenutka, da bi sedel k mizi ali legel k počitku, ne tedaj, ko je nosil težavno nalogo državnega poslanca v dunajskem parlamentu kot prvi svetovalec dr. Janeza Kreka, ne tedaj, ko so ga mučili Italijani, ne ko so dvigali divjo gonjo proti njemu partizani in komunisti...

On ni omagal nikdar, zakaj njegova silna energija, njegova železna volja in njegova globoka vera so bile temelj, na katerem je stal trdno kot

Pač nihče ni pogledal Evangelistu Kreku bolj globoko v srce in dušo kot 4 leta starejši Janez Hladnik, od študentovskih let pa vse skozi do zadnjih parlamentarnih zapletkov.

Skozi 20 let je vodil težavno trebeljansko faro. V njegovi šoli so se oblikovali premnogi kaplani, bodoči župniki, kateri bi pač najlaže popisali svetost življenja tega božjega služabnika, ki je prav tako umno kot za dušne potrebe dajal ljudem nasvete in pomoč ter podpore vsake vrste tudi za telo, da so napredovali v vseh panogah gospodarstva.

On, ki ni pokusil kaplje vina, samo zato, ker je videl, koliko gorja povzroča zloraba božje kapljice, je pridelal najboljše vino. On, ki ni pokusil belega kruha, je nasičeval siromake in tudi potepuhe, in če mu je kdo omenil, da ne dela prav, če pomaga potepuhu, je menil: Jaz nisem postavljen, da ga sodim, pač pa moram Boga hvaliti, da nisem jaz potepuh. Bolje je, da dajem jaz, kot da bi moral prositi.

Pet in dvajsetletnico škofovskega posvečenja je obhajal krški škof dr. Jožef Srebrnič. Rojen 1. 1876 v Solkanu pri Gorici je najprej dokončal filozofski študij na dunajski univerzi, bil nekaj časa profesor v Gorici, nato je pa poslušal Gospodov klic, vstopil v bogoslovje ter svoje študije končal na rimskem zavodu "Germanicum". Kot dvojni doktor se je vrnil v Gorico, bil ravnatelj malega semenišča, postal profesor cerkv. zgodovine v bogoslovnem semenišču ter tako ostal do prve svetovne vojne. Kot begunec je prišel v Stično z nadškofom dr. Sedejem ter goriškim semeniščem, bil imenovan za profesorja stare cerkvene zgodovine na teol. fakulteti ljublj. univerze, ko ga je zadelo 1. 1923 imenovanje za krškega škofa, da nasledi nepozabnega škofa dr. A. Mahniča. Kot škofa so ga nekateri imenovali jugoslovanskega Atanazija, ker je skozi vsa leta vodil neprestano borbo za čistost resnice. Bil je tajnik jugoslovanskih škofovskih konferenc ter predsednik vsedravnega odbora za Fvhar, kongrese. Mnogo je trpel zasramovanja po drugi svetovni vojni ob spremembi razmer v Jugoslaviji, ko so ga

Ko sem gledal njegov zgled, njegovo neutrudno dobrotljivost, spokornega duha in življensko modrost, sem našel tudi jaz duhovski poklic, in prav za 40 letnico njegove maše, 17. julija 1927, pač v njegovo največje zadoščenje, zapel tudi jaz novo mašo.

Tedaj je bil on že župnik v Šent Vidu pri Stični, kjer je postal pozneje dekan.

Doživel je zlato mašo, toda ni hotel nobene slovesnosti. Prišli so farani in ga lepo prosili, naj bi se slovesno praznoval ta dogodek. On jim je pa odgovoril: Vi sami ste mi dokaz, da tega nisem zaslužil, kajti če bi bil res to, kar moram biti duhovnik svojim vernikom, bi ne smelo biti niti enega farana, ki v nedeljo pride v trg v gostilno, k maši pa ne...

Prav tako so mu hoteli prideriti proslavo za biserno mašo, ob 60-letnici, ki je bila predlani, a se jim je izmaknil in je šel tisti dan na svoj rodni dom. Tam ga je pa čakalo presenečenje in je imel nepričakovano slovesnost na delovni dan, ki je bil, na veliko besnost komunistov, tak praz-

dejansko napadli in ranili. Kljub vsemu pa je ostal čil in v močeh neizčrpan.

Srebrni škofovski jubilej nadškofa dr. Fogarja Alojzija, bivšega škofa tržaško-kopskega. Rojen iz mešane fur-lansko italijanske družine je po dokončanih bogoslovnih študijah postal profesor verouka na goriški gimnaziji, kjer je učil marsikaterega Slovenca in zapustil neizbrisen spomin nepristranskega človeka. Kot tak je ostal tudi kasneje, ko je bil v težkih razmerah imenovan na izpostavljeno, narodnostno mešano tržaško kopersko škofijo. Bila so leta, ko so verniki Slovenci imeli v svojem nadpastirju močnega zagovornika. Skupno z nadškofom dr. Sedejem v Gorici je kljuboval vsem napadom, ko je branil naravno pravico narodnih manjšin do svojega jezika v cerkvi. Končno se je pod pritiskom moral ukloniti in se škofiji odovedati. Umaknil se je v Rim, dobil naslov nadškofa iz Patrasa ter sodeloval pri rimskih kongregacijah. Pa tudi na tem mestu ni nehal delati in posredovati za Slovence. Prijazno je sprejemal zadnja leta slovenske begunce, duhovnike in laike, poslušal zgodbo našega trpljenja

nik za celo faro, kot da je Velika noč.

22. decembra je imel starček poslednjič sveto mašo, nato je obležal. Vsak dan, prav do zadnjega, so mu prinašali sveto obhajilo. Tudi brevir je molil prav do zadnjega. 12. januarja pa je zatisnil oči.

Prihitei so takoj g. škof in odredili pogreb z vso slovesnostjo. Kljub temu, da je izrecno postavil v oporoko, naj mu ne darujejo cvetnih vencev, marveč rožne vence, so ljudje nanesti skupaj, čeprav sredi zime, morje vencev, a tudi rožne vence so v tolažbo njegovi duši molili vsepovsod.

Pogrebno mašo in obrede so opravili sam škof v navzočnosti 28 duhovnikov, med katerimi je bil tudi Ivan Merlak, kateremu je ranjki Hladnik stari stric, ki je lani dočakal novo mašo tudi v tretjem rodu ruparske familije.

Tisoči naroda ob pogrebu so bili glasen dokaz, kako zelo je ljubila svojega župnika fara in ves slovenski narod. Bil je slovenska ostvaritev arškega župnika Vianneja.

Janez Hladnik, nečak

ter resnično sočustvoval in rad pomagal.

Cerkve v Jugoslaviji so polne, toda starejših ljudi. Starejši so ostali stanovitni kljub vsem preskušnjam. Tudi nekateri mlačni so postali celi kristjani. Ne smemo pa pozabiti, da se je dokaj ljudi do kraja ispridilo. Zlasti mnogo ženskega sveta, v cerkvah manjka mladine. Tudi na kmetih se mnogi že le civilno poročajo.

Božjo pot na Brezje k Mariji Pomagaj dejansko močno ovirajo na vse načine, čeprav je ne prepovedo. In sicer ne izdajajo voznih listkov za Otoče ali ne dovolijo izstopa na Otočah, tako da se morajo romarji voziti do Radovljice in od tam peš nazaj na Brezje. Pa verniki kljub temu ne nehajo.

Oltarje in orglje prenašajo v Slovenijo iz kapel različnih zavodov, ki jih je vlada razpustila. Tako se nahajajo orglje iz zavetišča sv. Jožefa v Devici Mariji v Polju, orglje iz Marijanišča v Kopanju. Oltar iz bolnišnice se nahaja v kapeli v Spodnji šiški, mnogo pa jih je v cerkvi sv. Jožefa in na Kodeljevem.

Dva duhovnika v Sloveniji obsojena na smrt, in sicer župnik Alfonz Jarc in kaplan Vi-

ljem Savelli, oba iz Starega trga pri Rakeku, Obtožena sta bila sodelovanja z okupatorjem.

Komunisti so razbili kapelico na Kojškem, ki je stala na steni blizu Franceljrove gostilne.

Stare usmiljenke so kakor druge stare ljudi zvozili iz njih materne hiše v Ljubljani v neko zapuščeno graščino pri Raki na Dolenjskem, kjer čakajo konca.

Stolnega dekana dr. Fr. Kilmovca v Ljubljani so zaprli. Malo pred tem je še govoril svojemu rojaku za novo mašo v Cerkljah na Gorenjskem.

Župnega upravitelja v Lučičah Alojzija Kambiča, biv. kateheta v Šiški, so prav tako zaprli 7. decembra.

Župnik Andrej Starc iz Fare pri Kostelu je bil obsojen na 13 mesecev, češ da je otroke v šoli napačno učil in imel v podstrešju shranjen kotel in avtogumo, ki bi jo moral izročiti oblasti.

Župnik Pavlič je bil v Novem mestu obsojen, ker ni izdal zločina umora, za katerega naj bi zvedel pri sv. spovedi.

Mariborski "Verski list" je začel v vsaki številki ponatiskovati nekaj vprašanj katekizma, ker celotnega "zaradi

pomankanja" papirja ne morejo izdati.

Novomašnika, posvečena v Mariboru: Ivan Iško iz Črensovcov in Anton Prosenak iz Slovenskih Konjic.

Bogoslovcev prvega letnika v ljubljanskem semenišču je letos devet in sicer za ljubljansko škofijo trije, drugi za Maribor in salezijanci. Včasih jih je bilo za Ljubljano 15 do 20.

Nova župnija je ustanovljena: Devica Marija v Brezji pri Mariboru.

Anton Oman, župni upravitelj v Dobu, je umrl po zastrupljenju rane na nogi. Dolga leta pred vojno je bil tam kaplan, po Nemcih zaprt, pregnan na Hrvaško, po vrnitvi je živel za časa okupacije v Metliki, nato se je vrnil v Dob po končani vojni, kjer je nadomestoval odsotnega župnika Beštra do svoje smrti.

Franc Vrbovec, upokojeni župnik iz Krke, je bil pokopan 5. nov. na Brezovici.

Glasbenik Tomc Matija je imenovan za župnega upravitelja v Domžalah.

Duhovniška imenovanja v mariborski škofiji. Kotnik Simon, župnik, je imenovan za škofijskega duhovnega svetovavca in hkrati za župnega upravitelja v Sv. Miklavžu. Za

dekanjskega pomočnika v dekaniji Stari trg je imenovan Jakob Soklič, župnik v Slovenjgradcu. Kokošinek Janko, župni uprav. v Šmihelu v Rožni dolini, je bil imenovan za duh. svetovalca, Kreslin Martin, kaplan na Dobrni, za vikarja namestnika istotam, Škafar Ivan, župni upravitelj na Keblu, za vikarja namestnika na Tinjah, p. Kerubin Salaj, kapucin, za kaplana v Pišecah, Turk Miloš, župnik v Ljubnem v Savinjski dolini, za duhovnega svetovalca, Ivan Volk za kaplana v Št. Juriju ob Taboru.

V ROVTAH je umrla 22. jan. **MARJETA PETKOVŠEK**, stara 80 let, bridko preizkušena krščanska mati, kateri so komunisti enega sina ubili, eden je pa ušel že iz groba in je sedaj v Argentini. Zapuščadoma 2 hčeri, sinova Franc in Tone sta pa v Argentini.

Slovenski misijon pred Božičem v Gorici v cerkvi sv. Ignacija je zbral za Gorico nezapisano število. Govorila sta č. gg. lazarist Šavelj, že iz Slovenije poznani misijonar, ki zna seči v dušo izobražencu in prireditelju preprostega, ter salezijanec Vidmar, ki je že tudi na Goriškem doživel lepe sadove. K zaključku je pridigal prevz. g. nadškof msgr. Margotti v slovenskem jeziku.

CERKVENI VESTNIK

2. marca je pepelnica, začetek štiridesetdanskega posta.

6. marca 1. postna - pepelnična nedelja. Teden po njej je kvaterni.

13. marca sv. Gregor Veliki, papež. God ljublj. škofa dr. Gregorija Rožmana. Škofljani in vsi Slovenci naj zlasti ta dan zanj molijo!

14. marca 2. postna - kvaterna nedelja. Molimo za duhovnike.

19. marca zapovedan praznik sv. Jožefa, varuha sv. Cerkve in slovenskih dežel.

20. marca 3. postna - brezimna nedelja.

25. marca nezapovedan praznik Marijinega oznanjenja. Dan naših mater.

27. marca 4. postna - sredpostna nedelja.

Veren kristjan v tem času posebno rad moli križev pot. Zato bo v postnem času v ka-

pelj na Belgrano 3863 vsako nedeljo ob 7. uri zvečer sv. križev pot in postna pridiga ter prilika za spoved. Na Paternalu, Paz Soldán 4924, pa bo sv. križev pot ob nedeljah 6., 13. in 27. marca in 3. ter 10. aprila, na Avellanedi pa 20. marca in 10. aprila, vedno ob 4 popoldne.

Sveta maša po običajnem redu v Belgrano 3863 ob 10. uri, Capital.

Na Avellanedi, Manuel Estevez 630, ob 10. uri.

V San Martinu v farni cerkvi ob 8.15, (Plaza San Martín).

V San Martinu 13. marca za Marjeto Petkovšek.

Pri sv. Roži 13. marca za Franca in Lojzeta Zalokar ter 20. marca za Super.

V Cordobi bo sv. maša za Slovence 20. marca ob 9 v ka-

pelj Sester sv. Petra Klaverja, 27 de Abril 150.

Opravite velikonočno dolžnost, na katero se bomo skupno pripravili z obnovami, katere bodo naznanjene v prihodnji številki.

Čas za velikonočno sv. spoved v Južni Ameriki je od prve predpostne nedelje do praznika sv. Petra in Pavla 29. junija. Očistimo svoje duše za veliko noč.

POSTNA POSTAVA V JUŽNI AMERIKI.

Postna postava loči 1. zdržek od mesnih jedi in mesne juhe. Veže vse vernike od spolnjenega sedmega leta. Smejo se jesti vse druge jedi, tudi jajca, in zabeliti se sme z vsako, tudi živalsko maščobo. Oč zdržka upravičuje bolezen in uboštvu.

2. Pritrganje v jedi je v tem, da se smemo do sitega najesti samo enkrat na dan in da več kot trikrat na dan ne jemo. Veže vsakega katoličana od izpolnjenega enoindvajsetega le-

"LA VIDA ESPIRITUAL"
PASCO 431, BUENOS AIRES, REP. ARGENTINA
"DUHOVNO ŽIVLJENJE"
Z DVOMESEČNO PRILOGO KATOLIŠKI MISIJNI

CORREO
ARGENTINO
SUC. 19

TARIFA REDUCIDA
Concesión 2560

Uprava: Victor Martinez 50, Buenos Aires, Argentina. Celoletna naročnina 10 pesov, s prilogom 18 pesov. Posamezna številka 1 peso.

CERKVENI VESTNIK
(Nadaljevanje.)

ta. — Zjutraj se sme piti čaj, kava, čokolada, mleko in jesti tudi sir. Ni pa dovoljeno jesti mesa in jajc. Zvečer pa je dovoljeno jesti te dni vse razen mesa in mesne juhe. Kavi se more primesti sladkor tudi čez dan, ni pa dovoljeno čez dan piti mleka, ker se smatra kot hranivo. Možno je prestaviti glavni obed od opoldne na večer. Od pritrganja opravičuje bolezni, težko delo in uboštvo.

3. Strogi post združuje obolenem.

Zapovedan je

1. Zdrček od mesnih jedi na dneve pred naslednjimi prazniki: pred Božičem, Binkoštni, Sv. Petrom in Pavlom, Vnebovzetjem Marijinim.

2. Pritrganje kvaterni petek v adventu, vse srede štiridesdanskega posta. Če torej zapo-

vedan praznik v štiridesetdanskem postu pade na petek oz. sredo, post ostane.

3. Strogi post — na pepelnico sredo in vse petke postneza časa.

Spregled more dati škof v škofiji, župnik posameznikom v župniji.

**KRSTI IN POROKE MED
IZSELJENCI**

Krščani so bili: Hčerka Franca Komovca in Olge Vičič, 2. Jože Marjan Selan, sin Jožeta in Milke Gladek, 3. Anton Lorger, sin Antona in Ivanke Kien, 4. Marta Marija Mustar, hči Staneta in Matilde Trpin, 5. Marija Elizabeta Visočnik, hči Atnona in Ane Pekovič, 6. Jože Alojzij Reven, sin Franca in Elizabete Čelik.

Poročeni so bili: 1. Janez Vovk s Police in Ana Koščak z Višnje gore, Rudolf Braz in Cveta Langus iz Ljubliane, 3. Martin Radoš iz Metlike in

Olga Beyčar iz Gor. polja, 4. Bogo Urbančič iz čateža nad Zaplazom in Manica Skvarča iz St. Jošta nad Vrhniko, 5. Rajmund Maurič iz Medane in Matilda Markočič, 6. Alojz Simčič iz Fojane in Cecilija Markočič. Obe nevesti sta sestri doma iz Fojane v Brdih. Poročka je bila 29. jan. v cerkvi San Isidro, nakar so novoporočenci odšli v Rosario, kjer imata oba ženina svoje stalno domovanje. 7. Na Paternalu 26. febr. Feliks Jamšek in Milena Beltran, oba znana vsem starim Slovcem kot odlična predstavnika inteligentne slovenske mladine, ki sta prišla v Argentino kot otroka, tukaj pa sta si pridobila odlično izobrazbo in ugled med rojaki in Argentinci. 8. V Villi Devoto Rudolf Bogomir Mozetič iz Volčje Drage in Lilija Adela Fernandez. 9. V Rosariju Dominik Žuljan in Medana Normo Franceschi.

VSEBINA 3. ŠTEVILKE

Sveti postni čas, ki se konča z veličastnim Velikim tednom, ta čas trpljenja Gospodovega je današnjemu slovenskemu človeku še posebno blizu. Saj mu prinaša tako prepričljiv odgovor na vedno znova se pojavljajoče vprašanje: zakaj toliko trpljenja... Zato tudi "Duhovno življenje" v tej na 48 strani povečani številki proslavlja Kristusovo trpljenje. 16 strani umetniškega papirja prinaša članke, ilustrirane s podobami znamenitih evropskih slikarjev. Dr. Gnidovec nam razloži "Skrivnost Kristusovega križa", prof. Gerzinič pa, zakaj smo in moramo biti mi "Kristusovi sotpini". V obliki črtice nam Kalan opisuje "Veliki teden", dr. Tine Debeljak pa je prispeval lepo razpravo: "Kristus na križu v slovenski književnosti". S črtico "Pri križu" in s sonetom "Pred križanim" ter krepko "Pridigo tolminskega vikarja za prvo postno nedeljo" se zaključuje naša postna priloga. — Ostali del prinaša redno gradivo "Duhovnega življenja": Alojzij Košmerlj je napisal lep članek "Sveti Jožef, naš zvesti prijatelj." Dr. Ignacij Lenček razmišlja o tem, kaj je "človek". Dr. Filip Žakelj je vzel za naslov svojega članka o grehu in grešniku znani molitveni obrazec: "Prosim duhovni oče, zveličavne pokore in svete odveze". Slede trije vzgojni članki dr. Hanzličiča: "Zvest slovenski duši", "Skrivnost močne volje" in "Ti in tvoj otrok". Tudi dr. Ahčin nadaljuje v članku "Kaj je s stanovskim redom" (katerega drugi del objavimo prihodnjič) s svojo zanimivo razpravo: Povojni socialni problemi. G. Hladnik kramlja, kako je hodil "Po Argentini sem in tja". "Družabna pravda" objavlja za god ljubljanskega škofa članek "Škof dr. Rožman in slovensko delavstvo". V tej številki je prikazana patrona Argentine "Sveta Roza in njena bazilika". Argentinskim prijateljem objavljamo II. poglavje Ušeničnikove "Knjige o življenju" — "Las dudas". Nadaljujemo tudi z romanom: "Kar je Bog združil". Nekaj malega, pa lepega, je napisano "Za naše male", nakar sledi obilo večjih in manjših novic "Iz življenja Cerkve"; "Po širnem svetu" (o obsodbi madžarskega kardinala), "Med izseljenci" (Dunopastirski obisk g. Oreharja v Comodoro Rivadavia) in "V domovini" (Oris osebnosti pok. dekana Hladnika). "Cerkveni vestnik", ki med drugim prinaša tudi razlago postne postave, zaključuje to, vsebinsko in oblikovno pač bogato številko "Duhovnega življenja", s katero bodo, upamo, naročniki in bralci zadovoljni, kar naj blagovolijo pokazati s tem, da plačajo naročnino in prispevajo v tiskovni sklad. — Prihodnja, velikonočna in marijanska številka "Duhovnega življenja" izide teden dni pred velikonočnimi prazniki.